

312709

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2445

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 8-వ తేది సోమవారము } సంచిక ౧౨౯
Vol. 17 } MADRAS, MONDAY 8th SEPTEMBER 1930. } No. 129
శ్రీ ప్రమాదాలినామ సంవత్సర భాద్రపదమాస బహుళ ప్రథమ

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్వను. వాయువుపోట్ల
బావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్లను బోగొట్టును. జెఱుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును దుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొల
గించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

గొప్పగొప్పవారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది

పంచభాష చీటీ జూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శైలిపిథి, మద్రాసు.

109, ఫ్రీహోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్, బందరు.

స్థాపితము—1923.

హైదరాబాదు బ్రాంచి

కొందరి హైదరాబాదు పాకల ప్రాంతానుమిత ఆపట్టణముందు యాబ్యాంకు బ్రాంచి నొకదానిని
యా మాసాంతములోగా ప్రారంభించుటకు నిశ్చయింపబడినది. నిజాంశాస్త్రీయలందుండే జనులు యాబ్యాంకు తమ
దిగనే భావించుకొని దాని ఆభివృద్ధికి తోడ్పడగలండులకుగాన, 200 పేర్లు వారలకిచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది. బందరు
నందు పేర్లు 1 కి 100 రూపాయలు వసూలు చేయబడినది. యిప్పు డీ పేర్లను కావలసినవారు రు 150 లు యిచ్చెద
వన్నను ఆహ్వానము కనబడక. ఆయినను హైదరాబాదు బ్రాంచి పేర్లు ప్రకారమువలన మామూలు ధరకే (at par)
యివ్వబడును. పేర్లు 1 కి ప్రస్తుతము రు. 50 లు వసూలు చేయబడును.

రావుబహద్దూరు కెడింబి హనుమంతరావు పంతులు, యితర నివారకులు:—

మేనేజింగ్ డైరెక్టర్,

డి. యస్. శాస్త్రి, యం. ఎ., శైక్రటర్.

ఏజెంట్లు:—ఆంధ్ర బ్యాంకు, లిమిటెడ్,

87, రెసిడెన్సియాల్, హైదరాబాదు-అని వ్రాసిన బడయగలరు.

వసంతకుసుమాకరము.

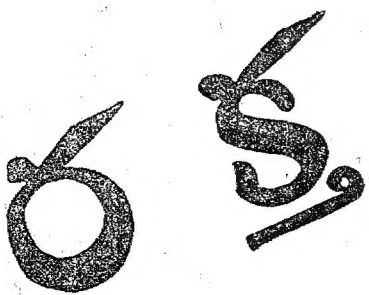
మధుమేహము, అతిమూత్రము, రాచుకురుపులు, కుక్కనవ్వము, కుక్కనయము, నరముల బలహీనత, చిరకాలపుతెల్ల
దగ్గును, శుఖవ్యాధులు జీర్ణించుటచే కలుగు మూత్రాశయవ్యాధులు మొదలగు మేహరోగములకు పదిసార్లు పదియోవధములను
తని కుదురక వ్యయప్రయాసల నొందుటకన్న బంగారు, వెండి, మంచిమాత్ర్యములు, పగడిములు మొదలగు వీర్యవ త్రవమైన వస్తువు
లతో సిద్ధపరచబడి నిత్యముగ మంచి ఆరోగ్యము నీయగలిగిన “వసంతకుసుమాకరము”ను నేనించి కాళ్ళతనాఖ్యమును
పొందుట ఉత్తమపద్ధతి. ఆరోగ్యము నేనించి ఆరోగ్యమును పొంది యోగ్యతాపత్రముల నిచ్చియున్నారు. తు 1-కి రూ. 20

కాశ్మీరముగ తయారుచేయబడిన 224 రకముల ఔషధములు గలవు—కేటలాగు ఉచితము.

వెంకటేశ్వర ఆయుర్వేదనిలయము, చింతలూరు, ఆలమూరుపాస్టు, తూర్పుగోద వరిజిల్లా.

బలహీనము, వరముల బలహీనత

Deschiens' syrup

విశ్రాంతి ఉపయోగము

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నియంత్రణను, వివిధ వైద్యవిజ్ఞానములను, శిశువు, శాశ్వ, ఇతర, ముత్యము, గుర్రములను, ఎల్లరక రక్తము.

సంతానం పుట్టుకుండా 106-1

‘కాంట్రా సెప్టిన్’

ఒక్క-శే సులభమైన సురక్షితోపాయము

15 మోతాదుల ట్యూబు 1-12-0

ట్యూబులకు ఇతర విషయములకు:—

వి. రామచంద్రరావు, 158, బాల్కన్, మద్రాసు, సోల్ ఏజెంట్లు:

ది సోషల్ హైజీన్ సిండికేట్.

ఇతర కెమిస్టులు అండ్ డ్రగ్గిస్టులవలన కూడ కొరకును.

శుక్రబంధు

ఎంత దుర్బలమైన వీర్యమునైనను గట్టిపరచి ఒక్క-గంటలోనే
అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. కుక్కనవ్వమును కట్టుటలో
శరీరపాండి, స్త్రీపురములకు నిరతికయప్రేమను కలిగించుటకు
దీనిని వినియోగించుటకు లేదు. 25 మా. 2-8-0 కేటాగు ఉచితము.
17-3 క్రిపురసుందరీ వైద్యశాల,
మహేంద్రవాడ-రామచంద్రపురంపాస్టు, గోదావరిజిల్లా.

కాంగ్రెసు సర్టిఫికేటు

పాండిత

అచ్చ స్వదేశీ
వస్త్రములు

అతిచౌకధరలకు దొరకును

సి. యారన్ అందు సన్ను.

Representative

చక్కా బలరామయ్య శ్రీ

రాజమండ్రి

వీనిని అందు జయింపు కలపెనీ

పాపిక్ గుర్ర

మలభాష జిల్లా.

బంగారముతో చేసినది

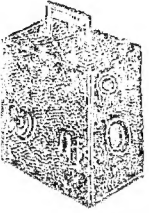
మ క ర ధ్య జ ము (జర్నీ)

"దాని ను పయోగించిన జరామరణము లొండవు"

తులనా గొట్టము రు. 2. రసభామ్రము.

ఇండియాకు సోల్ ఏజెంట్లు: అపూర్వ యావధముల స్టాక్ యుంచువారలు.

ఇండో-జర్నల్ డ్రస్సు స్టోరు, పోస్టుబాక్సు 10852 కలకత్తా.

అనుభవమవసరము లేదు

శ్రేష్టమగు చిత్రములు తీయటలో పూచీ నివ్వగలము.

వియోగ్రాఫ్ కేమీరా

వలస ఫోటోలు తీయుట సులభము, చొక గూడజైయున్నది.

ప్రపంచమంతటలోనుండు కెమీరాలలో వియోగ్రాఫ్ కెమీరా చాల చొకమై యెవరిచేసినను సులభముగ నుపయోగించదగియున్నది. 3 1/2 X 2 1/4 అం॥ కొలతగల శ్లేష్టమైన రమ్యమగు చిత్రమును తీసిన కులభముగ తయారచేయ వీలగును. ఈ మాదిరిలో శ్రేష్టమైన కాన్వెన్యెన్స్ యున్నది సెల్సులార్టింగ్ వట్టరుగలిగి, పూర్వోదాహరణ, డ్రైఫ్ట్లు, దానికి తగిన ద్రావకములు, వివరములు తెలుపు ప్రకటనతో పహా సంబంధము. ధర రు 3/- ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వములు ఇంగ్లీషులో జరపవలెను.

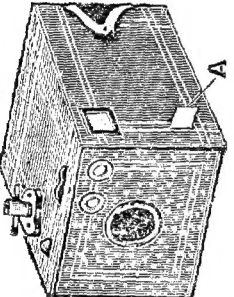
P. L. Sharma, Aligarh (U. P.)

పట్టువంటి మజిలీను

ఇదిగో స్వరాజ్యము

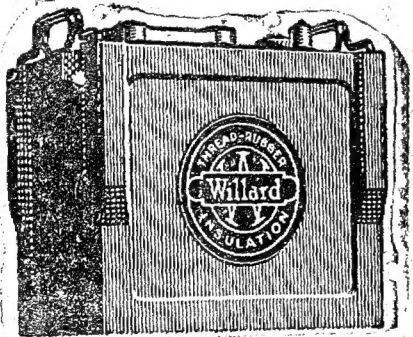
ఈకాలమే ఆంధ్రదేశమునకు అన్ని కాలములలోనూ వాడుదగు. దొరల కంటో ప్రతికర్తయినది. అందముగ దోర్తాలు, దట్టముగ కేత, యెక్కించిన వృక్షజన్మగలిగి శ్రీలంక చీరలు, పురుషులకు కమీజులు, భారతీయులకు నవగురకంవారిగా మాపరిశ్రమలయలలో తయారుచేయించి అన్ని దేశములకు అంపి యెన్నో యోగ్యతాపత్రములు బడసియున్నాము. శ్రీలంక ముద్దుగుల్మేడు చీరలములు పురుషులకు నాజుకుగావుండునట్లు మిక్కిలి తక్కువధరలకు కొద్దిరోజులుమాత్రమే అంపించెంచి తిమి, ఈసమయము పొగొట్టుకొనకుడు. అక్కరలేనిచో డబ్బు వాపసీత్తుము. 45 అంగుళముల వెడల్పు 12 X జముల తాను గల పెట్టెగాని రెండు 12 మూర చీరల పెట్టెగాని రూ. 7-8-0 లు, 5 పట్టుకమీజుల పెట్టె రూ 10-0-0, పోస్టేజీ జరు. మజిలీను కమీజులు 6 పెట్టె రూ 9. గుప్తా అందు కో, చికాకోల్ సిటీ, గంజాంజిల్లా 4

PHOTOGRAPHER.

Our Camera is of the latest invention and will serve you as long as any other Camera worth Rs. 100/-. Have one with you and take splendid photos of your dear once and beautiful sceneries without going to a professional man and incur too much expenses. It is very easy to work this camera and can take photo of size 3 1/2 x 2 1/4. Instructions sent with the camera for the use of even beginners. Satisfaction is guaranteed. All kinds of photo materials are kept in our stock. Price of camera, 1st quality, Rs. 11/-, 2nd quality Rs. 13/- and superior quality Rs. 18/-. Packing and postage extra.

THE ROYAL COMMERCIAL STORES, Post Box No. 6776, Calcutta.

Willard

STORAGE BATTERIES

ఈబాటరీలవలన ధనమును, సౌకర్యముల రెంటిని కాపాడుకొనుదు

దానియందు నిల్వయించబడిన నియమితకాలమువరకు సరిగా వెలుగునట్టి యీస్టోరేజీబ్యాటరీల మీకు దొరకగలవు. సరియైన ఎలక్ట్రిక్ లైట్ మోడిలో తయారుచేయబడిన విల్లర్డ్ బ్యాటరీ మీమోటారుకు తగియుండి, మోటారు నడుపుట యందు మిక్కిలి తోడ్పడుగలవు. వివరములకు ధరలకు అమ్మకందార్లను

క లే

క్రింది సబ్ ఏజెంట్లను కనుగొనుదు:-

Anantapur	The Motor Ware-house.	Nandyal	Yelukuru Elliah Setty
Anakapalli	The Andhra Cycle & Motor Works.	Nuzvid	M. L. Narayana,
Bellary	Messrs. Asquith & Co. Ltd.,	Parvatipur	K. Sreenivasa Rao,
Berhampore	The Ganjam General Engineering Co.,	Parlakimedi	K. Sreenivasa Rao,
Bezwada	Chunduri Sriramulu	Rajahmundry	The Godavari Cycle & Motor Works.
Cocanada	Best & Co. Ltd.,	Tadepalligudem	K. Ch, Rao & Co.,
Cuddapah	The S. L. N. Motor & General Trading Co	Vizianagaram	K. Sreenivasa Rao.
Ellore	Chunduri Sriramulu	Vizagapatam	The Vizagapatam Motor Stores.

మెసర్స్ డి క్రామెప్టన్ యింజనీరింగు కంపెనీ (మద్రాసు) లిమిటెడ్., నెకండులైనుబీచ్, మద్రాసు.

శ్రీ వైష్ణవ శ్రీ కృష్ణజయంతి నిర్ణయవిమర్శనము

19-8-1930 తేది ఆంధ్రప్రదేశ్ లో శ్రీ వైష్ణవ శ్రీ కృష్ణ జయంతి నిర్ణయమును కీర్తికతో వెలువడిన వ్యాసమునందు శ్రీ వైష్ణవశైల్యుడు శ్రీ కృష్ణజయంతి వ్రతమును శ్రావణ బహు సోమవారముననే యాచరింపవలెను. భాద్రపదమునం దాచరింపదగినది ఉద్ధాం ఆస్థాన విద్వాంసులు బ్ర॥ శ్రీ॥ మల్లాది వెంకట సత్యనారాయణ శాస్త్రి సిద్ధాన్తిగారు అనుపరిశ్రమి ప్రాసిన విషయ మాపాతకరణము. కాని ఈశ్వర సహితాది భగవద్భావప్రసాదప్రసాద ప్రమాణ వచనములం బట్టి యు శ్రీ వైష్ణవ శిష్టజన పరిగృహీతి సంప్రదాయమును బట్టి యు బరిశీలించ నయ్యది యాచరించుము కాదు. తొలుత సిద్ధాన్తి గారికి వివ్రతమై కలుగజేసి జయంతి నిర్ణయ వ్యాస మన కవకాళము నొసంగిన శృంగవరం వేంకటాచార్యులు వారి వ్యాసమునందు సామాన్యముగా జన్మాష్టమి జయంతి స్వరూప నిరూపం ప్రకరణమున నుదహరింపబడిన వచనములం బట్టి యాచార్యులువారు జన్మాష్టమి జయంతి వ్రత స్వరూపములను బాగుగా నిరూపించిరి యని జ్ఞాపించుచు వారి నిర్ణాయక వచనానుసారముగా భాద్రపద బహు సోమవారమునం దర్ధరాత్రున తిధిసత్తత్రము లలో నేదేనియొకటియు వ్యాపించియుండలేదు. కావున భాద్రపదమునం దాచరణ మనమంజనమనె. కాని విశేషవిధులను పాటించరైరి. ఈ యుత్సవమును వేదను పాటించక జన్మాశాల ముగిసి తిధి యోగమే ప్రధానమని యాచరించువారు కొందరు. అష్టమి రోహిణియు సప్తమి కృత్తికా వేద సంగీరింపక నవమియుత కేవలాష్టమి నైనను రోహిణివైన నాచరించి జన్మాశ్రయము నాచరించువారు కొందరు కలరు. అందు సర్వ విధముల వేద సంగీరింపనివారు శ్రీ వైష్ణవులు. ఒక్కొక్క సమయముందు వేదలచే నష్టమిగాని రోహిణిగాని సంభవించని చో డిహి మృగశిర్ష యోగమునైన నవలంబించి జన్మాశ్రయము జరపవలసినదని విశేషముగా విధింపబడియున్నది. మరియు జన్మాశ్రయమునకు తిధి నక్షత్రములలో నేదైన నుండవలెనని నియమము లేదు. ఉదయకాలమున తిధి నక్షత్రములు కవార్యవేష్టము లైనను చాలను. అటులే వ్యాప్తి శాస్త్రము బోధించుచున్నది. ఇటులండ మరియొక విశేషము కలదు శ్రీ వైష్ణవసంప్రదాయమున నేకసౌరమాసమునందు తిధిసత్తత్రములలో నేదేనిద్యవారముసంభవించినప్పుడు పూర్వమున విదవిపరమం దాచరింపవలెను. పరమ సంక్రమ దూషితుయినచో పూర్వము పరిగ్రహ్యము. అర్ధరాత్రాంతర్యాపీ సంక్రమవేదయే దూషకము. అర్ధరాత్రాంతరిక వేదదూషకముకాదు. ఇటుల భగవద్భావప్రసాద దేశికవచనములు బోధించుచున్నవి. శ్రీకృష్ణ నత్సంజన భాద్రపదబహు సోమవారమున అర్ధరాత్రాంత తిము కన్యాసంక్రమణము గనుక సంక్రమవేద లేకయున్నను లేదు. కనుక భాద్రపదబహు సోమవారమునందే శ్రీ వైష్ణవులు శ్రీకృష్ణజయంతి వ్రతము నాచరించుట యుక్తము. యందు ముగిసిన ప్రమాణవచనము ది 12-8-1930 తేదీని శనివారపు కేట శ్రీభద్రాచల విద్వాంసులు శ్రీమాన్ శృంగవరం వేంకటాచార్యుల వారున్న 25-8-1930 తేదీని కాకినాడ జగన్మాధపుర వాస్తవ్యులు శ్రీమాన్ భట్టాచార్య తిరువేంగళాచార్యులు గారున్న ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ప్రకటించిన వ్యాసములలో పునరాచరింపబడినవి గాన విస్తరభీతిచే మీ ముదిసారించలేదు. మరియు భద్రాచలమునుండి బ్ర॥ శ్రీ॥ రామావధ్యుల రామ శాస్త్రిగారు ఆగష్టు 16 తేదీని యీఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ప్రకటించిన వ్యాసమును పరిశీలించితిమి. వీరు శ్రావణ భాద్రపదములు సింహాయుక్తములైనప్పుడు పూర్వమును విడిచి పరమందాచరింపట సామాన్య ధర్మమనిరి. సామాన్య విశేషధర్మరక్షణమును తెలుపకయే సామాన్యము ధర్మమనిరి యెటుల నిరూపించిరో తెలియుదు. విచారించి చూడగా "అనతిభాధకే ప్రవృత్తం" అననది సామాన్యమనియు బాధకవిధి విశేషమనియు "ని హిం స్యాత్సర్వభూతాని, జ్యోతిష్టోమియంపశుమాలభేత్" యిత్యాదులుగా గానవచ్చుచున్నవి. శ్రీకృష్ణముందు యేకసంక్రమణమున తిధిసత్తత్రములకు ద్వివారసంభవము సకృత్తుగా సంభవించుగాన నట్లు సంభవించినపుడు పూర్వచరణమునకు బాధకముగాన పూర్వమును విడిచి పరమం దాచరింపవలె నననదియే విశేష విధి యగును. ఇట్టి పరిస్థితులలో పరమం దాచరించుట ధర్మ శాస్త్రకారుల సామాన్యభిప్రాయ మని ప్రాసరి. ఇటుల ప్రాయుటకు కతము, శ్రావణ భాద్రపదములు సింహాయుక్తమైనప్పుడు నియతముగా భాద్రపద కృష్ణాష్టమియందే జన్మాశ్రయముగము సంభవించుట యయ్యుండునా, కాదాచిత్కమయ్యుండునా? నియత మనినచో పూర్వ సంభవాభిప్రాయముండదుగాదా. పూర్వసంభవమే లేనిచో అధస్సింహం పరిభ్రష్ట డ్యోక్త సింహం సమాచరేత్ "పూర్వం హిత్యాపరం చరేత్" అను పూర్వపరిత్యాగ పూర్వక పరామర్శన విధిగలదు ఫలమేమి? పూర్వముందు లేక పరమందేయనిన పూర్వపరి

మానగొల్లసని మాత్రలు
30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
మెలగుటకును! (పొన్నపుర్రులు ప్రత్యేకము) గూఢము!
కీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి వైద్యులకలకు
ఈ మాత్రలు దివ్యామృతము. అక్షిణము, అరుచి, అపి
లిం తలు, అగ్ని మాండ్లము, అతివాహము, ఎక్కిళ్లు,
సర్వాంగములయందు జలక్షయము, షిక్కిలు పొర్రు
ములు, కిరణ్యు, నైర్లు, ఆగ్గులు, మొదలగు వానియందు
గలిగిడి నొప్పులను బోగొట్టి చేపమును మంచి ఆరోగ్య
మునకు చేయును.
ఈమాత్రలు మేహవారినొప్పులను వెంటనే మాన్పును
ఇందు అనేక ఓనుధులు చేరినవి. అనుభవ బాంధ
మగుటచేతను పరమనాంపక్రియ యని చెప్పవచ్చును.
ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
విటనామా:—అయుర్వేద వైద్యనిలయం,
నిలకర్ర బాబ్ట, నిడుమూలు, (కృష్ణాజిల్లా.)

బెంగాలు

లావణ్యదేవి, శాంతాదేవిగార్లకు ఖైదు
కలకత్తా, సెప్టెంబరు 5:-శ్రీమతి లావణ్యదేవి, శాంతాదేవిగార్లకు విదేశీవస్తు దుకాణముల పిక్చుచేసినందులకై వరుసగా 4 నెలలు, 5 నెలలు విడివైదు విధింపబడినవి.

(ఫీ.ప్రె.)

పంగవాసికాలేజి వికెటింగు-11 గురు

విద్యార్థుల అరెస్టు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 5:-ఈ దినము మధ్యాహ్నము పంగవాసి కాలేజి పిక్టెటింగులో పాల్గొనిన అపరాధియైన పాల్గొనిన పిక్టెటరు కొట్టిరి. వారిపై రాష్ట్ర పడెను. అశేషులను గాయములయ్యెను. 11 మంది విద్యార్థులు అరెస్టుచేయబడిరి.

(ఫీ.ప్రె.)

అరవిందలాల్ దత్తుగారికి శిక్ష

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 5:-అరవిందలాల్ దత్తుగారు ఇంపీరియల్ పాతకాలయొద్ద పిక్టెటింగు చేసినందులకు 6 నెలలు కఠినమైదు పొందిరి.

(ఫీ.ప్రె.)

డా॥ బి. సి. రాయగారు ఆలిపూరుజైలు చేయట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 5:-కాంగ్రెసు కార్యసంఘ సభ్యులును క్రొత్తధిల్లీలో శిక్షవిధింపబడినవారనగు డా॥ బి. సి. రాయగారు ఆలిపూరు జైలులో శిక్షింపబడిరి.

(ఆ.ప్రె.)

పంజాబు

క్రీ. ప్రా. కో. 108 క్రింద అరెస్టులు

లాహోరు, సెప్టెంబరు 5:-రామాలభయ, మంగళరామ్ గార్లకు కాంగ్రెసు కార్యకర్తలు క్రీ. ప్రా. కో. 108 సెక్షన్ క్రింద అరెస్టుచేయబడిరి.

(ఆ.ప్రె.)

స్టాంపువెండర్ల ప్రమాణము

లాహోరు, సెప్టెంబరు 5:-స్థానిక స్టాంపువెండర్లు ఇక ముందు రాజకీయ పాతకములను పాల్గొనవలసి ప్రభుత్వము నకు వాగ్దానమొసగిరి. వీరిపై సెన్సలరు రద్దుపరచెదమని యిట్టి వు ప్రభుత్వము బెదిరించెను.

పత్రికాసంపాదకులకు 1 సం॥ శిక్ష

"యంగు కాపేడు" పత్రికాసంపాదకులగు బిహారిలాల్ దివాళ్ గారికి 124 (ఏ) సెక్షన్ క్రింద 1 సం॥ కఠినమైదు విధింపబడినది.

(ఆ.ప్రె.)

కరాచి నాయకులకు శిక్షలు

కరాచి, సెప్టెంబరు 5:-ఈ యుద్ధయుద్ధము అరెస్టు చేయబడిన ముఘ్తూనాయకుల కేసులను విచారణజరిగి శిక్షలు విధింపబడినవి.

కాంతిదాసు ఇషన్ గారు బి. ఏ. యల్. యల్. బి. ప్రిథ్వీ 6 నెలలు కఠినమైదు పొందుదురు. వీరు పిక్టెటింగు చేయకపోయినను తొడ్డిదేరిన వీరిపై శిక్షయు, బి. తరగతిలో చేర్చబడిరి.

కరాచి పురపాలక సంఘసభ్యులను ఊడ్చుపనివాండ్రు సంఘ కార్యదర్శియు, కరాచియుద్ధసంఘసభ్యులు నగు పూనా భాయియాయగారు ఉప్పుచట్టము 47 సెక్షన్ క్రింద 4 నెలలు జైలు విధింపబడిరి. వీరు పిక్టెటలో నిషేధవణమును విక్రయించుచుండిరిని శిక్షను "సి" తరగతిలో చేర్చబడిరి.

నవయాన భారతసభాధ్యక్షుడగు ముబర్క్ అలీగారు పీ॥ కో॥ 117 సెక్షన్, ఉప్పుచట్టము 4 సెక్షన్ కల క్రింద 10 నెలలు కఠినమైదు విధింపబడిరి. వీరిని "సి" తరగతియే.

(ఫీ.ప్రె.)

కాన్పూరు

లేజీలు మూతపడుట

కాన్పూరు, సెప్టెంబరు 5:-ఇచ్చట కాలేజీలు సెప్టెంబరు 6 నుండి ఆక్టోబరువరకు మూతపడినవి. అందువలన పిక్టెటింగు విరమింపబడినది.

ఇర్దురు నాయకులకు శిక్ష

లాల్ పూర్ రాధాకృష్ణ పేవారి రామచంద్ర జైలు యట్టి గార్లకు 6 నెలలు కఠినమైదు విధింపబడినవి.

మిల్లు బహిష్కారము

లాల్ పూర్ మిల్లు భాగస్వాములు మహ్మదికవరకు భారతీయులు కానందున కాంగ్రెసు బహిష్కారమునకు పూనుకొనినది.

గార్వాల్ దినము

సెప్టెంబరు 9 వ తేదీన గార్వాల్ దినము జరుపుబడును.

(ఫీ.ప్రె.)

తమిళనాడు

నాగపూరు, సెప్టెంబరు 5:-భండ్ర, అశోకు మండలములందు జైలు విధింపబడిన 20 మంది వలంటీర్లు తమిళనాడు ప్రాసియన్స్ విడుదలపొందిరి. 50 మంది విచారణ సమయమున తమిళనాడు శిక్షాశాసనమున కేసులు పంపింపబడినవి. తమిళనాడు ప్రాసియన్స్ విడుదలపొందిన తై దీల మొత్తము 98.

(ఆ.ప్రె.)

రాజమహి మెయిలు దోపు

రాజమహి, సెప్టెంబరు 5:-బుధవారము రాత్రి రాజమహి మెయిలు దోపు జరిగెను. దీనికిగా 12 మంది అరెస్టు చేయబడిరి. వీరు ముఖ్యముగా పీనహతులవారగు హిందువులును తురకలును. ఇన్నారైన వస్తువులు చాలవరకు వెనుకనే వదలివేయబడినవి. చాల యింట్లు సోదా చూడబడినవి. ఒక కరవాలమునకు పైగా యేమియు దొరుకలేదు.

(ఫీ.ప్రె.)

క్రైస్తవకళాశాలలో జాతీయపతాకము

కళాశాల మూయుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 5:-శేషదయము విల్సన్ గారి (క్రైస్తవకళాశాల) వైన విద్యార్థులు కొందరును ఊరి వారు కొందరును కలసి జాతీయపతాకమును స్థాపించిరి. ప్రిన్సి పాలుగారు ముందుగ ఆంధ్ర కంగ్రెసుకు శుభాకాంక్షలు తెలిపిరి. వీరికి యిచ్చి యీ పని చేసినందున కళాశాల మూసినేరి. భృజమును కాలేజి అధికారులు తీసివేసిరి. విద్యార్థులను శిక్షింపబడిరి.

అహమ్మదాబాదులో గవర్నమెంటు జాతీయపతాకాల వద్ద పిక్టెటింగు ప్రారంభించబడినది.

నాల్గవ గాంధీ ఉత్సవము

బొంబాయిలో హర్రాలు

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 5:-బొంబాయిలో శేషనాల్గవ గాంధీ ఉత్సవదిన ముగిలుచే పూర్తిగ హర్రాల్ జరిగెను. నలుబది మిల్లులు మూయబడినవి. పనివాండ్లవ్యయము కాలేదు. పిల్లలలో పాడుచు తిరిగిరి.

విద్యార్థులు పాతకాలకు బోక విల్సన్ హెన్రీలునకు బోయి అందున్న బాలరను రమ్మనికోరిరి. పోలీసువారు వచ్చి తైత్తులలో కొట్టగా చాలమందికి చెబ్బలు తగిలినవి. అప్పుడు లోనున్న బాలు రందరుగూడ బయటకు వచ్చి సభాపతి పోలీసు వారి చర్యకు ఖండించిరి.

ఉప్పు తయారు చేయుట

జావతి యింకాదిబ్బలమీద వేలకొలది జనులు శేష సమావేశమై ఉప్పు చేయుటను జూచిరి. అంతయు కాంతముగ జరిగిపోయెను. కాని చివరకు పోలీసువారు కాంగ్రెసు కార్యాలయము వద్దకు వచ్చి తివేడి, నుజుదగార్లను 117 సెక్షన్ ప్రకారము అరెస్టు చేయబడిరి. వారెట్ల లేదుగాని శేషు లాంగి పోయెదరు. శేషుదయం ప్రభాత పేరి ప్రార్థనలు అన్ని ప్రాంతములందు జరిగెను.

(ఫీ.ప్రె. నెంబర్)

కస్తూరిబాయిగాంధీపై దౌర్జన్యము

సూరతులో పిక్టెటింగుయందలము

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 5:-సూరతులో ఎన్నికల దినమున పిక్టెటింగు చేసినపుడు పోలీసువారి వాడి వివరములు వచ్చెను. శ్రీమతి కస్తూరిబాయి గాంధీగారు పిక్టెటు చేయుచున్న వారిలోనుండగ, ఆమెపై దౌర్జన్యమొనర్చి ఒక పోలీసు ఉద్యోగి ఆమెను పైకి పూర్తిగ లేవనెత్తెను. ఆమె అపయమున మోటారులో వచ్చిన కొందరు ఓటరులను వారించుచుండెను.

(ఫీ.ప్రె.)

20 మంది వలంటీర్ల విచారణ

కరాచి, సెప్టెంబరు 5:-విదేశీవస్తు బహిష్కార సంఘ కార్యదర్శియగు ముల్లినర్సిగారు 20 మంది వలంటీర్లును విదేశీవస్తును కై త్వేసానాను ఆగారమునకు పోసీయక నిరోధించింకులను అరెస్టు చేయబడియుండిరి. వారి విచారణ కేపు జైలులో జరుగును.

విదేశీవస్తుముల పిక్టెటింగు

బొంబాయి యుద్ధసంఘమువారు ఫోటోగ్రఫీ విదేశీ వస్తుముల పిక్టెటింగు మొదలుపెట్టిరి. నల్లరు శ్రీమం శేషు) వైటుచే కంపెనీకి ఆర్కే సేపిస్టర్సు మున్నగు దుకాణములకు పంపిరి. వారు అరెస్టు కాలేదు; దుకాణదారులు వారికి కూర్చు నుటకు తావోసంగిరి.

(ఫీ.ప్రె.)

జైలుమార్పులు

గత 12-8-30 తేదీన రాజకీయవైదియ మల్లెల శ్రీరామమూర్తిగారినిన్నీ మరీకొందరినిన్నీ రాజమండ్రి జైలునుండి బెల్లారి ఆలిఫురం జైలుకు మార్చిరి. సడరు శ్రీరామమూర్తిగారు నూ మరీకొందరున్నూ కులాసాగా వున్నట్లు తెలిసినది.

(ఒకవిలేఖరి.)

స్వయంశిక్షా సంస్కృత

గ్రంథములు

స్వామిభాగవత్ ప్రకృతము తెలుగునీ, తెలుగుగ్రంథములు శిల్పము మొదలగు వివిధ ప్రకారములపై అనుబంధ 8-0-0 తర్జుమ రు 1, నీలకంఠం, C/O ఎ. ఎస్. నరసింహం, బ్రయినింగుకాలేజి, రాజమండ్రి.

ఉచితము! ఉచితము!!

5 గురు హోమియో వైద్యుల పేర్లను ఆ డ్రెస్సులకు ప్రాసి పంపింపవారికి కలరా, న్యూమోనియా, టైఫాయిడ్ జ్వరములకు చికిత్స యొసంగవచ్చును.

ఉత్తర ప్రభుత్వములు ఇంగ్లీషులో జరుపవలెను.

Dr. J. C. DATTA, 6-1A, Manicktola Road, P. O. Beadon St., Calcutta.

స్వదేశీబట్టలు

వందలపాకమిల్లు తెలుపు ఎరువునూలుతో చేతిమగ్గుములమీద తయారుచేయబడిన 20½ సెం. 40 సెం. 14 బట్టలు మా దగ్గర చౌకగా అమ్మబడును. పూర్తివివరములకు వ్రాయుడు.

(M. P.) శ్రీ వీరాస్వామికంపెనీ,

కాకినాడ.

TAMRABHASHAM FOR LEPROSY.

గురుశంకరాచార్య ప్రసాదించబడిన

తామ్రభస్మం వేటువంటి కుష్టువ్యాధి

వైనను గారంటీగా నయము చేయగలవారు.

డాక్టరు కోకా వెంకటరామారావు,

అసిస్టెంట్ సర్జన్.

తెనాలి

(గుంటూరుజిల్లా.)

శూలనాస్తి త్వరలో కుదురును

పసిపిల్లలు మాత్రమే గాక పెద్దవారుగూడ నిరంతరము జీవానంతరము లేక నీళ్లను త్రాగినపిమ్మట కఠినమైన నొప్పిచే బాధపడుచున్నారు. మిక్కిలి సుప్రసిద్ధమైనది.

దీనివైననే కడచిన అనేకసంవత్సరములనుండి ప్రపంచ మంతటను ప్రజలు ఆధారపడియున్నారు. శూలనొప్పి, అతిసారము, ఉదయమునందు గలుగు తిమ్మిరివాయువు మొదలగునవి త్వరలో నయముగుచున్నవి.

అకస్మాత్తుగా గలుగునట్టి వ్యాధులకు చేంబర్లెన్స్ శూలనొప్పి అతిసారనివారికి ఎప్పుడును దగ్గర చేకవలెగా నుంచుకొనవలెను. ఎలనగా శూలనొప్పి, తిమ్మిరివాయువు, కలరా, అతిసారము మొదలగునవి తలుచుగా ఉన్నట్టుండి అధికముగుచున్నది.

10-1

చేంబర్లెన్స్ శూలనొప్పినివారికి

2

ప్రపంచమంతటను చాలకాలమునుండి విఖ్యాతమైనది. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక గుణ విచ్ఛిన్నము.

CHAMBERLAIN MEDICINE Co, Des Moines, Iowa U. S. A

శూలనొప్పి, అతిసారములకు పూర్తియైన నివారిణి.

కడుపునొప్పికి ప్రథమనివారిణి

అస్సెంబ్లీలో శ్రీ రంగనాయకులుగారు రాండుటేబులు కాన్ఫరెన్సుగూర్చి యిచ్చిన యుపన్యాసము

ఈ క్రింది తీర్మానము నీ సభలో ప్రతిపాదించబడింది.
“మహాత్మాగాంధీ వారి యనుచరులగు తదితర కాంగ్రెసు ప్రతినిధుల సహకారము, సహాయము, రాండుటేబులు కాన్ఫరెన్సు కై పొందుటకు వలయు సకల ప్రయత్నములను చేయవలయునని ప్రభుత్వమునకీ యస్సెంబ్లీ సభ సలహా యొసంగుచున్నది.”
ఈ సభాసభ్యుడగు యొక స్నేహితుడు, ఈ తీర్మానము ప్రకారము, కాంగ్రెసువేతర పక్షములవారిని, కాన్ఫరెన్సుకు స్వీకరించుట లేదని, నన్నీ ప్రార్థన ప్రక్షింబిరి, కాని, నై తీర్మానమును శ్రద్ధగా జదివినవారికి ప్రస్తుత సిద్ధిగతులను గమనించినవారికి ఈ తీర్మానము ననుసరించి, తదితరపక్ష ప్రతినిధులతోపాటు, కాంగ్రెసుపక్ష నాయకుల గూడ యాహ్వానించుట ప్రభుత్వ విధియనియే తెలియవచ్చును.

అయితే, రాండుటేబులు కాన్ఫరెన్సునకు, మహాత్ముని, వారి యనుచరుల సహాయము పొందవలసిన యగత్యమేమి యని యడుగవచ్చు. నైమను కమిషను రిపోర్టుపై జరిగిన రెండు దినముల చర్చను విన్నవీయుట, ఈ సభవారికి, ప్రభుత్వము కాంగ్రెసు ప్రతినిధుల రప్పించుటకు తన ప్రయత్నముల చేయవచ్చుటకీ, కాంగ్రెసువారు రాండుటేబులు కాన్ఫరెన్సుకు పోదలచనప్పటికీ, ఆ కాన్ఫరెన్సు యెట్లైనను జరుగుననియు, ఈ సభలోని వెలుపలనున్న నాయకుల కాన్ఫరెన్సుకు పోవ సిక్ష్మయించు నన్నారని తెలిసియే యున్నది. ఇట్టి సిద్ధిగతులందు, కాంగ్రెసు ప్రతినిధుల సహకారసంపాదనకై ప్రభుత్వము శ్రమతీసుకొనుటకును, రాజప్రతినిధిగా వచ్చుట తలపించినది. ఆయన గారికి, ఈ సభాసభ్యులవారము, మనదేశముయొక్క బ్రిటిషువారి రాజ్యాంగవ్యవహారములందు ప్రాముఖ్యతలోనికి దెచ్చు యదృష్టము కల్గినది. ప్రసిద్ధిజెందిన తమ అజ్ఞానము ప్రకటనవ్వారా, రాండుటేబులు కాన్ఫరెన్సులో, భారతదేశపు భవిష్యత్ రాజ్యాంగ సంస్కరణముల నిరూపించుట జరుగునని తెల్పిరి. మనదేశపు, అన్ని రాజ్యాంగపు పార్టీల ప్రతినిధులు, అసభ్యుల సమీప కంగీకరింతురని వారాశించిరి. కాని, ఎందులకు, కాంగ్రెసువారు, ఈ సభలో సహకారముచేయ నిరాకరించిరి? ప్రభుత్వము, నిస్సందేహముగా ఆ కాన్ఫరెన్సువారా, అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము ఇండియాకు ప్రసాదించుటకు సకల ప్రయత్నములు చేయుచును వాగ్దాన మివ్వనిదే, తామసభలో సహకారముచేయ విలులేదని కాంగ్రెసు తీర్మానించినది. రాజప్రతినిధిగా రమ్మకు, హామివాగ్దానమును మహాత్మునకు, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి కిచ్చుటకు సంబంధించుట కొంతవరకు సవ్యమైయుండనోవు. ప్రజలందరు, అధినివేశస్వాతంత్ర్య సంపాదనకై ధృఢసంకల్పములై రాయన సుదేహ మిప్పుడాతని కుండలుచే, ఆయనట్లు గాంధీగా కరిగిన వాగ్దాన మివ్వలేక పోవచ్చు, కాని, పరిస్థితు లిప్పుడు పూర్తిగా మారినవి. భారతీయులు స్వరాజ్య సంప్రాప్తికై, స్వాతంత్ర్య లక్షిత సంపూర్ణముగా సకల ప్రయత్నముల చేయ సంసిద్ధులై యున్నారని కన్నులకు కట్టినట్లు దేశమందెల్లడల మూచనలు గాననగును. దీనికి తగు దృష్టాంతము కావలయునన్న, ప్రభుత్వము, ఈ సభాసభ్యుల చేయవలసిన దెల్ల, ప్రభుత్వపు ర్హంభవిధానముపట్ల ప్రజాసామాన్యమెట్లెప్పుడు జూట్టుచున్నదో గమనించిన జాణను. తరతరములుగా, అతిథిఅభ్యాగతులకు, భోజనముజూడారుల నొసంగ నలవాటు వడిన భారతీయ గృహముడు, ఇప్పుడు కాంగ్రెసు వాలంటీర్లకు భోజనము పెట్టుటకు వలసపడనది, ఇండియను పీనలతో డ్యూలీని యొక సెక్షనును ప్రభుత్వమువారు ప్రయోగించిరి. అంతమాత్రమున, వాలంటీర్లకు భోజనవసతుల కల్గించు వారు లేకపోయిరాజీవసంఖ్య యపరిమితమై యున్నదే? కాంగ్రెసు సంస్థలకు చుదాచిచ్చిన కారాగృహ ప్రాప్తి కలుగుననిరి. కాని, ధనప్రవాహ మగుటలేదు. కాంగ్రెసునందు స్వచ్ఛందసేవకులు గా జేరుట కారాగృహము నాహ్వానించు టైనది. వివర, అసంఖ్యాకముగా ప్రజల కాంగ్రెసు వాలంటీర్ల లగుచున్నారు. అనేకపట్టణములందు, మిటింగులుగాని, ఉత్సవములుగాని, జనసమగ్ధము కల్గించుట గాని జరుపుటకు విలులేదని సెక్షను

లేకుండా పట్టణములన్నిటియందు జరుగుచున్నవి. ఇన్ని విధములగు నిర్బంధములు మన రాజకీయ జీవితముందు ప్రభుత్వము కల్గించుచున్నను ఈ నిర్బంధ శృంఖలనుల పటాపంచలుగాజేయ సమకట్టిన ప్రజాసమాహారము దినదినాభివృద్ధి జెందుచున్నది. ఇట్లుజరుగుటకు కారణమేమి? లా అందు ఆర్డరు పగిలి రాదని బలిష్ఠ మైన, నిలకడైన ప్రభుత్వము పనికిరాదనికాదు. ప్రజలందరు, నీవిధముగా సర్వవిధములను త్యాగముచేయించుచు నా రాధించుచున్నది. వివిధములు, మతములవారి మక్కువ, స్నేహభావము, సంఘభావము, వలదని కాదు పీఠందరు ప్రభుత్వము నెదిరించుచున్నది. ఆరాచకపు బుద్ధివారిని వేధించుటచేకాదు. వాతత్వీయరాజకీయమునందు బొమ్మలు, రాజ్యాంగ సంస్కరణముల ప్రపాదించెదమను యాప్రభుత్వ వాగ్దానములందు ప్రజలకు విశ్వాసము పోవుటయే ప్రభుత్వపు వైఖరి వారికి పూర్తిగా అసంతృప్తి కల్గించుటయే, ప్రజలలోని యిప్పటి తీవ్ర సంపదమునకుముఖ్యకారణములని తేలుచున్నది. అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము త్వరలో యిండియాకు సిద్ధించవలయునని యీ దేశీయుల మిత యాతు రత తో యున్నారు. ఇటుల స్వాతంత్ర్య సంపాదనార్థమై ప్రజలందరు సకల ప్రయత్నముల చేయ సమకట్టి యున్నప్పుడు, వారు తమవాగ్దానముల భంగపరచుటందు ప్రసిద్ధి జెందిన ప్రభుత్వము నైన నమ్మువలెను, లేక, మరవ్య ప్రపంచముదలి మంచికి, గొప్పతనమునకు, యోగ్యతకు, అత్యుపమానుక, ప్రపంచము నందలి మహాభావులలో నొక్కరగు గాంధీమహాత్మునిచే నడుపబడుచున్న యదృశమునైనను నమ్మువలెను. నైతిక బలము కల్గిన, తాపసమృద్ధ, అవలంబించిన జీవిత మాత్రములకై తిరేకనిష్ఠతో పనిజేయు, సమర్థుని సన్మానిని, మహాత్ముని జూచి ప్రజలందరు వ్యామోహము జెందియున్నారు. అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకధిముగా మహాత్ముని సహకారముచేయగలమను గాథ నమ్మకము ప్రజలకుండుటచే వారు, రాండుటేబులు కాన్ఫరెన్సువద్ద మహాత్ముడు వారి యనుచరులందు టత్వంతావశ్యకమని ప్రజలందరు యాతురత జెందుచున్నారు. వితే, మహాత్ముడు కాన్ఫరెన్సుకు పోనినో, ఆ సభ జయప్రద మెట్లులగునో ఆ సభా తీర్మానము లెట్లు జనాదరణ బొందునో అందులకునో, ప్రజలెల్లరు ఏకగ్రీవముగా మహాత్ముని యెటులనైన కాన్ఫరెన్సుకు రాబట్టుట ప్రభుత్వ ధర్మమని చెప్పుచున్నారు.

మహాత్మాగాంధీ యీ కాన్ఫరెన్సుకు రానినో ఆయన దాని నాశీర్వదించినో అసన్మాని యీ సభ నివృత్తివలె నెదిరించునో జరుగునది యేమో విచారించవలయును. మనదేశము యొక్క స్వత్యములరూపు సకలమైన ప్రయత్నముల చేయుటకు గా తామీ కాన్ఫరెన్సువెళ్ళి నిశ్చయించితిమని ఈ సభలోని దేశమందలి నాయకులు కొందరు చెప్పిన చెప్పువచ్చును. అయితే వారు కోరు రాజకీయ సంస్కరణములకు ప్రభుత్వ మొప్పుకొననినో జరుగునది యేమి? ఇటుల నాశాభంగలైన నాయకుల తిరిగి భారతీయులవద్ద కొచ్చి తమ నిర్భాగ్యతగూర్చి చెప్పుకొనుటకు ముఖము చెల్లునా? వారు నూచించు సంస్కరణముల నెవ్వ రొప్పుకొందురు? ఈ దేశముల ప్రతినిధులను పీరి సత్వము నెవ్వరు గౌరవింతురు? అటులగాక, వారికి సంతృప్తి ఈ కాన్ఫరెన్సువలన కలుగు నట్లైన, బ్రిటిషు పార్లమెంటులో ఏ రం దరి చే యా మోడి త మైన, బిల్లును ప్రవేశపెట్టినను, దానిపర్యవసానముగావచ్చు రాజకీయ సంస్థల సువయోగించువా రెవరు? 1920 వ సంవత్సరమును ప్రసాదించబడిన రాజకీయ సంస్కరణములు ఆశాభంగకరముగా నుండుటవలన, అప్పుడెవ్వరైన సంస్థలు దేశాభివృద్ధి కడ్డుగా నుండుటవలన గొప్ప యలజిక్కి, అసంతృప్తి ప్రజలయందు కల్గి సహాయరీతిక రహిత్యముగా వ్యారా ఆరాజకము ప్రబలెనని ప్రభుత్వము నకు తెలిసినదే.

అయ్యా, మాంటు ఫర్డు సంస్కరణములు బొత్తిగా యసంతృప్తికరముగా నుండుటవలన, యుద్ధానంతరము ప్రసాదించబడిన నూతన రాజకీయవ్యవస్థాని ప్రజలకు, ఆశాభంగము కల్గించినందువలన ప్రజలచే సాగింపబడిన సహాయరీతిక రహిత్యమువ్యారా దేశమున కనేక యిబ్బందులు కల్గినవి యీ ప్రభుత్వమునకు తెలిసియే యున్నది. ఇకముందు రాబోవు రాజకీయపు సంధికి సమస్త మురింత గందరగోళము గావించ నున్నది. ప్రజలయొక్క రాజకీయ వ్యక్తిత్వము అప్పటినుండి హెచ్చుగుటవలన రాబోవు రాజకీయాందోళన మురింత తీవ్ర భావము బూసనైయున్నది. కనుక, ప్రభుత్వము మాట యటుండ, ప్రజానాయకుల మనకొనువారినందో, వివిధ మైన యనుమానమును ప్రజల భరించునీతియందు లేదు. ఇట్టిపరిస్థితులందు, నే నడుగు ప్రశ్న యేమన ఏవ్వరు రాండుటేబులు కాన్ఫరెన్సువారా వచ్చు రాజకీయ ప్రజాభిగ సంకీకరింతురు. ప్రజల యనుమతిలేక మహాత్ముడులేని సభలో మిగుల సంబంధము పెట్టుకొనవద్దని సూచించు ప్రజల నిరాకరించి బయలుదేరు నాయకులచే యొప్పుకొనబడిన రాజకీయ సంస్కరణముల నెవ్వ రామోదింతురు? బ్రిటిషువారి యుక్తము రాజ్యాంగవేత్తలలో నొక్కరగు మన వైక్రాయిగారి ప్రభుత్వ మీసంధికిపరిస్థితులందు ప్రజలకు వెనుకటివలెనే తీవ్రాసమ్మతి కల్గించి, దేశ

మునకు, ప్రజలకు, బ్రిటిషువారికి కడుంగడు నష్టము కల్గించుట భావ్యముగాదు. ఈ ప్రభుత్వమునకే గనుక భారతదేశ మభివృద్ధి నొందవలయునను కోరికయుండునో, వివిధముగానెనను కాండుటేబులు కాన్ఫరెన్సుయొక్క తీర్మానములు ప్రజలసమ్మతి బొందకలగుటగా చేయుట దాని ధర్మమై యున్నది.

వితే ఈ కాన్ఫరెన్సు తీర్మానముల నెట్లు ప్రజలచే యంగీకరింప బడునట్లు చేయవలయు. ఈ ప్రార్థన యుపన్యాసించిన యొక పెద్దలు గాంధీమహాత్ముడు న్యాయశాస్త్రము తెలియు దనిరి. కాని నేను నిరూపించుచుగా చెప్పునదియేమన, ఈ సభయందున్న దేశికంపై మహాత్ములకు న్యాయశాస్త్రము హెచ్చుగనే తెలిసియున్నదనియే. ఆచరణ యోగ్యముకాని సిద్ధాంతముల నిరూపించువాడు మహాత్ముడని కొంద రనుచున్నారు. మరికొందరు ఆయన సన్మానియని చెప్పుచున్నారు. విశ్వసందర్భము జేయు సన్మానుల నీదేశ మెల్లప్పుడు గౌరవింపుచున్నదని సభ వారు జ్ఞప్తియందుంచుకొనవలెను. ఇంగ్లండునంద డబ్లివారిని, దేశీయములగు లందురు కాని, మహాత్ముడు, గొప్ప యనుభవక వేద్యులగు యొకరిలవాడు. ఆయన రాజకీయవేత్తలం దొక మహామహుడు. అనుభవపరుడగు రాజకీయ వేత్త, ఆయనకున్న రాచకీయానుభవముకై రాచకీయ విజ్ఞానముకై యీ సభ వారందరు నివ్వెరపడవలసియున్నది. మహాత్ముడే కనుక రాండుటేబులు కాన్ఫరెన్సుకు వెళ్ళునో అసభయొక్క ఆలోచనలు, తీర్మానములు ప్రజామోదకరములగుటయే గాక జ్ఞానసూచకముగా గూడ నుండు, మహాత్మునియందును, వారియనుచరులందు లీనమైన అభ్యాత్మికతకైని కాన్ఫరెన్సుకు భారవోయుటకుగా మహాత్ముని యాత్మబలము దానితో తోడునీడగా యుండుటకు, మహాత్ముని, వారియనుచరుల నెట్టి కష్టములకైన లోనై, ఆహ్వానించుట ప్రభుత్వ ధర్మము. మహాత్ముడే కనుక ఇంగ్లండుకుపోయి, రాజకీయానుభవము కల్గిన యింగ్లీషు ప్రజలకు, స్వరాజ్య సంపాదనకై భారతీయులు పడు ఆవేదన, చూపు ఆతురతగూర్చి నచ్చుజెప్పవో, హెచ్చుమంది ఇంగ్లీషు వారు గాంధీమహాత్ముని ఆత్మకైని జూచియైన భారతీయులకు స్వరాజ్యమును త్వరితముగా ప్రసాదించుట కుద్దుర్తులందురని నాదృఢసమ్మతము. ఈ ప్రభుత్వమునకు, వారిద్వారా మన వైక్రాయిగారికి, గాంధీమహాత్ముని సహకారము సంపాదించుట కంత ప్రయత్నము చేసినను, చాలనీయే చెప్పవలను. మన ప్రభుత్వమే గనుక, భారతదేశము అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము పొందవలయునని వాస్తవముగా నమ్మునో, బ్రిటిషు రాజ్యాంగ వేత్తలు చేసిన వాగ్దానములు చెల్లవలయునని కోరునో, రాండుటేబులు కాన్ఫరెన్సు వాస్తవముగా జయప్రదములగు వారి కోరికనునో, బ్రిటిషువారితో భారతీయులకు న్ను సుబుధచరిత్రయందీ యొక్కమార్గనై బ్రిటిషువారి మాట యందు భారతీయులకు నమ్మకము, విశ్వాసము కలుగవలయునని వాఙ్చించునో, మహాత్ముని, వారి యనుచరుల సహకారము సంపాదించుటకు, సకల ప్రయత్నముల చేయుట, భారతదేశపు ప్రభుత్వమును, మన వైక్రాయిగారికి, బ్రిటిషుదేశపు ప్రభుత్వమునకు ధర్మమైయున్నది.

లంకలకోడెరు

మా, బోర్డు బాలరపాతకాల ప్రభుసహాయోపాధ్యాయులగు బ్రహ్మశ్రీ చందూరి సూర్యనారాయణగారిని చించి నాడ బిలితయిన సంరక్షణలో వారిని గౌరవించి పంపుటకు పాతకాలాధనమున 81-8-30 తేదీ అదివారం మధ్యాహ్నం 2 గంటల సభ జరిగినది. సభకు దేశసేవారాయులు ముఖ్యములు అగు శ్రీయుత ద్రోణరాజు నరసింహముగారు రధ్యక్షత వహించిరి. ఈ సెంటరులోని పలువురు రూపాధ్యాయులును గ్రామస్థులును విచ్చేసిరి. దైవప్రార్థనతో సభ ప్రారంభంపబడెను. సభారంభమున శ్రీఅధ్యక్షులును సూర్యనారాయణగారును, శ్రీమమలాలకృష్ణులు గావించబడిరి. తరువాత పాతకాల యుపాధ్యాయులచే పంచరత్నములును పంచాయితీవారి చేతను గ్రామాధికార్ల చేతను పీఠోల్లలును సమర్పింపబడెను. ఆనంతరము పలువురు రూపాధ్యాయులును గ్రామస్థులును శ్రీవారి సన్మగములనుగూర్చియు వారి కక్షిసాగుధ్యమును గూర్చియు సుపన్దించిరి. గ్రామపంచాయితీ అధ్యక్షులును గ్రామమున సప్రగాహను అయిన శ్రీయుత సత్యురరాజు వెంకటసోమజుగారిచే వెండిగ్లాసును గ్రామకరణంగారగు బ్రహ్మశ్రీ బండూరు పట్టాభిరాయయ్యగారిచే ఉడకణియు ఈ పాతకాల సహాయోపాధ్యాయులకు శ్రీయుత ద్రోణరాజు నరసింహగారుగారిచే భగవద్గీత (త్రయభాషికము)యును బహూకరింపబడెను. అధ్యక్షులు సూర్యనారాయణగారిని, పాతకాలలోని విద్యావిధానమును, ఈ పాతకాలయొక్క విశేషమునును ప్రకరించుచు ఉపన్యసించిరి. అట్లు హారానంతరము ఛాయాపటము తీయించుకొనుటతో సభ ముగింపబడెను.

పెన్నెల్స్ సత్యనారాయణరాజు.

వ్యవసాయము

రాజమండ్రి

(స్వకీయవిశేషం)

గరికిపర్తి గణపతిలింగంగారి కేసు

ఈ పట్టణములో మునముహూర్తములలో స్థాపితమైన గరికిపర్తి గణపతిలింగంగారు 14-6-80 తేదీ సాయంత్రమైన పిమ్మట బజారునుండి యింటికి పోవుచుండగా దేవత శ్రీరామమూర్తిగారి యింటిసమీపమున పోతున్నప్పుడు తనను లాటిలతో గొట్టివారిని తాను నిర్దోషినిగా గవర్నమెంటువారిచే నిర్దోషిగా తేల్చునట్లు కొట్టుటమనలేదని తూర్పుగోదావరిజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారికి సిటీషను దాఖలుచేసికొనగా జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు, 'అతాశ్రీయసంఘములకు దగ్గరగా నిలవబడినవారికి గూడ అట్టి సంఘసభ్యులకువలెనే దెబ్బలుతగిలిన తగులవచ్చునని జవాబువ్రాసిరి. అందుమీదట గణపతిలింగంగారు తాను రాజభక్తిపరాయణుడనని తనతండ్రిగారు తహసీల్దార్ని, బంధువులు యిప్పటికి పెద్ద ఉద్యోగములలో నున్నారని, తనకు ఎట్టి అతాశ్రీయసంఘములతో నెప్పుడు ఎట్టిసంబంధములేదని, మొదలగు సంగతులతో మరియొకవిన్నపమువ్రాసిరి. ఈనెల 1వ తేదీ మధ్యాహ్నము గణపతిలింగంగారు కోర్టులో తనపనిలోనుండగా రాజమండ్రి జాయింటు మేజిస్ట్రేటుగారు, ఎ.పా. ఎల్వీయగారు, గణపతిలింగంగారిని పిలిపించి జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారికి గణపతిలింగంగారు పంపిన మొదటి అర్జి దూషించి ఈఅర్జి నీవుపంపినదేనా అని అడిగిరి. తానే పంపినానని అదిగాక మరియొక అర్జిమాదా పంపినానని గణపతిలింగంగారు బదులు చెప్పిరి.

ప్రక్క-హోలలోవేచియున్న పోలీసు సబ్దయిన స్టేట్మెంట్ గారిని సబ్బుకత్తెకుగారు విలచి ప్రశ్నింపగా గణపతిలింగంగారు, రాజమండ్రి కాంగ్రెసుసంఘము ఆదర్శక్రింద కాసన తిరస్కార సందర్భమున జరిగిన సభలన్నిటికి హాజరైనారని, ఒకానొక దినమున గణపతిలింగంగారు 16 రూపాయల విలువగల కాంగ్రెసువారిచే తయారుచేయబడిన ఉప్పుకొన్నారని సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఈ సాక్ష్యము గురించి ఏమిచెప్పెదవని కలెక్టరుగారుగూడ అది అబద్ధమని గణపతిలింగంగారు చెప్పిరి.

గణపతిలింగంగారిని ఉద్యోగమునుండి తొలగించినట్లు శ్రీమంతునిచెప్పినది.

గౌతమీ గ్రంథాలయము

గౌతమీ గ్రంథాలయము భవనములో ఆగస్టు 31 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు ఒక సభజరిగెను. జిల్లాజడ్జి యగు రావుబాబు సి. వి. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు రధ్యక్షత వహించిరి. నాళం కృష్ణారావుగారి యొక్క కొమారుడును కుమార్తెయును ప్రారంభమున ప్రార్థనచేసిరి.

మునముహూర్తము ఈ ప్రపంచమునందలి జీవితము లన్నిటిలో ఉత్తమమైనదని, మామూలుగా పురుషుడు భుక్తి, జువు కృషిలోనుండి పూర్వీకులయొక్క విజ్ఞానమంతయుగల ప్రశక్తులతో అట్టి జ్ఞాతులయొక్క భావాలను తెలుసుకొనుటయే జీవితమయొక్క మహాభాగ్యము. గ్రంథాలయములనగా మహాత్ములయొక్క గ్రంథపరిచయమువలన ఆధ్యాత్మిక బలమున్ను, అట్టి గ్రంథము లిదివరలో నుపయోగించినట్టి వారితోను ఇకముందుపయోగించునట్టి వారితోను సంబంధమున్ను సంపాదించు దేవాలయములు. ఈ సభయొక్క యుద్దేశ్య మేమనగా ఈ గ్రంథాలయమును ఈ పురవాసులకందరి కు బరచయముచేసి, ఈ గ్రంథాలయములో యిడియన్న విజ్ఞానమును ప్రజలకందరి కు తెలియచేయుటయే. ఈ గ్రంథాలయము మద్రాసులోని కామోరా గ్రంథాలయముతో కలుపుటవలన స్వతంత్రము పోవుననియు, యిందువలన తా మందులకు సమృద్ధిపమునని కృష్ణస్వామి అయ్యగారు చెప్పిరి. ఈ గ్రంథాలయము పరిశోధకగ్రంథాలయముగా మార్పుటకుడ తా మంగీకరింపవలెనని, ప్రజలందరు ఈ గ్రంథాలయములో సభ్యులుగా జేరి, గ్రంథము లన్నియు బాగుగా నుపయోగింపవలెనని, సంపుటములు చేర్చవలెనని కోరిరి.

శ్రీమతి మీరాబాయిగారి అభిప్రాయము

మన మూహించినట్లులే జరిగినది

మదరాసు, సెప్టెం 6 :—రాజభారములు విఫలము గునని అందరను అనుకొనినమాటయే. ఇట్లుచేసి స్వరాజ్యసమరము మరింత తీవ్రముగానూడ జరుగవచ్చును. స్వాతంత్ర్యము చాలవిలువగలిగియున్నదిగాన తగినంతత్యాగ మొనర్చినచోగాని అది లభింపదు. “ఇదివరకుమనమెచటనుంటిమి, ఇపుడెచటనున్నాము, మనమెచటికి పోగోరున్నాము” అను విషయములను గూర్చి మనము బాగుగా ఆలోచించుకొనినచో సంపూర్ణ త్యాగము చేయవలసిన సమయ మింకను ముందే యున్నదను విషయమును మనము గ్రహింప గలుగుదుము. భారతమాతను శృంగారబంధమునండి విడిపించుటకు జరుపబడుచున్న యాస్వాతంత్ర్యమహోద్యమమునందు ఆసేరుహిమాలమునుగల సకలమండలములవారు నూడ పూర్తిగా పాల్గొనుట తప్పవసరము. దీనివలన మానవ సంఘమునకంతకును గూడ బంధము క్రి కలుగగలదు” అని మీరాబాయిగారు నడిపిరి.

మీరాబాయిగారు తిరుపూరు యాలోడుమున్నగు ఖడ్గరసానములను చూచి కోయంబుత్తూరు వెళ్లి అటనుండి నేడు ఉదయముననే చెన్నపురికి వచ్చిరి. నేడురాత్రి యిటనుండి బయటదేరి ఏలూరు వెళ్లెదరు. 8 వ తేదీకి కాకినాడలో నుండురు. అటనుండి కలకత్తా వెళ్లెదరు. పిమ్మట దీవారు బాంబాయి పంజాబు రాష్ట్రములలో నూడ సంచారము చేసెదరు. మాయ ఖడ్గర చాల హేచ్చుగా అమ్మబడు యున్నందులకు మీరాబాయిగారు చాల చింతించిరి. ఖడ్గర బట్టలే అని ప్రజల కమ్మటకు తగిన బట్టలను మిల్లుల వారుగూడ తయారుచేయించుచున్నారు. ఈ విలునూలతోనే కొందరు చేతిమగ్గుములనుగూడ నీబట్టలు చేయించున్నారు. ఈబట్టలను కొనుటవలన రాట్టము పై నూలువడికి జీవించుచున్న నిరుపేదలకు కొట్టకొలది స్త్రీలకు చాల అపరాధము కలుగుచున్నదిగాన విషమునుపేర్చుకొనుచునట్లే యావిల్లు బట్టలనుగూడ పరిశ్రమింపవలెను. మిల్లు నూలు చేతిమగ్గుములనుగూడ నేయబడిన బట్టలు త్వరలోనే విసిగిపోవును. మిల్లుయేకలతో రాట్టములనుగూడ వడికిననూలుగూడ చాల బలహీనముగా నేయుండును. కాన మిల్లుయేకలను మిల్లునూలును మిల్లుబట్టలనుగూడ నీమగ్గులను బహిష్కరించినట్లే బహిష్కరింపవలెను” అని మీరాబాయిగారు నడిపిరి.

భవిష్యిపాటి కామేశ్వరరావుగారు శ్రీనాథుని కాశీఖండములోనుంచి కొన్ని భాగములు చదివిరి.

సాంబమా రిగారు సంగీతము పాడిరి.

నాళం కృష్ణారావుగారు ‘ముద్దు’ అను పుస్తకములోని కొన్ని పద్యములు నరసింహశర్మగారు చదివిరి.

అర్జునకాలేజి ప్రెసిడెంటుగారగు చక్రవర్తిగారున్న ఆర్. కృష్ణారావుగారును గ్రంథాలయములనుగురించి చక్కని ఉపన్యాసము లిచ్చిరి.

గౌతమీ గ్రంథాలయధికారులు పట్టణములో అన్ని భాగములందున్న స్త్రీలయూపయోగము నిమిత్తముచేసిన ఏర్పాటులను పాగడుచు ఉపన్యసించిరి.

మహమ్మద్ పెరిష్, నరసింహమూర్తిగార్లను విద్యాధులు ఇంగ్లీషుపద్యములను వప్పించిరి.

అగ్ర్యక్షులకును ఉపన్యాసములకును వందనములర్పించుచు దువూరి రామకృష్ణారావుగారు గౌతమీ గ్రంథాలయము దక్షిణ భారతదేశమందలి గ్రంథాలయములలో పెద్దగ్రంథాలయములలో ఒక్కటియని ఈ గ్రంథాలయముయొక్క 80 వ వార్షికోత్సవము రాబోవు మాసములో జరుగునని చెప్పిరి.

సభ గం. 7-15 నిమిషములకు ముగిసెను.

ముద్దాయిలు విడుదల యగుట

రాజ్ లుతాలాకు అంతర్వేదిపాలెం త్రియ్యలను సోదరులను అగు పేరిచర్ల నరసింహరాజు మంగరాజుగార్ల తమసంతోషాని హత్యచేసినట్లును అందువలన పీనలుకొడు యొక్క 304-వ సెక్షనుక్రింద నేరము చేసినట్లును వారిమీద తూర్పుగోదావరి శిక్షాస్పృహ కోర్టులో కేసువచ్చెను. అస్సెస్సరు అందరు ముద్దాయిలు నిర్దోషులను యిచ్చిన అభిప్రాయముతో జడ్జిగారు రంగీకరించి వారిద్దరిని ఈనెల 1-వ తేదీని విడుదలచేసిరి.

ముద్దాయిల తరపున అమలాపురం పీడరుగారిగు మల్లాది వెంకటరత్నంగారు పనిచేసిరి.

పాత నేరస్థునికి శిక్ష

కొలగానిమన్నాను అను మహారావు అను పాత నేరస్థుడు 18-5-80 తేదీని తాడేపల్లిగూడెం కాపురమునందు నరసింహంగారి జైలులోనుండి పడిఅటొలభిధాగల మనిషర్లును అందున్న 5 అడొలను దొంగిలించినందులకు అతనిమీద పీనలుకొడుయొక్క 75, 879 సెక్షనులక్రింద శిక్షాస్పృహ కేసు లేబడెను. అడిమనలు శిక్షాస్పృహజడ్జిగారున వేపా పూర్ణయ్య సంతలుగారు ముద్దాయికి 3 ఫలీలు కలిపి విధించిరి.

విశాఖపట్టణము మునిసిపాలిటీవారి తీర్మానము

జిల్లాకలెక్టరును ఛైర్మనుకు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు

విశాఖపట్టణము, సెప్టెంబరు 7:—“మున్సిసిపాలిటీలను యితర లోకలభోద్ధులను రాజకీయములలో పాల్గొనగూడదు. జాతీయపతాకములను నెలకొల్ప గూడదు. రాజకీయ శిక్షితులను ప్రశంసింపగూడదు” అని మదరాసు గవర్నమెంటువారు చేసిన ఆర్డరును గూర్చి 30-6-80 ని జరిగిన మున్సిసిపల సంఘసభలో చర్చ జరిగినది. అప్పుడు మున్సిసిపల కాన్సిలకు చెయ్యరనుగానున్న బి. హ్యామ్మకాశ్రీగా రి దిగిన తీర్మానము ను పాదించిరి. “దేశముకొరకు మిక్కిలి ఘనముగ త్యాగ మొనరించిన వారిని ప్రశంసింపవలయును, మున్సిసిపల ఉద్యోగులనుగాని యితరులను గాని ఖడ్గర కట్టవలెనని నిర్బంధింపకుండ ఖడ్గరనుగూర్చి ప్రచారము చేయుటయూ మున్సిపాలిటీలచే నిరసింపబడదగినవలుగావు కాన దొరతనమువారి ఆర్డరును రద్దుపరచగోరెదము. మూడు రంగులుగల జాతీయపతాకము భారతదేశమునందలి భిన్నజాతుల యేకభావమునే నూచించుచున్నది. దేశమునందు మత కలహములు కలుగుచున్నందులకు దొరతనమువారే చింతించుచున్నారు. కావున యీ పతాకము అవిధేయతకు లాభనము కాదు” అను తీర్మానము ఆ సభలో యేకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడెను.

జిల్లా కలెక్టరు లేఖ

“80-6-80 ని ముసంఘమువారి రామోదించిన 106 సంబంధ తీర్మానమును చదువగా నాకు మిక్కిలి ఆశ్చర్యము కలిగినది. 17-6-80 ని దొరతనమువారు ప్రకటించిన 2414 ఎకరలను గూర్చి ముసంఘమువారి రిట్టితీర్మానమును చేయుటచే మిరును ఆశ్చర్యపెచ్చిన సభ్యులందరూ గూడ సత్యాగ్రహమున పాల్గొనుచున్న వారు చట్టములను బహిరంగముగా ధిక్కరించుచుండుటచాల ప్రశంసింపవలయును” అనియే భావించుచున్నట్లే తోచుచున్నది. త్రివర్ణపతాకమునందుగల సంతకముపట్ల దొరతనమువారి కెట్టి ఆక్షేపముయూ లేదుగాని విప్లవమును పురికొల్పుటకు ప్రయత్నించుచున్న వారాపతాకమునే తమకు చిహ్నముగా నేర్పరుచుకొనుచుండుటచే మున్సిసిపల కాన్సిలువారు దాని నామోదించుట వారి రాజభక్తికి విరుద్ధమే యగును.

ఈ తీర్మానమును సంఘమువారి రామోదించినపుడు దీని యందు గల అంతరార్థమును వారు సరిగా గ్రహించి యుండలేదని నేను తలచెదను. “సంఘమువారు రాజద్రోహ ప్రయత్నములకు ప్రోత్సాహము నొసగచు సహాయముగూడ చేయుచున్నారు”. అను అభిప్రాయ మిపుడు దీనివలన ప్రజలకు కలుగగలదుగాన నిట్టి అభిప్రాయము కలుగకుండుటకు సంఘమువారు త్వరలోనే తగిన యేర్పాటు చేయుట ఉచితజ్ఞత యగును, అని విశాఖపట్టణం జిల్లాకలెక్టరు ఏ. జి. బ్లాక్ వి. సి. ఎస్. నాథు చెయ్యగలను వ్రాసెను.

ఛైర్మనుకు ప్రత్యుత్తరము

“ఈవిషయమున దొరతనమువారి రిట్టి ఆర్డరును చేయుట చాల దురదృష్టమే యగును. ఎల్ల వారుగూడ యీ ఆర్డరును మిక్కిలి తీవ్రముగా నిరసింపచున్నారు. ఆఆర్డరులో ఉపయోగింపబడిన భాషనుబట్టి యిపుడున్న విశాఖపట్టణ మునిసిపల కాన్సిలువారు తమ ఆసక్తిని తెలుపుట తప్పని సరియైనది. దేశముకొరకు స్వాధీనుత్వ జీంచుట మహాజముగానే ప్రశంసింపవలయును. ప్రశంసింపవలయునట్లుగాన అట్టి స్వాధీనుత్వమును ప్రశంసింపవలయునట్లుగాన అట్టి త్యాగము నొసరించుచున్న వారి రాజకీయాభిప్రాయముల నన్నిటినిగూడ కాన్సిలువారి రామోదించుట యంతహితముగాకాబోదు. జాతీయ పతాకమువలన నూచితమగు మహోన్నతముగు నాత్యయమును కాన్సిలువారి రామోదించుచున్న వారి యీ లేఖలను మరల కాన్సిలువారియెదుట నుంచి యీసమస్యను మరల ఆలోచింపవలెనని మీరు కోరునెడల నాకెట్టి ఆక్షేపముయూ లేదు” అని చెయ్యరను వ్రాసెను. త్వరలోనే యీవిషయముగూర్చి మున్సిసిపల సంఘసభలో మరల చర్చజరుగునని తెలియుచున్నది. (హిందు)

జాబులు

వెంకటగిరి వార్తలు

1930 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 8 తేది బుధవారము నాటిరాత్రి 8 ఘంటల మొదలు 11 ఘంటలవరకు ఈ పురము పైకి విచ్చేసియుండిన కాకినాడ వాస్తవ్యులు బ్రహ్మశ్రీ: వేద మూర్తులైన ఉప్పులూరి దక్షిణామూర్తిశాస్త్రిగారు దేవతా రాధనవిషయమై వేదప్రామాణ్య పురస్కరముగ వేదార్థముతో విపులముగ మహోపన్యాసము గావించిరి.

ముడించి రామానుజాచార్యులు

పండురూ

కాకినాడకు వీడు మైళ్లదూరములోపుగా వున్న గ్రామము కృష్ణదేవరాయ సభలు వగైరా జరుపకూడదని మనస్సు కరణములకు వోటినులు వచ్చినవి. కాని యీగ్రామములో ఓట్లుఎక్కువగా వుండుటచే శ్రీయుత రావు వెంకటజగ్గారావు గారు కాతెల్ల గణేశ్వరరావు సిద్దిగోవిందు పడగారాయుడు సంఘము కూర్చున్నగార్లు పండురూలో ఒకసభచేసిరి. సభకు గ్రామములో వున్న ప్రముఖులు అందరు విచ్చేసిరి. శ్రీయుత రావు వెంకటజగ్గారావుగారు ఓట్లుఎక్కువకి ఇవ్వవద్దనిన్ని ఇచ్చి నవల్ల నష్టములను సరించెయ్యుటచే ప్రజలలో హర్ష ధ్వజము చెలరేగినది.

(ఒకవిలేఖరి)

బొంబాయిలో ఆంగ్లములకు శిక్షలు

బొంబాయిలో సత్యాగ్రహవాంఛియులుగాచేరి మొ రార్ బాగు శివరమనందు కొంతకాలము శిక్షలుపొంది ఆరెట్టు చేయబడినవారు:—

1. ఆయాచితుల విశ్వమోహన్ (నూగ్గులు ప్రెనలు విద్యార్థి) వెల్పూతల అగ్రహారం కృష్ణజిల్లా. 2. శిష్టదుర్గా ప్రసాదశర్మ 3. శిష్ట సత్యనారాయణ మంచాళ అగ్రహారం గుంటూరుజిల్లా. వై ముగ్గురు ది 29-8-30 తేదీన బొంబాయి కార్మిక్ బందరులో విదేశీవస్తుముల పికెటింగుసందర్భమున ఆరెట్టుచేయబడి ప్రధానరాజధాని మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో విచారిం పబడి ఒక్కొక్కరు నాలుగునెలల కఠినశిక్షను పొంది ఎర వాడ చెరసాలకు గొంపోబడిరి.

చేబ్రోలు, గుంటూరుజిల్లా

ఈక్రింద నుదాహరింపబడిన గుంటూరుజిల్లా చేబ్రోలు గ్రామ కాపురములు ఉప్పుచట్టముక్రిందను పికెటింగు చేసినందుల కును వలంటియులకు నును బెట్టినందులకును నిన్న ఆదమాసముల కఠిన శిక్షను లోనయిరి. మొదటి నల్లరకు బి. క్లాసున్న తక్కినవారికి సి. క్లాసున్న పొన్నురు మేజిస్ట్రేటుగారు విధించిరి. వీరిపై గ్రామముననుగారున్న ప్రేక్షన్ ఆఫీసరున్న సాక్ష్యులొచ్చిరి.

(1) వాసిరెడ్డి వెంకటకృష్ణయ్య, (2) వాసిరెడ్డి చంద్రశేఖ రం, వాసిరెడ్డి నాగేశ్వరరావు, (4) కారుమంచి సీతారామయ్య గార్లు యీ నలుగురుకు బి. క్లాసు యివ్వబడెను.

(1) చిరమామిళ్ల మురహారావు, (2) వాసిరెడ్డి నుబ్బా రావు, (3) వాసిరెడ్డి వెంకటప్పయ్య, (4) కనికెర్ర రాధాకృష్ణ మూర్తి, (5) గోళ్లమాడి నాయుడమ్మగార్లు వీరి యైదుగురికి సి. క్లాసు యివ్వబడెను.

చేబ్రోలు పురవాసి.

భీమవరం తాలూకా వార్తలు

భీమవరం, సెప్టెం 4:—నేడు భీమవరం సరిహద్దు గ్రా మములలో జరిగిన సత్యాగ్రహ సభలందు పాల్గొన్నందున (1) గొట్టుముక్కల వెంకట్రాజుగారు (పాలకోడేరు) (2) గాది రాజు వెంకట్రాజుగారు, (3) చిట్టూరి అప్పారావుగారు (4) చిట్టూరి రామమూర్తిగారు, (5) మానేపల్లి మల్లికార్జునరావు గారు, (6) ఇరుకు అయ్యతంగారు, (7) చింతలపాటి వెంకట్రాజు గార్లు ఆరెట్టుచేసి 1, 2, 3, 7 ముద్దాయిలను లాశిలతోకొట్టి పంపిణీసిరి. మిగిలిన 8 ముద్దాయిలకు ఇంకను విచారణకాలేదు.

8 తేదీన ఉండి గ్రామములో ఆరెట్టుయిన (1) కస్తూరి శంకరాచార్యులు, (2) దిగవల్లి నూర్యనారాయణశర్మ, (3) అయినం వెంకన్న, (4) కలిదిండి నరసింహారాజు, (5) కాయిత మహాలక్ష్మి, (6) వాయిత వీరాస్వామి, (7) కాయిత మావయ్య గార్లను బెయిలుమీద విడుదలచేసిరి.

ఎ. యస్. ఆర్.

ఆకాశ పరిశీలనము

వేటపాలెమువారికి సమాధానము

కొవ్వూరు, సెప్టెంబరు 6:—ఆకాశమును సంచార మొనరించు తేజోగోళములకు జోతులనిపేత, ఆ జోతుల పీఠి గతులను తెలుపుదుజేయు శాస్త్రము జ్యోతిశ్శాస్త్రము.

ఈ జ్యోతిశ్శాస్త్రము ఇరువదియేడు సత్త్రయలతోను తొమ్మిది గ్రహములతో ను మాత్రమే సమాప్తి నొందియుండ లేదు.

ఇప్పుడు మనకు కనిపించునది తోకముక్కలకాదు. ఇ యొది పురావ గ్రహమై యుండవచ్చును. పురావ గ్రహవర్ణనము మహాభారతములో ఉద్యోగపర్వముందు వ్యాస ధృతరాష్ట్ర సలహాసమందు కలదు. (చిత్ర) న్యాయంతరే వైవాధిపతీతం పురుషగ్రహః) ఈ పురుషగ్రహగతి విలోమముగ నుండునని బ్రహ్మసిద్ధాంతముందు కలదు. ఇయ్యది అరిష్టనూచకమైనది గా ని, ఆభ్యుదయనూచకము గాదు.

శ్రీమద్రామాయణము, మహాభారతము, మరెన్ని పురాణములందును ఉత్పత్యవర్ణనావసరము దిట్టి గోళముల స్వరూపస్వభావములను వర్ణించియుండిరి.

విడవర్తి సుబ్రహ్మణ్యసిద్ధాంతి.

ఆంధ్ర జ్యోతిర్విద్యాపీఠము.

* * * * *

ఆకాశమున విచిత్రము

ఆకాశమున విచిత్రము వేటపాలెం నందు కనబడినదని చెల్లెపిళ్ల నుండరావుగారు 5-9-30 తేదీ ఆంధ్రపత్రికలో వ్రాసిన లేఖ చూచినాను. 8-9-30 తేదీ రాత్రి 9 ఘంటలకే నేను నా బంధువులతోదాబామీద నుండగా యీ నక్షత్ర గమనమును చూచినాము. ఈ దృశ్యము రాజమండ్రిలో చూడఁ చూచినాము.

బి. యస్. గోపాలరావు,
రాజమండ్రి.

తీర్థి పిన్నంరాజు రమణయ్య పస్తాదుగారి వ్యాయామసంఘము

దసర వ్యాయామపోటీపరీక్షలు

వీలూరు, సెప్టెంబరు 6:—శ్రీ పస్తాదు రమణయ్య పంతులుగారి నెరగనివా రాంధ్రదేశమున లేరనియే చెప్పవచ్చు ను. అట్టి యశోవికాలురగు శ్రీ రమణయ్య పంతులుగారి రాక వ్యాయామసంఘము నీహేలాపురమునం దేర్పరచిరి. ఆయనకు భావురి మరణానంతరము శ్రీ మోతే నారాయణరావు జమిం దారుగారున్న, శ్రీ పస్తాదుగారి ప్రీతిశిష్యులగు కమ్మల అప్ప న్నుగారున్న యీ వ్యాయామసంఘమును వృద్ధిచేసిరి. కొన్ని నే లుచెచ్చించి భవనమునిర్మించిరి. దీని నాంధ్రదేశమునకెల్ల మిన్న గ జేయుటకు వీరుయత్నముల గావించుచున్నార.

మనదేశీయులను వీరులకుగా జేయుట కిట్టి వ్యాయామ సంఘములు విశేషముగ దోడ్పడును. ఈసంఘములోబడి, బాణామున్న నువిద్యలనేర్చుచున్నారు. ఈసంఘమువారి కట్టు బాటులతోకూడిన శిక్షణమునుగాంచి యీ పట్టణమునందలి వర్తకశిఖాముఖులందరు విక్రీలి సహాయ మొనర్చుచున్నారు.

ఈవ్యాయామసంఘమువారు శ్రీరతి సువత్సరము దస రా రోజులలో నాంధ్రవీరుల కెల్లరకు పోటీపరీక్షలు పెట్టి దాని గెలిచినవారికి విలువగల బహుమతు లిచ్చుచున్నారు. ధన వంతులందరు నిటువంటి వ్యాయామసంఘములకు ధన సహాయ ము చేయుదురుగాక! యువకు లందరు నిటువంటి వ్యాయామ సంఘములలో నుత్కృతు లగుదురుగాక! ఈసంఘమువారు పో టి పరీక్షల చాల కట్టుబాట్లతో నొనరించుచున్నారు. విద్యా రులకుకూడ ప్రత్యేకబహుమతులు గలవు గాన నోవిద్యార్థి సోదరులారా! మీరెల్ల నిపోటి పరీక్షలలో పాల్గొందు రు గాక!

ఈసంఘాధ్యక్షులును, సహాయ విద్యుల పునరుద్ధారకు లును, సచేకసంఘముల శాశ్వత ధర్మకర్తలును సుప్రసిద్ధ ఆంధ్రనాయకులును, దేశభక్తులును నయిన శ్రీమోతే నారాయణ రావు జమిందారుగారి కిటువంటి సంఘములకు తోడ్పడుటల్లు వారి కధిశోత్సాహమును యాయురోగ్యైశ్వర్యములను భగవం తుడు ప్రసాదించుగావుత!

ఈసంఘముయొక్క ప్రధానాచార్యులును, సంఘాధ్యక్ష రులును వ్యాయామ ప్రవీణులునయిన శ్రీ కమ్మల అప్పన్న గారికి భగవంతు దాయారోగ్యైశ్వర్యముల నిచ్చుగాక.

మంచిరాజు చంద్రశేఖరం,

విద్యార్థి.

రాయదుర్గములో కాంగ్రెసు ప్రచారము

4-9-30 తేదీ సాయంత్ర మిగ్రామమునకు-రా-క్రీ ప్పామి వెంకటాచార్యుడెంచి యీపురగల రాజీనత్రమున ద్ద్రవీక్షయముగను, మధ్యపానవిషయముగను, ఉపన్యాస మిచ్చుచు ఇప్పుడు కాంగ్రెస్ మొదలుగు నిలిచిన ఘనులమొక్క పాపరాజ్యసాగుర్వములను వెల్లడిచి రాక్రీపి నివ్వరాదని జోషించిరి. విదేశీవస్తుబహిష్కరవిషయమును దెలుపునపుడు కొందరు త్యాగశిలు రుదారబుద్ధితో తగుతలపొడను శరీరము పైను ఉన్న క్రిలుబట్టలను విదేశీబట్టలను గాట్టివేసి తమ కి ప్యరాజ్యమునందుగల భక్తిని దెలుపుటకై ఖద్దర్ బోపీలను కొని తమతలపైనుంచుకొనిరి. ఇక శ్రీస్వామివెంకటాచార్య మెడలో పూలదండవేసిరి. ఆదండకు వేలముపాడగా మ. రా. రా. శ్రీ విశ్వనాథరావుగారు 5 రూపాయిలకు కొని స్వరాజ్యమునకు గాను, దేశభక్తిగాను యిచ్చి న పుణ్యమును సంపాదించిరి. ఉపన్యాసమిచ్చునపు డెవ్వరోమహనీయులు ఒకరాతిని ప్రజల మధ్య విసరగా నది ఒకసాలెముసలాయనకు తగిలినది గాని అతని కేలాటిచాధయు లేక భగవంతుఁ డతనిని కాపాడినాడు, అటువెనుక ఆరాతిని సహితము, వేలముపాడి దానిని బల్లారి హనుమంతప్పగారు 1-12-0 లకు కొని తమభక్తిని వెల్లడించిరి. తరువాత జయజయధ్వానములతోడను రాక్రీయగీతములతో డను సభ విరమించబడినది.

5-9-30 తేదీ ఉదయము 7 గంటల. రాక్రీయగీత ములతోడను, గాంధీనారీఫోటోతోడను, పూరేంచి నేతెపాట్లయందు గల శ్రీ ఆ. జ. శేషయిని దేవాలయమున సన్మహాసవిమ యముగా బోధింప, యాదిగున నమోదుకొనబడిన ప్రముఖులు తమతమకులములలో కట్టుతొగకుండ కట్టుకొట్టుజేతుమరియు, యిక్కుముందు ఖద్దరునే నేతుమరియు, ఖద్దరునే కట్టెనుమరియు ప్రతినయ్యూనినారు. అప్పుడు స హితము ఒక పూలమాల వేయగా నదియును వేలముపాడ ఒకపరుబట్టి వాడు 5 రూపా యిలకు కొని మహాత్మాగాంధీగారికి మనసార నందనములిప్పించి నాడు. అంతటితో సభచాలించి మ గిడి మ. రా. రా. శ్రీ జయంతి రుద్రయ్యగారి సంగనకృప వైభాగమున రాక్రీయ ధ్వజము స్థాపించడమైనది.

మధ్యపానమును ఆపుదలచేసెదమనిన

ప్రముఖుల పేర్లు

మిచ్చిరి మల్లేశ్వ, ధర్మవరం అనంతప్ప, వగ్గా అయ్యప్ప, మిచ్చిరి మల్లయ్య, ఇరుమాల మరెన్నామప్ప, మానా ఈశ్వరప్ప, కావిహొన్నూరప్ప, మానా సిద్దయ్య, కండి దేవప్ప, అచ్చన్న కుమారుడు చనమల్లప్ప, బింగల దొడ్డి యల్లప్ప, కామలి సిద్దప్ప, కెంకోలి చనమల్లప్ప, బూరె బాబ్బి, ఇబార గంగణ్ణ, మెచ్చిరి చనమల్లప్పగార్లు.

నేడు సాయంత్రము రాజీనత్రమున సహితము కొందరు విదేశీగుడ్డలను గాట్టివేసిరి. ఉపన్యాసము కూడ కాంతముగా జరిగినది. ఇంతటితో సభ చాలింపబడినది.

(ఒక విలేఖరి)

మలబారు రయితులచట్టము

కేంద్రప్రభుత్వము వారిక సవరణను సూచించుట

మలబారు రయితులచట్టము గవర్నరు జనరలుగారి యా మోదమున బడయుటకు యింకను విచారణలో నుండగా, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయదారులకానట్టి కనందారు లకు భూమిని సేరముగా నుత్తేచ్చుట యనవసరమని యొక నూ చనను మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికి పం పి యు న్నా ర ని తెలియుచున్నది. ఈ విషయము గూర్చి యిండియా ప్రభుత్వము వారింకను యెట్టినిశ్చయమును గావించ లేదనియు, మద్రాసు ప్రభుత్వము వారియభిప్రాయమునకు వేచియున్నారనియు, తెలియుచున్నది. చట్టమునందలి తొక్కిన భాగము లేవీయును సవరింపబడ నవసరము లేరనియు, ప్రేన నూచింపబడిన యొక్క సవరణతో మాత్రము వైస్రాయిగారి యనుమతి యొగగబడవచ్చుననియు, యిండియా ప్రభుత్వమువారు యభిప్రాయపడినట్లుగా తెలియుచున్నది. ఈ యొక్క విషయ ముగూర్చి మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు త్వరలోనే ప్రత్యేకచా రించి తమ నిశ్చయమును యిండియా ప్రభుత్వము వారికి జరిపె దరని తెలియుచున్నది.

బొంబాయి గణపతి ఉత్సవము

దరావీలో హిందూమహమ్మదీయుల కొట్లాట

ముగ్గురు మరణించుట

బొంబాయిలో గణపతి ఉత్సవముల సందర్భమున దరావీ అనుచోట (బొంబాయి సరిహద్దులలోనన్న ఒక ప్రదేశము) హిందువులకును మహమ్మదీయులకును, శనివారమునాటిరాత్రి ఒక కొట్లాట జరిగినది. ఒక ముసీరుయెదుటనుంచి మేళములతో ఉత్సవమును గొనిపోవలయునని ప్రయత్నించుట దీనికి కారణమని తెలియుచున్నది. పోలీసువారు వెంటనే ఆ ప్రదేశమునకువచ్చి కొట్లాటను నిలిపివేసిరి. మొత్తముమీద ఈ కొట్లాటలో 28 గురికి గాయములు తగిలినవనియు అందుక మహమ్మదీయు డును ఒక హిందువును మరణించిరియుగూడ తెలియుచున్నది. ఆనాటి రాత్రియంతయు పోలీసు వారచ్చుట బాగ్రత్తగా కాపలాకాయించుచుండిరి. నేడుదయం హిందువులు గణపతి విగ్రహమును మరల వచ్చిన త్రోవనే వెళుకకు తీసికొని పోవలయునని పట్టుబట్టిరి. కాని యిరువత్తుల నాయకులను పోలీసువారును కలిసి యెట్లో హిందువులను సమాధానపరచి విగ్రహమును మరల వెనుకకు గొనిపోవడం సముద్రమునకే తీసికొనిపోవునట్లు చేసిరి. వారు మరలి వచ్చునప్పుడు రావలసిన మార్గమునగూడ ఇరువత్తుల నాయకులును నిర్ణయించియుండిరి. కాని సముద్రమునుండి హిందువులు మరలవచ్చునప్పుడు మసీదుగర్గ మరల హిందువులకును మహమ్మదీయులకును సంఘటన జరిగినది. పోలీసువారు వచ్చి మూడుసార్లు పైకి తుపాకులను ప్రేల్చిరి. అంతటితో సంఘర్షణ జరుగకుండ నిలిచిపోయినది. ఈసారి కొట్లాటలో ఆరుగురు గాయపడిరి. అంతయును న్యూస్ పేపర్లలో నిండియున్నది.

నిన్నరాత్రి గాయపడినవారిలో మూడవవాడు మరి యొకడుగూడ మరణించెను. ప్రజలలో ఉద్దేకము తగ్గుటకు బదులు హెచ్చునట్లు గ నున్నది. నేడు సాయంకాలము అక్కడక్కడ సందులలో ఇంకను కొట్లాటలు జరుగుచునే యుండినవి. మరి ఆరుగురు గాయపడిరి.

2000 మంది మహమ్మదీయులు లాఠీలను చిన్న చిన్న కత్తులను దీసికొని ఆ ప్రదేశమునం దంతటను తిరుగుచుండిరి. దీనినిబట్టి అక్కడ నివసించు హిందువులుగూడ లాఠీలు మున్నగు వానిని బాగ్రత్తపరచుకొనియున్నారు.

నేడు రాత్రి గం 7-80 గంటలవేళ కాంగ్రెసువారును మహమ్మదీయు నాయకులును వచ్చి సమాధానపరచిన ప్రాంతపులో చాలమంది వెడలిపోయిరి. 500 మంది మహమ్మదీయులు మాత్రము ఇంకను ఆయుధములతో తిరుగుచునే యుండిరి. కాంగ్రెస్ ఫిలాఫత్ వాలంటీర్లును పోలీసువారుగూడ ఆ ప్రాంతములందు గస్తీ తిరుగుచున్నారు. రాత్రి గడచిన కొలదియు గడవిడలు కాంతింపదొడగినవి. అర్ధరాత్రిమగనప్పటికి అంతయు పూర్తిగా అణిపోయెను. వారింట్లోను పోలీసువారును మాత్రము గస్తీ తిరుగుచున్నారు. (అ. పే.)

నాగపురంలో గణపతి ఉత్సవము

హిందువులకును మహమ్మదీయులకును సంఘర్షణ

నాగపురం, సెప్టెంబరు 6:—గుండినూడంలోని మోహర్లు కొందరు గణపతి ఉత్సవమును జరుపుచుండగా హిందువులకును మహమ్మదీయులకు ఒక చిన్న సంఘర్షణ జరిగినది. ఒక మసీదుగర్గ మహమ్మదీయు డొకడు మేళము నాయంప గూడదని ఉత్సవము వెడర్చెనెను. అటుపై సంఘర్షణ ఆరంభమైనది. ఒక మహమ్మదీయునికి గట్టిదెబ్బలు తగిలినవి. కొందరు హిందువులుగూడ గాయపడిరి. ఇంతలో పోలీసువారును జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారును వచ్చుటచే అల్లరు లణగి పోయినవి. (అ. పే.)

నిశాఖపట్నం డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. No. 192/30.

వాది:—బుక తమ్మన్న

ప్రతివాదులు:—బాయన నరసింహపాత్రుడు

విగయిరా.

3 వ ప్రతివాది బాయన రాములుకు సా॥ రంగూను. మీ విగయిరాలు వాదిపేర వ్రాసియిచ్చిన అయివేళ తనఖా ప్రతం తా॥ బాకిరాబట్టే నిమిత్తం తేబడిన పైసెంబరు దావా తే 28-9-30 డి విశాఖపట్నం డిస్ట్రిక్టు మున్సిపల్ కోర్టులో 3, 4, 5 ప్రతివాదులు హాజరునటుగూడు వాయిదా వేయబడి యున్న దని మీకు తెలియబరచడమయినది.

ఎన్. యస్. త్యాగరాజశాస్త్రి,

వాదితరపు వకీలు.

సంధి రాయబారము

విఫలమగుట

బొంబాయిలో ప్రజాభిప్రాయము

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 6:—రాయబారములు విఫలమైనందులకు కాంగ్రెసువారి కెట్టి ఆశాభంగమును కలుగలేదు గాని యితరపక్షములవారు మిక్కిలి చింతించుచున్నారు. ఇందులకు కాంగ్రెసువారే బాధ్యులని బొంబాయి లిబరల్స్ అవుణ్డే తెలుప వారంభించిరి.

“పండిత మోతీలాలుగారు సంధిమాదనను చేసిన వెంటనే దొరతనమువారు సెహరాగారిని ఆరెక్టుచేయుటయే మిక్కిలి గొప్ప పొరపాటు. దొరతనమువారు మోచించి పనిచేయక పోవుటవలననే రాయబారములు విఫలమైనవి.” అని వెనుక కాంగ్రెసు అధికారి గా నున్న వారొకరు తెలిసిరి.

“పూర్ణస్వరాజ్యమును మొదలు స్వాధీనపరచుకొనకుండనే సామ్రాజ్యమునండి విడిపోవుటనుగూర్చి కాంగ్రెసువారు ప్రశ్నించియుండగూడదు.” అని యొక ప్రముఖుడు నుడిచెను.

(అ. వి.)

పయోనీరుపత్రిక

రాయబారములు దేశీయులనందరిని

గూడ నాకర్షించెను

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 7:—“సప్తా జయకరు రాయబారములు గత రెండుమాసములనుండియు దేశీయులనందరిని గూడ నాకర్షించెనుగాన నిపు డిది విఫల మగుట తెలియగా చూడదగిన విషయము కాదు. ఇప్పుడు ప్రకటింపబడిన లేఖలను బట్టి చూడగా వీటిని వ్రాసినవారు బాధ్యతను కొంచెముగూడ తెలియగని కలహప్రియులనియే స్పష్టమగుచున్నది. రాజనీతిజ్ఞులుగా భావింపబడుటకు వీరంతమాత్రమున అర్హులు కారు. ఒకసారి నోటితో నన్నమాట దస్తావేజుతో సమానమే అని కాంగ్రెసునాయకులు గుర్తించకపోవుటగూడ చాల ప్రమాదకరమగు విషయమే యగును. ఈరెండుమాసములలోను జరిగిన విషయమునుబట్టి మాచినచో కాంగ్రెసువారి మాట నమ్మవచ్చునను భ్రష్టమేమియును అధికముకాలేదు” అని పయోనీరుపత్రిక వ్రాసెను. (అ. పే.)

లీడరుపత్రిక

ఇతర పక్షములవారు రాండుటేబిలు సభకు

వెళ్లుటయే కర్తవ్యము

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 7:—“ఇక కాంగ్రెసు పక్షముతో సంబంధములేనివారందరను ప్రస్తుతము చేర్చడిన ప్రతి కూల పరిస్థితులలో రవుండుటేబిలుసభను జయప్రదముగా కొనసాగించుటకు తమకుగల అవకాశముచాలును. కేరళులను పూర్తిగా వినియోగించి తోడ్పడుట తప్ప మార్గాంతర మేమియును కనబడుటలేదు. (అ. పే.)

అడ్వాన్సు

కాంగ్రెసునాయకుల మరతులు మిక్కిలి

మితముగాను స్వప్రముగాను ఉన్నవి

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 6:—

“గాంధీమహాత్ముడును పండితులైనవారు తెలివినవరతులు చాల మితముగాను స్వప్రముగాను నిర్ధారణగానుగూడ నున్నవి. ఇర్విన్ ప్రభువు నలుతట్టులను ప్రతికూలపరిస్థితులలో చిక్కుకొనియుండుటవలనను మారదృష్టిలేని మంత్రులు తనకేమియములును తెలియకుండునట్లు యేర్పాటులు చేయుటవలనను ప్రజల కష్టములు ఆక్రోశములు ఆత్మవణి నిందలు మున్నగునవేదయును రాజప్రతినిధిచెవి బడకుండుటచే కాంగ్రెసునాయకుల మరతులను రాజప్రతినిధి ఆమోదింపజాలక పోయెను. ఈరాయబారముల విఫలము గావించిన కీర్తి రాజప్రతినిధి ఆలోచనకర్తలకే చెందును” అని సేనునప్రగారి అడ్వాన్సుపత్రిక వ్రాసెను. (అ. పే.)

అమృతబజారు పత్రిక

సంధిరాయబారములు విఫలమగునని మొదటి

నుండియు తెలిసియేయున్నది

కలకత్తా, సెప్టెం 6:—“రాయబారములు జరుపజాలినవారు యిసుకపరలో యిల్లుకట్టవారంభించిరి. సంధినికుదుర్చుటవారి కెట్టి ఆధారమును గూడ లేకుండనుండెను. కావున రాయబారములు విఫలమగునని చాలమంది మొదటినుండియును గూడ భావించుచునే యుండిరి. కాంగ్రెసువారు చాలశ్రద్ధతో

ను అందోళనముతోను పరిశీలించిరిగాని గౌరవపదమును సంధి కవసరమును మరతులేమియునులేనని వారుబాగుగా గ్రహింప గలిగిరి. కాండుటేబిలు సభ కేవలము ఒక జాలమే. తమ దేశీయులను పక్షుల నీవలలతోనికి లాగుటకు సప్తా జయకరుగార్లు ఆకర్షించునట్టి పక్షులుగా పని చేసిరి” అని అమృతబజారు పత్రిక వ్రాసెను.

(అ. పే.)

వైట్సునును పత్రిక

గాంధీగారి మరతులు చాల కఠినముగా నున్నవి

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 6:—గాంధీగారి మరతులు పూర్తిగా నోడిపోయిన కేత్రపునకు సంపూర్ణవిజయమును బడసిన విజేత నూచించునట్టివిగా నున్నవి. సిరిగతులను గాంధీగారు బుద్ధిపూర్వకముగానే గ్రహించలేదు. కాంగ్రెసు నాయకులు రెండుపక్షముల సిరిగినిగూర్చి వ్రాసిన విషయములు కేవల అసంగతములుగా నున్నవిగాని భారతదేశమునందును బ్రిటనుదేశమునందును గూడ యీలేఖలు చదువుటవలన ప్రజల కవిత్వమును నాగ్రహము కలుగుట స్వియము అని వైట్సునును పత్రిక వ్రాసినది. (అ. వి.)

బాంబే క్రానికలు

మకాలానా అబ్దులుకలాం అజదుగారు

చెప్పినదే చివరకు నిజమైనది

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 6:—“సంధిరాయబారములు వట్టిమోసము” అని వెనుక మకాలానా అబ్దులు కలాం అజదుగారు తెలిపినది సత్యమే అని రాజప్రతినిధి కడపటిలేఖలను స్పష్టమగుచున్నది. ప్రధానమగు ప్రజాప్రభుత్వ విషయమును గూర్చిగూడ రాజప్రతినిధి యింకను నిర్ధారణలేని మాటలనే తెలుపుచున్నాడు. కాంతిని నెలకొల్పవలెననియే ముఖ్యముగా కోరుచుండిన పండిత మోతీలాలు సెహరా దాక్టరు అన్సారీ పండిత మాలవ్యగారు మున్నగువారిని చేరసాలకు పంపుటకు దొరతనమువారి రితితోందరపడి అనాగరక పద్ధతుల నవలంబించుటవలననే సంధి చెడిపోయినది. పూర్ణ స్వరాజ్యమును బడయుటకు భారతహృదయము దృఢ సంకల్ప మొనరించియుండుటచే యక్షులసంకల్పము తీసివేసి పట్టుతో కాలునేతులను బంధించెదమని వాగ్దాన మొనరించునపుడు దానిని తిరస్కరింపక తప్పదు. కాంగ్రెసు నాయకుల మరతులు దేశగౌరవమున కనుగుణ్యముగానున్నవి. కావున అన్ని పక్షములవారును గూడ రాండుటేబిలుసభను బహిష్కరింపవలెను. దేశీయులందరును కాంగ్రెసు పక్షమువారి అభిప్రాయములనే బలపరచుచున్నార గాన యితరపక్షములవారి చెనగును రాండుటేబిలుసభలో భారతదేశముపట్ల మాటలాడుటకు వారి కెట్టి అధికారమును లేదు” అని క్రానికలు పత్రిక వ్రాసెను. (బొం. క్రా.)

టైముస్ ఆఫ్ యిండియా

సత్యాగ్రహమును పూర్తిగా రూపుమాపుటతప్ప

దొరతనమువారి కిప్పుడు గత్యంతర మేదియును లేదు

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 6:—“సంధిని కలుగజేయవలెనని మనఃపూర్వకముగా కోరిననేగాని సంధి కలుగజాలదు. ప్రస్తుతము కాంగ్రెసును నడిపించుచున్న నాయకులు అట్టికోరిక తమకు కలిగిన టైంతమాత్రముగూడ కనబరచి యుండలేదు. ఇట్టిచో దొరతనమువారికి సత్యాగ్రహము నడచివేయుట తప్ప గత్యంతర మేమియునులేదు. ఇటుల చేయుటతో న్యాయాధికారరక్షణమునం దాసక్తులకు దేశీయులందరుగూడ దొరతనమునకు సహాయముచేయుట ముఖ్యకర్తమై యున్నది. (ప్ర. వి.)

రాండుటేబిలుసభ

నేడు చాలమంది బయలుదేరుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 6:—మైసూరు యువరాజు మైసూరు దివాను, బరోడా దివాను గార్లును మరి సెక్రెటరీ, దియను రామ్మరా స్త్రీమండలో బయలుదేరిరి. వీరిలో కొందరు రాండుటేబిలు సభకొరకే బయలుదేరిరి. (అ. పే.)

* * * * *

రాండుటేబిలు సభకు మదరాసు ప్రతినిధులు

రై. హ. వి. ఎస్. శ్రీనివాసశాస్త్రి, సర్ సి. పి. రాజస్వామయ్యరు, పర్రాకిమడి రాజా, సర్ వి. పి. పాత్రో, ది.బి. పి. రామస్వామిమొదలవారు, ఆర్. శ్రీనివాసను, సి. వి. ఉడిసి. వి. ఎస్. నరసింహరాజు గార్లును కురియుక మహమ్మదీయ ప్రతినిధియునుగూడ నియమింపబడునప్పునని తెలియుచున్నది

సరిహద్దు వార్తలు

శ్రీశైలపురామమునందు
బండిపోటు దొంగతనము

సిరిగతుల నారయుటకు పెద్దయుద్వోగములు
పిపావరనకు వెళ్లుట

పిపావర, నెట్టెంబర 6:—తుపాకులను గలిగియున్న ట్రియా, ఖాకీదుస్తులను ధరించి యున్న ట్రియా బండిపోటుదొంగ లారగుడు మూడవతొలిఖానాడు రాత్రి పిపావర జిల్లానుండి లి అక్కర్ పురా గ్రామముపై దండెత్తిరి. వీరు ఆస్తిదీని నమ్మబడుచున్నది. పాలములలో నిద్రపోవుచుండిన గ్రామ స్థల నిరువురను, అంబారదాదని బండిపోటు దొంగల తేసి, జేబు గడియారములు చెంపింటిని, కొంతనగ రును, వెట్టకోటు నొకటిని సంగ్రహించి వెళ్లిరి. లంబార దారుని యింటిలో సాధారణముగా నుంచుడు భూమిశిల్ప ధన మును సంగ్రహించుటకే బండిపోటుదొంగ లుద్దేశించియుండిరి. కాని యీసామ్యు యీసంధ్యమున కొకరోజు ముందుగనే యి కరత్రా పంపిణీయబడియుండెను.

జెనరల్ స్టాఫ్ (సాధారణ సిబ్బంది) ప్రధానాధికారి యగు సర్ జెనరల్ గారు, సర్ రాబర్టు కాస్పెలిన్ సేనాని (జి. ఓ. సి.) సహితము సరిహద్దు పరిస్థితుల వారయాట కిట కు విచ్చేసిరి. వారు (సరిహద్దు రాష్ట్ర) ప్రధానోద్యోగియగు) ఫీల్ కమిషనరుగారి యతిథిగా ప్రభుత్వభవనమునందు బసచేసియు న్నారు.

మొహమాండు ప్రాంతములో విమానములపై
కాల్పులు

నూ, నెట్టెంబర 6:—ప్రస్తుతము శాంతి ప్రబలియున్న సరిహద్దు ప్రాంతమునందంతటను నాలుగవ లేదీనాడు ఆకాశ దళమువారు తమదైన కరికిలనముల గావించిరి. మొహమాండు ప్రాంతముపై కావలాగాయుచుండిన విమానములపై పలుగులకూ లనుండి కాల్పులు జరిగినవి. తుపాకులను కాల్చినవారిలో నొక జట్టువారిని నైట్ (నిమానమును నడుపుచున్నది) యొకడు గుర్తు పట్టి, 20 పవుల పరిమాణముగల బాంబులను వారిపై ప్రతికార ముగా విసరెను. ఖానీఖేలలయొక్క విరోధభావమును గమనించి మరణిరంగులదళమువారు అవసరపడుముగా చెదిరిపోవు చుండుట గాననడెయ్యెను. ఈ ఖానీఖేలలలో వారిప్రాంతము నందలి యొందోళ నాపరులు విరో ధభావమును పెంపొందించుచున్నారు. నిన్నటిరోజున వీరిపై మ రల చుర్రదీసికొనుట యవసరమయ్యెను. హెచ్చరింపుకు పిమ్మట ఆకాశదళమువారు వీరిని పందొమ్మిదిసారులు చాకిరి. వీరిలో స్టాఫ్ లో గావించబడిన పరికిలనకు ఫలితముగా నెట్టి విశేష మును గనుపడి యుండలేదు.

విదేశాంగ కార్యదర్శి పిపావరన కేసులు

సిన్హ, నెట్టెంబర 6:—విరోధులజలములో నింకను అభివృద్ధి కల్గినది ఖుర్రంవార్తలు చెబుచున్నవి. ఖుర్రాచీ విలిటరీఫలముపై కాల్పులు హెచ్చయినవనియు వార్తలు చెబు చున్నవి. నాలుగవ లేదీ మధ్యాహ్నము విరోధులపై శత ఘ్నులు కాల్పబడినవి. పెయ్ వారు ప్రాంతములో శత్రువులు మరల చుర్రకు సహించదు రనుటకు చిహ్న లగుపడుచున్నది.

సంధిరాయబారులు మరలివచ్చుట

తులన మొహమాండు వాయకులు తర్ర మొహమాండు శత్రువులతో సంభావనలను ముగించి, మరలివచ్చి యున్నారు. వారిజిర్గాను 5 వ లేదీ నాడు డిప్యూటీకమిషనరుగారు సందర్శించెదరు. విదేశాంగ కార్యదర్శి మునెత్ గారును, ఆకాశదళ పుష్ ప్రధానాధికారి సామండుగారును పిపావరనకు బయలుదేరి యున్నారు. వారు 9 వ తారీఖు వాడు సిన్హకు మరలుదురు. సరిహద్దు పరిస్థితుల నన్నిటిని గూర్చియు సింహావలోకనము గావించి యుండునని 8వ పద్ధతిని నిర్ణయించుటకై వీర లచటికేగియున్నారని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

సరిహద్దు రాష్ట్రములో శిమార్పణ విషయములు

పిపావర, నెట్టెంబర 6:—ప్రభుత్వ ప్రకటన యొం డిట్లున్నది:—ప్రభుత్వమునకు విరోధమును నెట్టి యుద్ధ మునునందును చొల్లనకుండుమును ఖరారును గావించినవారిని జూలై 25 లేదీనాటికి 197 నుండి సరిహద్దు రాష్ట్రములో విడుదలజేయుట, జరిగియుండెను. అటుపిమ్మట మరల 155 నుండి వైననూచించిన విధమున మాట నివ్వగా విడుదలజేయుట యైనది. వీరిలో 49 మందియొక్క విచారణ యింకను జరుగు చుండెను. 38 గురు శిక్షింపబడినారు. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి శాంతిసైనికుల వారము

యూద్ధాలోచనసంఘాధ్యక్షురాలు
నమస్కృతు లొందుట

బొంబాయి, నెట్టెంబర 6:—శాంతి సైనికుల వారము లో రెండవదినమును కేంద్ర బొంబాయి యూద్ధాలోచనసంఘము వారు సలిపిరి. నగరమునందలి వివిధదళములు నొక్కచో సమా కేతమై యూద్ధాలోచన సంఘాధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి కావదారు సతిగారి కభినందనము గావించిరి. శ్రీమతి కావదారు గారును నమ స్కృతుల నందుకొని సమర్పిత సత్కారమున నివాసములపై ఆత్మనిగ్రహము కలిగియుండనలెనని శాంతి సైనికులను ప్రబోధించిరి. నగరమునందలి ప్రతిగృహమును జాతీయసేవచేయుట కొక్క శాంతి సైనికుని పంపవలె నని ప్రబోధించుటగాను జాతీయవారము ప్రారంభింపబడె నని తెలియుచున్నది. ఇప్పటికి కాంగ్రెస్ సేవలో 6000 శాంతి సైనికుల కధికముగా ను న్నారు. చెరసాలనుండి విడుదల యైనవారందరు యీ విద్యక భటులతో కలియుచున్నారు.

శ్రీలు పి కెటింగు చేయుట

ఫార్డు పరిపరములో 14 గురు శ్రీ సత్కారములు విడిపిండుట దుకాణములను పిక్కటుచేసిరి. పోలీసులు వారి జోలికి రాలేదు.

నాయకులకు ఆరు నెలలు శిక్ష

బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘ కార్య దర్శి యగు శ్రీమత త్రివేదీ గారును, కాంగ్రెస్ బుల్లెటిను సంపాదకుడగు గజ్ దార్ గారును ఉన్నచేసినందులకై ఈ రోజు ఉదయము ఆరెస్టుచేయబడి చీఫ్ (సెషిజెస్) యేజి స్ట్రీటుచే 6 మాసముల కఠినశిక్ష శిక్షింపబడిరి.

సంధి రాయబారులను గూర్చి అభిప్రాయములు

సంధి రాయబారులు విఫలము లైనందుకు కాంగ్రెస్ వాదులు యిందుకేసేయు ఆశ్చర్యము వెల్లువెత్తుట లేదు. ప్రభుత్వమువారు శాంతి నెలకొల్పుట కేమియు శోధక హాపలేదని వారు చెప్పుచున్నారు. వైగావేధి రాయబారులు యెడలైనప్పటినుండి దేశములో నిరంతర విధానమును హెచ్చు చేసిరియును సరికి సమయ మింకను రాలేదనియు వారుచెబు న్నారు. అంతరకు విడిచిపెట్టబడినవారును తీవ్రముగా సాగించెదమని వారు సంకల్పించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ఇండమిద జాతీయపతాక ప్రతిష్ఠింపబడుట

బొంబాయి, నెట్టెంబర 6:—నయాగామునందలి బొం బాయి డెవలప్ మెంటు కోటమీద వానిలో నిలవించువారు ఈరోజు ఉదయము జాతీయపతాకను ప్రతిష్ఠించిరి. కొన్ని రోజుల క్రిందట ఆగృహముపై పతాకను కలగొల్పియుండిరి కాని కల్తరు ఉత్తరువులను సరించి యిది తక్షణత తీసివేయబడెను. పతాకను మరల గృహ ముపై ప్రతిష్ఠింపవలెననదని ఆచార్య కోసాంబీ కబాడి మున్న గవారు ఉద్బోధించుటగాను పెద్దసభచేరిరి. దానికి ఫలితము గా నేడు జాతీయపతాక ప్రతిష్ఠింపబడెను. (శ్రీ ప్రె.)

అలెగ్జాండరు క్వోకరుగారు మహాత్ముని సందర్శించుటకు వచ్చుట

ఒకటిరెండు రోజులలో సందర్శించెదరు

పూనా, నెట్టెంబర 6:—గాంధీమహాత్ముని మిత్రుడగు అలెగ్జాండరు క్వోకరుగారు మహాత్ముని సందర్శించుటకు వచ్చిరి. రెండవనాడు రోజులలో యెరవాడ చెరసాలవల్ల సందర్శించెదరు. క్వోకరుగారు పిమ్మట రాజప్రతినిధినిగూడ సందర్శించెదరని తెలియుచున్నది. (జి. వి.)

ప్రభుత్వసభ్యుల విషజ్వరము

నైనునివేదికపై అభిప్రాయము చెబుటకు
కాలస్యము

బొంబాయి, నెట్టెంబర 6:—ఇండియా ప్రభుత్వసభ్యు లలో కొందరు ఇన్ ఫ్లూయెంజా జ్వరములతో బాధపడుచుండుటచే నైనును కమిషను నివేదికపై ప్రభుత్వమువారి నివేదిక పంపుట ఆలస్య మయినది. విమానములపాలో 10 వ లేదీన పంపబడునని నైన్సు జిఫ్ ఇండియా సిన్హ విలేజిరి దెబ్బపడుచున్నాడు. హేనుగారు వారమరోజులలో బయలుదేరెదరు. నైనును నివేదికకు అనేకసవరణలు చేయబడినవనియు, అవి జూచినచో కమిషనువారికి ఇష్టమయినా రాగలదనియు అదిలేఖరి ప్రాసెసు. (శ్రీ ప్రె.)

దేశీయవార్తలు

అస్సాములో దండ

నావగంను, నెట్టెంబర 6:—వరదలవలన 5000 చదరపు మైళ్లభూమి నీటిమబ్బుపై నవి. చాలయిండ్లు, పశువులు కొట్టుక పోయినవి. అనేకమంది చనిపోయిరి. ప్రజలు పచ్చి ఆరటిపం ద్లు తిని జీవింపుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

కరాచిలో హత్య

కరాచి, నెట్టెంబర 6:—హస్తానను ఖానుచందుగా రు. సింధుకమిషనరు. అఖీను హెడుగుడుస్తా కేడుదయము 6-80 గంలకు పడకగదిలో హత్య గావించబడెను. దొంగదొంగ యను కేకులు విని ఆశుడులేవి మేడ ద్వారమువద్దకు వెచ్చుసరికి, ఎవడో యెదుర్కొనెను. ఇరువురికీ కుస్తీ జరిగివీడవ, దొంగ కత్తితో ఈతని కడుపువీడెను, బుజముపైని తొడలోను పొడిచెను. దొంగ దొంగఅని అరచుచు పారిపోయెను. హస్తానందు గార్ని ఆస్పత్రిలో చేర్చించగా చనిపోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

రథముక్తింద చనిపోవుట

మధుర, నెట్టెంబర 6:—మీనాక్షి దేవాలయమునందు ఆదితీ మూలనకు త్రోవనము నిన్నసాయంత్రము జరిగిన పుడు దేవునిరథముక్తింద 11 వేండ్ల త్రావ్వాబాలుడు ప్రమాదావస్థన పడి వెంటనే చనిపోయెను. ఇంకొక బాలురూడ పడిపోయెను. ఎముకలు విరిగెను. ఆస్పత్రిలో చికిత్స సొందుచున్నాడు. రాత్రి చాలనేవురకు ప్రాయశ్చిత్తము జరిగినవీడవ ఉత్సవము కొనసాగెను. (శ్రీ ప్రె.)

బగల్ గొట్టలో అరెస్టులు

బగల్ గొట్ట, నెట్టెంబర 7:—శ్రీ శ్రీనివాసరావు మంగల్యాడిగారు శ్రీ మామంతరావు కాజ్జిగార్లు, భారత కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులు ఆగస్టు 5 వ లేదీన విడుదలైనవారు నిన్నను తిరిగి అరెస్టుచేయబడిరి. 5 వ లేదీన గాంధీ ఉత్సవ దినమునందు పాల్గొనినందున 117 నెక్కును ప్రకారము అటవీ కాసనము ప్రకారము వీరు అరెస్టుకాబడిరి. వీరిని ఉత్సవముతో జెయిలుకి గొంపొయిరి. ఆర్. చిన్న బసప్పగారు (వెంకటూరు విద్యార్థి) నేడు అరెస్టుకాబడిరి. (శ్రీ ప్రె.)

ఒక శ్రీ కోర్టులో ప్రసవించుట

అలహాబాదులో జరిగిన విషయము
ఆలహాబాదు, నెట్టెంబర 4:—
నిన్న మధ్యాహ్నము స్కూలుకాజుగోర్టులో సాక్ష్య వి చ్చుటకు ఒక గ్రామమునండి నెలలునిండిన ఒకమాంతరాత్రిని తీసుకొనివచ్చిరి. ఆమెకు ఆకస్మికముగా నొప్పులువచ్చి గోర్టు వసారాలోనే ప్రసవించెను. పిమ్మట ఆమెకు శిశువును భద్రము గా నైద్యురాలు గొనిపోయిరి. (ప్ర. వి.)

హర్దింజి ప్రభువు భారతదేశము నకు రానుండుట

1930 డిసెంబరు 15-వ తేదీకి చెన్నపురికి
వచ్చెదరని తెలియుట
వెనుక భారతదేశమున రాజప్రతినిధిగానుండి ప్రజల ఆదరమును బడయగలిగిన హర్దింజిప్రభువు యిపుడు బీనో దార్ గారు సంచారము చేయుటకు భారతదేశమునకు రావన్నా డని తెలియుచున్నది. బొంబాయి కలకత్తా మున్నగు నగరముల లో సంచారముచేసి డిసెంబరు నెల 15 వ తేదీకి మనరాకు వచ్చె దరు. చెన్నపురిలో గవర్నరుగారి ఆతిథ్యమును స్వీకరించెదరు. హర్దింజి ప్రభువు బీనోదార్ గారు నయ్యచుండిన రాజకీయవిష యములనుగూడ నమనించుచున్నారు. (నైన్సు అఫ్ ఇండియా)

ఇర్విను ప్రభు నిర్ణయనము

నర్ హెర్బర్టు సామ్యూలుగారు రావచ్చును
లాహోరు, నెట్టెంబర 6:—1931 ఏప్రిల్లో ఇర్వి నుప్రభువు బిభిబారకాలము అయిదువత్సరములుపూర్తియగును. సర్ హెర్బర్టు సామ్యూలుగారు రాజప్రతినిధిగా రావచ్చునని భావించబడుచున్నది. హార్దింజిగారి అభివర్ణనలగూరి నమగగా యూపరుచిని తాను వహించుననని అయిన తెలికినవి తెలియని చున్నవిని సిమ్లా విలేజిరి సినిమా హిలింగ్ గెటెయిపుత్రికను ప్రా సెసు. (ఆ. ప్రె.)

సానిక వార్తలు

చెన్న పురియందు దీపకాలు వెలిగించుకాలము
సంగళవారము 9 వ తేది సాయం 6-45 గం.
బుధవారము 10 వ తేది సాయం 6-45 గం.

మద్రాసు కార్పొరేషను రేడియో కార్యక్రమము:—ప్రతిరోజు సాయం 5-30 గం. నుండి రాత్రి 7గం వరకు) శ్రేణు కవిత తేదీని శ్రీ. పి. కామయ్యగారి గారు దక్షిణ ఇండియా సంగీతము (గాత్రము)

యం. యస్. యం. రైల్వేనివాండ్ర సంఘము వద్రాసుశాఖ:—వైసంఘముయొక్క సాధారణ సమావేశము పరమానందరావు ఛోరాబాస్ ధర్మకాలయందు రాజౌపు 11వ తేదీ శుభవారమునాడు సాయంకాలము 6-15 గం. జరుగును. శ్రీ వి. వి. గిరిగారు ఉపన్యసించెదరు.

ఆరోగ్య ప్రచార ఉపన్యాసములు:—మద్రాసు కార్పొరేషను ఆరోగ్యకాభివృద్ధి కార్యచర్య యొక్క అరోగ్య విషయ ఉపన్యాసములు మాజీబలంతర సహాయముతో నానగలదు.

శ్రేణు 9-9-30 తేదీని సాయం 6-30 గంటలకు శ్రీమి క్రికెటరులు బాడ్మింటన్, రెండవ దివిజను కాశ్మీరీయం దు వైరోజున సాయం 6-30 గం. తొండుపురుగు మలేరియా విషయమై రాయపురం శుభావగా సమితి భవనమున ఉపన్యాసము.

రాజకీయము:—శ్రీ పి. రంగస్వామి అయ్యంగారు గారు గతశనివారము మధ్యాహ్నము పూనానుండి చెన్న పురికి వచ్చిరి.

భా. బి. వాల్మీకిగారు మధ్యరాత్రి ముగ్ధకం టూక్సు కమిషనరును శ్రీ వి. యస్. నుండరంగుడు బీహారు జిల్లాలో ఇన్ కంట్టాక్సు కమిషనరును గత శనివారము చెన్న పురికి వచ్చిరి.

వీరు చెన్న పురియందు శ్రేణు రివియూబోర్డు సభ్యులు టూక్సు కమిషనరుగారిచే సమావేశపరచబడు ఇన్ కంట్టాక్సు కమిషనరు సమావేశమందు హాజరగుటకు చెన్న పురికి వచ్చిరి. హర్రన్ గ్రూపు గారు బెంగాలు ఇన్ కంట్టాక్సు కమిషనరు, ఆర్. డబ్ల్యూ. హాపి గారు ఆ సాము ఇన్ కంట్టాక్సు అసిస్టెంటు కమిషనరుగూడా శ్రేణుజరుగు ల్ల సమావేశమునందు హాజరగుటకు చెన్న పురికి నేటి ఉదయమున వచ్చిరి.

అసానీయేటెడు (చెన్న పురి సంబంధించిన శ్రీ పి. శేషాచలయ్యంగారు నిండునుండి గత శనివారము సాయంకాలము చెన్న పురికివచ్చిరి.

కొల్లెంగోడురాజు సర్ వాసుదేవరాజుగారు గత శనివారము రాత్రి కొల్లెంగోడుకును, విజయనగరం మహారాజుగారు విజయనగరమునకును, తెల్లెనెంటు కలనకోరాయి, వి. యం. యస్. గారు కలనకోరాయి వెళ్లిరి.

వెంకటగిరి మహారాజుగారు నిన్న ఉదయము వెంకటగిరికి వెళ్లిరి.

రేపటి ఎన్నికలు: పోలిను ఏర్పాటులు

మద్రాసు, సెప్టెంబరు 7:—రేపటిదినిమున జరుగు శాసనసభ ఎన్నికలకు చెన్న నగరమునందు, ఎన్నికల అధికారులు ఈ రోజులు పూర్తి చేయుచున్నారు. చెన్న నగరమున ఒక్కొక్కటివిజనకు తొకటి-చొప్పున ముప్పది పోలింగ్ స్టేషనులెర్పరచబడెను. పోలినువారిదినుమున ప్రతి పోలింగ్ స్టేషనును పరిశీలించి, అచ్చట గావింపబడిన ఏర్పాటుల కేభిధము గను భంగము కలుగకుండ జూచుచున్నారు.

80 పోలింగ్ స్టేషనులలో నొకటియగు పన్నయ్యపు కలకాలయందు, విద్యార్థులందరును ఈ దినమున గాంధీ బోర్డింగ్ రింగించి కలకాల కు వచ్చిరి. ఆ పన్నయ్యపు కలకాలం పోలింగ్ స్టేషనునందు కలకాలవద్ద కరణులనుచే, కొంత గలభా జనులను చాలమంది భయపడిరి. కాని ధరించినచిన్నవారు విద్యార్థులనియు, వారికిని కాంగ్రెసు ప్రకటించిన ఎన్నికల బహిష్కరణమునకును ఎట్టి సంబంధమును లేదనియు తెలియుటచే ఎట్టి అలజడియును లేకుండ గనే, వ్యవహారములు సద్దానమున సున్నయ్యపు కలకాలయందు విద్యార్థులందరి దినమున గాంధీబోర్డుని నిర్బంధ దిన సభ్యులారము గాంధీబోర్డు ధరించి కలకాల కరులించిరి. కలకాలకార్యక్రమము యథావిధిగ, సామ్యముగ జరిగిపోయెను.

న్యాయస్థానవార్తలు

న్యాయవాదివై నేరము రద్దు చేయబడుట

హైకోర్టు తీర్పు

చెన్న పురియందు నొక దేవాలయ ధర్మకర్తలవద్ద నుండి కాలకుతీసుకొనబడిన భూమియందు నుబ్రహ్మణ్యనాయుడు అనువారును, వారి సోదరుడును రెండు దుకాణములను నిర్మించుకొనియుండిరి. అందులో ఒక దుకాణము 1925 సంవత్సరములోను రెండవది రథోత్సవసందర్భమున 1929 సం॥లోను తీసివేయబడెను. మరల నీ రెండు దుకాణములను తిరుగ నిర్మించువిషయమై తగాదాలు జనించెను. నుబ్రహ్మణ్యనాయుడు సోదరులతరపున వాదించిన న్యాయవాది వి. రామస్వామిఅయ్యరును, దేవాలయ ధర్మకర్తలతరపున న్యాయవాదియగు వి. సి. గోపాలరత్నంగారును, ఈ తగాదాను ఉభయములకున్న సమాధానముగ పరిష్కరింపగోరిరి. అందులకుగాను రెండు దుకాణములలో ఒకదానినిమాత్రము నిర్మించుకొనునట్లుగను, రెండవ దుకాణముయొక్క నిర్మాణమువిషయము న్యాయస్థానములో పరిష్కరించుకొనుటకును అంగీకరించకలసిన దిగ తన కక్షిచారులకు ఉత్తరము వ్రాయునట్లుగ వి. రామస్వామి అయ్యరుగారు అంగీకరించిరి.

ఆ విధముగ రామస్వామి అయ్యరుగారు ఉత్తరమును వ్రాసి నుబ్రహ్మణ్యనాయుడుకు పంపబడుటకుగాను వి. సి. గోపాలరత్నంగారి కందజేసిరి. ప్రస్తుతము ప్రధానన్యాయమూర్తి వి. వాల్మీగార్ల సమక్షమున ఫిర్యాదిచేదేబడిన కేసువిషయ గా నుబ్రహ్మణ్యనాయుడు (ఫిర్యాది)గారి కందజేయబడవలసిన ఉత్తరమును వి. సి. గోపాలరత్నంగారు రహస్యముగ చింపి చూచి ఆ యుత్తరమును ఫిర్యాదికి ప్రతికూలముగ ఉపయోగించెనని ఫిర్యాదితరపువాదము, మిర్చిక్వాన్సిలు (ట్రీబ్యునల్ వారు కేసునువిచారించి న్యాయవాది తనఉద్యోగ దుర్వినియోగము గావింపలేదని నిర్ణయించి హైకోర్టువారి కావిధముగ తెలియజేసిరి.

అడ్వోకేటుజనరలుగారు వారుకాన్సిలు నిర్ణయములను చదివి వినిపించిరి.

సర్ సి. పి. రామస్వామిఅయ్యరుగారు వి. సి. గోపాలరత్నంగారి పక్షముగ వాదించుచు వి. రామస్వామిఅయ్యరుగారు గోపాలరత్నంగారిపక్షము పంపిన ఉత్తరమును గోపాలరత్నంగారు చూడవలయునని ఉద్దేశించియుండుటచేత ఆ యుత్తరమును తెరువబడిన కవరులో పెట్టి పంపిరనియు మరియు, ఈ యుత్తరము ఎవరికి హాసకరముగ గాని ఉపయోగించవలద జాలదని బాధకాన్సిలు యొడుట నొసంగబడిన సాక్ష్యములో రుజువు చేయబడెననియు తమ కక్షిచారుల మధ్య రాజీ కుదుర్చుటకై రాజీ పరతులను తెలిసికొనవలసిన యన సరము ఉభయపక్షముల న్యాయవాదులకును కలరు గావున వి. సి. గోపాలరత్నంగారు ఆ ఉత్తరముయొక్క నకలును గైకొనెననియు అందువలన ఉద్యోగవిధులకు భంగకరము గాదనియు వాదించిరి. న్యాయమూర్తులు బాధకాన్సిలు (ట్రీబ్యునల్ వారి నిర్ణయములలో) నేటిభవింపుచు ఫిర్యాదును త్రోసివేసిరి.

సెషన్సుకోర్టు విడుదల ఉత్తరువుపై అపీలు

గత ఏప్రిలుమాసమునందు ఫోర్టరీ మొదలగు నేరములపై సెషన్సు కోర్టునందు న్యాయం. వెంకటసుబ్బారావుగారిచే విచారించబడి విడుదలజేయబడిన యస్. అరణాచలయ్య అను వారిపై తిరుగ ప్రీతికాన్సిలుకు అపీలుజేయుట కనుమతంపవలసినదిగ ప్రత్యేక పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుగారు నేడు ప్రధాన న్యాయమూర్తి న్యాయ. పి. వాల్మీగార్ల ఎదుట వాదించిరి. ఎస్. దొరసామిఅయ్యరుగారు అరణాచలయ్యగారి పక్షమున వాదించుచున్నారు. వాదన తీరకను జరుగుచున్నది.

చెన్న పురి వోట్లర్లకు వొకమనవి

మనచెన్న పట్టణముందు 9-9-30 తేదీ రేజినేటిపు కవు న్నెల ఎలక్షను జరుగుట అందరికిన్ని తెలిసినదేగాని అట్లుండ నేను మీకు వీన్న విందుకొననది ఏమనగా జంబాయి కలకలా హాజరు మున్నగు పెద్ద పెద్ద పట్టణములయందు వోట్ల నీయవలదని ప్రచారము జరుగుచుండ అన్నిటికంటెను అత్యున్నత నాగరికముందు మెలగుచుండెడి యీ మహా చెన్న పురి మందు వోట్లను గురించియే యొకంత ఆక్షేపణయు లేకుండుట చూడ బహుఅత్యుత్సరముగా కన్పట్టుచున్నది గనుక పాతక మహా వయలందరును యీ నా మనవిని ఆలకించి 9-9-30 తేదిన యెలక్ష నేలలో యేపార్టీకిన్ని వోట్ల యివ్వకుండురగాక యిది విక్రేతి ప్రార్థించుచున్నాను.

పి. రంగనాథం శెట్టి,

వ్యాయామక్రీడలు

ఆస్ట్రేలియనులకును క్లబ్ క్రికెట్ల జట్టుకును పోటీ లండన్, సెప్టెం 6:—ఆస్ట్రేలియనులకును క్లబ్ క్రికెట్ల జట్టుకును నేడు పోటీ ప్రారంభింపబడెను. ఆస్ట్రేలియనులు తమ ఇన్నింగసు మొగట ఆడిరి. బిండేగారు వేసిన మొదటి బంతితోనే సాన్సుఫర్డుగారు అవుటుగావింపబడిరి. పిదప బాడ్మానుగారు చాలాబాగుగ ఆడుచు 80 నిమిషములలో 70 పరుగులచేసి అవుటు అయిరి. పరుగులు 108 అగుసరికి బిండేగారు ఫేర్ ఫా కు న్న గారిని బాలు చేసి అవుటు గా విం చిరి. మరల వెంటనే బిండేగారు మాకాబ్ గారినికూడ అవుటుగావింపిరి. ఫలహారకాలమునకు ఆస్ట్రేలియనులు నలుగురికి 130పరుగులు చేసిరి. అప్పటికి కిపాక్సు ఏ. బెక్కెట్ గార్లు ఆడుచుండిరి. ఫలహారంతరము పోటీసాగింపబడిన కొన్ని నిమిషములకే ఏ. బెక్కెట్ గారు అవుటుఅయిరి. పిదప కిపాక్సు ఉడేవుట్ గార్లు బాగుగవాడు. 66 పరుగులు చేసిరి. మూడుగంటలకాలమునకు 200 పరుగులు చేయబడెను. 245పరుగుల అగుసరికి కిపాక్సుగారు అవుటుగావింపబడిరి. వీరు 65పరుగులుచేసిరి. ఆస్ట్రేలియనులు మొత్తముగా 278పరుగులు జేసిరి.

క్లబ్ క్రికెట్ల ఇన్నింగు

క్లబ్ క్రికెట్ల జట్టువారు తమ ఇన్నింగసు పిదప ప్రారంభించిరి. ప్రారంభములోనే 18 పరుగులు గాకపూర్వమే యిద్దరు ఆటగాండ్లు అవుటు అయిరి. పోటీ యింకను సాగింపబడుచున్నది.

పరుగులవివరము

ఆస్ట్రేలియనులు	1 వ ఇన్నింగు
సాన్సుఫర్డు (బి) బిండే	0
బాడ్మాన్ (సి) వైట్ హెడ్ (బి) నాబీర్ ఆఫీ	70
ఫేర్ ఫాక్సు (బి) బిండే	25
మాకాబ్ (బి) బిండే	0
ఏ. బెక్కెట్, యల్. బి. డబ్ల్యూ. (బి) స్మిత్	14
కిపాక్సు (బి) స్మిత్	68
ఓల్టఫీల్డు (బి) స్మిత్	0
హార్వడ్ (బి) స్మిత్	0
ఉడేవుట్ (సి) సమ్మర్సన్ (బి) బిండే	69
హార్వడ్, యల్. బి. డబ్ల్యూ. (బి) బిండే	1
వాకర్ గారు (అవుటు కాలేదు)	7
ఎక్స్ట్రాలు	29
మొత్తము	278

పండిత సోమదేవశర్మగారు

“సాహిత్య వాఙ్మూల భూషణ”

విరుద మొసంగుట

శ్రీ కామకోటి పీఠాధిపతులు శ్రీ. పండిత సోమదేవ శర్మగారికి ప్రసాదించియున్న “సాహిత్యవాఙ్మూలభూషణ” విరుదమును గత శనివారము సాయంత్రము చెన్న నగరమునది పండితులు కొందరు తలబుచ్చెటిపిడి శంకరమఠమునందు సమావేశమై శ్రీ శర్మగారి కొసంగిరి. డి. బి. టి. ఆర్. రామచంద్ర అయ్యరుగారు సభ కధ్యక్షతవహించి సోమదేవశర్మగారి గుణగణముల నెల్ల కీర్తించుచు వారినాశేషము పండితవంశమునియు, వారి పితామహులను, జనకులను అనల్పవిద్యా కేసుషీధురంధరులను, అహితాన్నులనియు శ్రీ శర్మగారు ను వారి పితామహుల యశస్సును గాఢాడిరనియు, శ్రీ శర్మగారు గొప్ప వక్తలనియు నేదవిహిత కర్పాచరణ దీక్షాపర తంత్రులనియు అట్టివారి నేలను ధార్మికబుద్ధి గమనించి శ్రీ కామకోటి పీఠాధిపతులగు శ్రీ శంకరాచార్యులవారు “సాహిత్య వాఙ్మూలభూషణ” విరుద మొసంగుటెంతయు సముచితమనియు పలికిరి. మొలాపూరు సంస్కృత కళాశాల ప్రధానాచార్యులు శ్రీ కృష్ణకాశ్మీగారు సన్మానపత్రము పంపి యుపన్యసించిరి. సభ్యుల వార్ష ధాన్యములతో శ్రీ సోమదేవ శర్మగారు సన్మానపత్రమును స్వీకరించిరి.

సభకరుడొచ్చిన ప్రముఖులలో శ్రీయుతులు పి. నుబ్రహ్మణ్యంశెట్టి, చొక్క నాధంశెట్టి, పి. విశ్వనాథకాశ్మీ, చాక్లరు అగస్త్యశర్మ, యం. పి. కృష్ణమహార్య, శంకరరాచార్యులశెట్టి గార్లును ముఖ్యులపేట హైస్కూలు ఉపాధ్యాయులు గలరు. అతిథులకు చందన తాబోలాదు లొసంగబడెను.

విప్లవ కళాశాల మూయబడుట

అధికారులకు ఇష్టములేకుండ పతాకము

ప్రతిష్ఠించినందుకొకటి

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 6:—బొంబాయిలోని విప్లవ కళాశాలకు పతాకము మూసివేయబడినది. ఉత్తరపు గావించినారు. కళాశాలాధ్యక్షుడు పంపిన నోటీసులో నిట్లున్నది:

“కళాశాలాధికారుల ఉత్తరువులకు వ్యతిరేకముగా బొంబాయిలోని విప్లవ కళాశాలకు పతాకము తగు విచారణ జరిగి, అందు విషయమే తగు చర్య గైకొనబడువరకు కళాశాలయు, అవిరళమును మూసివేయబడును. (ఫీ. ప్రె.)

విక్రేటింగు మునుపటికంటె తీవ్రముగా సాగింపబడుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 6:—బొంబాయి యుద్ధాలో పాల్గొన్నందువారి విక్రేటింగు కార్యక్రమము మునుపటికంటె తీవ్రముగా తీవ్రముగా కొనసాగింపబడినది. మొన్న నిన్న 2, 4 చొప్పున మాత్రమే విక్రేటింగునందు పాల్గొనిరి. కాని నేడు 14 మంది దేశసేవకులు 11 విదేశీయ ప్రదేశముల నుండి విక్రేటింగు చేసిరి. ఎవ్వరును అరెస్టు చేయబడలేదు. (ఫీ. ప్రె.)

అహమ్మదాబాదు మిల్లు యజమానుల సంఘము

భారత కాననసభకు సభ్యుని పంప నిరాకరించుట

అహమ్మదాబాదు, సెప్టెంబరు 6:—ఒకసారి బొంబాయి మిల్లు యజమానుల సంఘమువారును, మరొకసారి అహమ్మదాబాదు మిల్లు యజమానుల సంఘమువారును భారత కాననసభకు సభ్యుని పంపవలెనని రాజ్యాంగవిధానము నిర్ణయించినది. ఈసారి అహమ్మదాబాదు మిల్లు యజమానుల సంఘమువారు తాము యెన్నుకొని పంపవలసినవారిని పంప నిరాకరించిరి. అహమ్మదాబాదు మిల్లు యజమానులు నిరాకరించుచో నానానామ బొంబాయి మిల్లు యజమానుల కొసంగబడునని ప్రభుత్వమువారు మిల్లు యజమానులకు వ్రాసిరి. అందుకు ప్రత్యుత్తరముగా తమవత్తుమున సభ్యులను కాననసభలో చేరుట కిచ్చి గింపరని అహమ్మదాబాదు మిల్లు యజమానుల సంఘమువారు తెలియజేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

అహమ్మదాబాదు బాలికాపాఠశాల

జాతీయపతాకోదంతము

100 మంది పాఠశాలలను వదలిపోవుట

అహమ్మదాబాదు, సెప్టెంబరు 7:—బాలికా ఉన్నత పాఠశాలలో విద్య సభ్యసించుచుండినవారు కొందరు జాతీయ పతాక సందర్శనమున పాఠశాలనుండి బర్తరపు చేయబడిరి. వారియొడల సానుభూతి గనబరుచుటకుగాను దాదాపు 100 మంది బాలికలు పాఠశాలను వదలిపోయినారు. పాఠశాల యొక్క విక్రేటింగు చేయబడుచున్నది. అహమ్మదాబాదు మునిసిపాలిటీవారు స్వయముగా నొక పాఠశాలను ప్రారంభింపవలెననియు, అందుకు గాను 12 వేల రూపాయలను మంజూరు చేయవలెననియు మునిసిపాలిటీవారు మామన గావించబడినది. (ఆ. ప్రె.)

సుభేదియాల పంక్తిభోజనమున విక్రేటింగు

అహమ్మదాబాదు, సెప్టెంబరు 7:—నిన్న సాయంత్రము సుభేదియాలలో అనగా తినుబండారములనుచేసి అమ్మువారు పంక్తిభోజనమునకై సమావేశమైనప్పుడు వంటయిల్లు విక్రేటింగు చేయబడినది. విక్రేటింగుల పడలేక ఒకసారి స్థలము మార్చబడినది. కాని విక్రేటింగుల అచ్చటికిగూడ పోయిరి. ఒకడు కళకళలాడుచున్న నెయ్యిపాత్రవై బడినది. ఒకశతముగానూ కాతెను. అతనిని కాంగ్రెస్ అనువ్రతకి గొనిపోయిరి. వంటతలుపులన్నియు మూసివేసి ఒకయింట్లో చేసిరి. కులపెద్దలందరు భుజించిరి. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీమతి మణిబెను పటేలుగారిని అరెస్టుచేయుట

నర్దూరు వల్లభాయపటేలుగారి కుమార్తె

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 6:—దొరతనమువారికి ప్రజల పన్నులను చెల్లించుకొనడము అని అనందులో ఉపన్యసించినందులకు శ్రీమతి మణిబెనుపటేలుగారిని అరెస్టుచేసిరి మాతృమండలి తంజివార్త వచ్చినది. (ఫీ. ప్రె.)

పండిత మోతీలాలునెహ్రూగారి విడుదల

నెహ్రూగారిని నేడు ఉదయమున విడుదలచేయుట

1930 జూను 30 వ తేదీని పండిత మోతీలాలునెహ్రూగారిని అరెస్టుచేసిరి

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 8:—పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు నేడు ఉదయమున నైసింగ్లెట్లుజెయిలు నుండి విడుదలైరి. (ఆ. ప్రె.)

* * * *

భారత కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు లగు పండిత జవహర్లాలుగారిని అరెస్టుచేసినపుడు జవహర్లాలు గారు గాంధీమహాత్ముని అధ్యక్షునిగా నియమించుచు మహాత్ముడంగీకరింపనిచో పండిత మోతీలాలుగారధ్యక్షులుగా నుండవలెననిరి. అపుడు గాంధీమహాత్ముడు అధ్యక్షతను వహించుటకు సమ్మతించనందున మోతీలాలుగారే అధ్యక్షులుగా నుండిరి. మోతీలాలుగారు బొంబాయి వెళ్లి జార్జి స్ట్రోకోంబు గారితో సంభాషించి మరల అలహాబాదు వెళ్లిన పిమ్మట సంయుక్తరాష్ట్రముల దొరతనమువారు భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘము అక్రమసంఘమని ప్రకటించిరి. అటుపిమ్మట 1930 జూను 30 తేదీని అనందభవనమున డాక్టరు నయ్యడు మహామదు గారిని పండిత మోతీలాలునెహ్రూగారిని అరెస్టుచేసి శిక్ష విధించిరి. పండిత మోతీలాలు, పండిత జవహర్లాలు, డాక్టరు నయ్యడు మహామదుగార్లు ఎరవాడ చెరసాలకు వెళ్లి వచ్చిన పిమ్మట మోతీలాలుగారికి జబ్బు చేసినందున ప్రభుత్వమువారు మోతీలాలు గారిని పరీక్షించుట కొక వైద్యసంఘమును నియమించిరి. వారు పరీక్షించి మోతీలాలుగారిని విడుదల చేయవలెనని దొరతనమువారికి తెలియజేసి రని పత్రికలలో ప్రకటింపబడినది. “నేడు ఉదయమున పండిత మోతీలాలునెహ్రూగారిని విడుదలచేసిరి” అని మాత్రమే నేడు వచ్చిన తంజివార్తవలన తెలియుచున్నది గాని దానిలో మరెట్టివివరములును లేవు.

కాంగ్రెసు ఉద్యమము—బెంగాలు

మహామ్మదీయ మండలనాయకునికి శిక్ష

పరిహార్, సెప్టెంబరు 6:—ఈమండలమునకు కాంగ్రెసు నాయకుడైన లాలావియ యను మహామ్మదీయునికి క్రి. ప్రా. కో. 107 సెక్షనుక్రింద 6 నెలలు విధిపైదు విధింపబడినది. (ఆ. ప్రె.)

“బసుమతి” పత్రిక కార్యాలయపు సోదా

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 6:—దైనికపత్రిక యగు “బసుమతి” కార్యాలయమును మూచిపురము పోలీసు స్టేషన్ కు ఉద్యోగులు వారంటుతో విచ్చి సోదామూచిరి. కొన్నిజాబులను, కాంగ్రెసు పత్రములను కొనిపోయిరి. (ఫీ. ప్రె.)

పన్నుల నిరాకరణము: 16 అరెస్టులు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 6:—24 పరగణాల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు విప్పిన గంగూరిగారును మరి 15 మందియు పన్నుల నిరాకరణ, కాపసోల్లంఘనోద్యమములకు ప్రాత్యాహ

కులని అరెస్టుచేయబడియుండిరి. ఆలీపూరు మేజిస్ట్రేటు ముందు కుట్రచేరమునకు విచారించబడుచున్నాడు.

అస్సాము ప్రభుత్వమునకు 8 లక్షల నష్టము

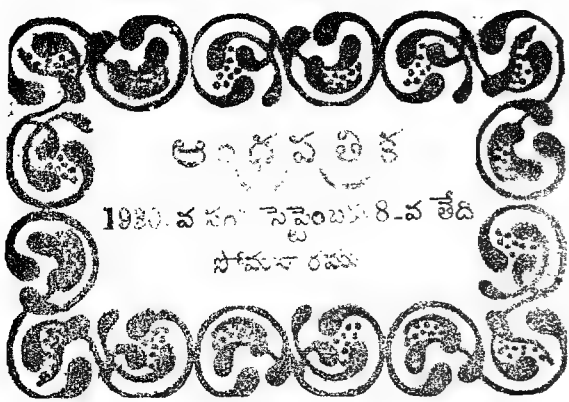
ఆబ్ఖారిశాఖలో ఆదాయము తగ్గిపోవుట

గౌహతి, సెప్టెంబరు 2:—రాజకీయోద్యమమువలన ఆస్సాము ప్రభుత్వమునకు 8 లక్షలరూపాయలు ఆబ్ఖారిశాఖలో నష్టము సంక్రమించినది. అడవులశాఖయందు సయితము కొయ్యకు తగినంత గిరాకీలేనందున నష్టము రాకతప్పదు. (ఫీ. ప్రె.)

వి. ఆంజనేయులుగారు

ఎన్నికలనుండి విరమింపలేదు

“తనాల్లి, సెప్టెంబరు 6:—విల్లలమర్రి ఆంజనేయలుగారు యిట్లు తంజివార్తవలన:—నేను ఎన్నికలనుండి విరమింపలేనని గుంటూరుజిల్లాలో ఎవరో కరపత్రములను పంచిపెట్టుచున్నారు. నేను విరమింపలేదు. ఓటరులు పొరబాటు బడకుండురగాక.”

హిందూదేశము : చర్చిల్ గారి విజృంభణము

హిందూదేశమునందు శాంతిని దురకుండజేసిన బ్రిటీషు ప్రముఖులలో చర్చిల్ గారి కగ్రస్థాన మొనగవచ్చును. వీరికివల కన్నర్యేటిపు సభలో ముచ్చటించుచు హిందూదేశము విషయమున లేబరు ప్రభుత్వమువారు జూపుచున్న బలహీనతను నిరసించిరి. విషాదపు పరిస్థితులు, ప్రభుత్వపు ఓట మిని తెలియజేయుచున్నవనియు, హిందూ దేశమునందు గందరగోళము గలుగుచున్నదనియు, ఇందువలననే ఆఫ్రికీల దండయాత్ర చేకూరెననియు, బ్రిటీషుపరిపాలన మిదివర కెన్నడును నింత దుర్బలస్థితికి రాలేదనియు, వీరు చాటిరి. సిమ్లాలోనే గాక, ఇండియా ఆఫీసులో గూడ దౌర్బల్యము గలదని, వీరితలంపు. హిందూదేశసమస్య క్లిష్టముగకొలదియు, ఇండియామంత్రి యగు వెడ్జిపుడ్డు బెన్ను గారు సంకుచితదృష్టిగలవారగుచున్నారట. గాంధీమహాత్ముని క్రిమినల్ నేరముకింద నిర్బంధించినపుడు, కారాగృహములోని తోడి కుట్రదారులతో గలసి వీరు ఆలోచనల నలుపుట కవకాశ మిచ్చుటయు, వీరేదయిన అనుగ్రహము జూపెనరేమో యని పాలకులు కారాగృహమువెలుపల వేదియుండుటయు, మిగుల అవమానకర మని, చర్చిల్ గారు గర్హించిరి. ఇట్టి దుష్టుని సమాధానపరచు నిమిత్తము, సుప్రసిద్ధులగు సైమనుగారిని రౌండు టేబిలు సమావేశమునుండి లేబరు ప్రభుత్వము వారు బహిష్కరించినందుకు, చర్చిల్ గారు మిగుల వగచుచున్నారు.

రాజద్రోహులగు కొందరు రాజకీయవాదుల నిమిత్తము, అత్యంతసమర్థు లగు సైమనుగారి సహాయమును కోల్పోవుట అవమానము దప్ప వేరు గాదని, చర్చిల్ గారు గోలపెట్టిరి. రౌండు టేబిలు సమావేశము జరుగుట యయినను వీరి కిష్టములేదు. ఈ సమావేశము పెద్దసర్కసు లోలియుండునట. ఎనుబదిమంది భారతీయులును, ముప్పదిమంది బ్రిటీషు వారును గలసి సమావేశమునందుగూడెదరట. ఇటుల గూడడి భారత దేశప్రతినిధులకు, భారతీయులకర్రవముచ్చటించుటకు హక్కులేదట. ఇక బ్రిటీషుప్రతినిధులలో భిన్నాప్రాయములు ప్రబలునట. అందుచే ఒడంబడిక గురుకుట దుర్లభ మని, చర్చిల్ గారి తలంపు. రౌండు టేబిలుసమావేశమువలన ఉన్న గోడుగూడ వెడలు కప్ప చేసెలాగునూ లేదని, చర్చిల్ గారు స్పష్టపరచుచున్నారు. భారతీయులలో అనవసరముగ తెనిగిన ఆశలను పెంచుట పాడి గాదని, చర్చిల్ గారు బ్రిటీషు పాలకులను మందలించుచున్నారు. ఏలన, హిందూదేశమున రాజకీయవాదులు అత్యల్పసంఖ్యాకులట. జనసామా

న్యాయ అధికసంఖ్యాకు లనియు, వారిజేమమునకు ఇంగ్లండు బాధ్యత వహించుచున్నదనియు, వారి పట్ల విశ్వాసముతో తాము మెలగవలయుననియు, చర్చిల్ ఎచ్చరించుచున్నారు. హిందూదేశసమస్యల విషయమున మొగమోటుమి లేకుండ ముచ్చటించుట మేలుగాని, నిజమును మరుగుపరచుట పాడిగాదని, చర్చిల్ గారి తలంపు.

రౌండు టేబిలు సమావేశము ఎట్టి రాజ్యాంగ విధానమున న్యజింపజాలదనియు, అట్టి యధికారము పార్లమెంటు సభకుమాత్రమే కలదనియు, ఇప్పటి పార్లమెంటునభ హిందూదేశమునకు అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము నెన్నటికిని ఒసగదనియు, చర్చిల్ గారు లేటెల్లము గావించుచున్నారు. రాజోపు పార్లమెంటునభ అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము ససలే ప్రసాదింపదని, వీరికి నమ్మకము గలదు. కారణము విదితమే. రాజోపు పార్లమెంటు సభలో కన్నర్యేటిపు లధికసంఖ్యాకులుగ నుండు రనియు, పరిపాలనము కన్నర్యేటిపుల హస్తగత మగుననియు, చర్చిల్ గారిసమ్మత మగుటచే, హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము ప్రసాదింపబడునను నాశ కొలదిగనైనను లేదనియు, వీరసమ్మకముతోబలుకుచున్నారు. ఈజుట్టు విషయమునను, నౌకాసమావేశము విషయమునను లేబరు ప్రభుత్వమువారు చూపిన వైఖరిని గూడ వీరు నిరసించిరి. చర్చిల్ గారు కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందట లిబరలు మంత్రివర్గమునందుండిరి. పిమ్మట వీరు కన్నర్యేటిపు మంత్రి లయిరి. ఇప్పుడు వీరు హిందూదేశముపట్ల మరింత యధిక ద్వేషమును వహించుచున్నారు. లిబరలుపక్షమువారికిని, కన్నర్యేటిపులకును మధ్య, హిందూదేశమునకు సంబంధించినంతవరకు, ఎంచదగిన యభిప్రాయభేదము లేదని తెలిసిన విషయమే. చర్చిల్ గారి ప్రసంగము మాంఛెస్టరుగార్డియనుపత్రికకు నయితము వెగటు బుట్టించినది. ఇట్టిప్రసంగములు పరిస్థితులను విషమము గావించుటకు తోడ్పడునని మాంఛెస్టరుగార్డియనుపత్రిక ఎంచి, వీరి నిరర్థకవాదమును పూర్తిగ ఖండించినది. ఒకదేశ మింకొకదేశమును పరిపాలించునపుడు, ఎప్పటికయినను ఇట్టిస్థితి యరుదెంచుననియు, ఏపక్షము పరిపాలించుచున్నను ఇట్టిసందిగ్ధస్థితి నెదుర్కొనక తప్పదనియు, ఇట్టిస్థితి సంభవించునని నర్థామాయమనోగారు 1821 సంవత్సరములోనే యూహించి రనియు, మాంఛెస్టరుగార్డియను పత్రిక చాటెను. చర్చిల్ గారివలంబించివగోరు పద్ధతి ఏది? సైమనునిపోర్టును శాసనము గావించుటయే. కాని ఇట్టిశాసనము నమలులో బెట్టుట ఎటు లని, మాంఛెస్టరుగార్డియనుపత్రిక ప్రశ్నించుచున్నది. ప్రజల తోడ్పాటు లేకుండ ఇక్కార్యమును నిర్వహించు టెటులు? చర్చిల్ గారిసంగతి నాలోచించక, కేవల నిర్బంధప్రయోగమువలననే ఎంతకాల మయినను పాలింపవచ్చునని, తలచుచున్నారు. ఇట్టి మార్గము ఫలరహిత మనియు, గాంధీ మున్నగు కాంగ్రెసునాయకులతో యోచించుట నేర మెన్నటికిని కానేరదనియు, ఓరిమిని, మర్యాదను ఈ సమయమున జూప సవసరము గలదనియు, మాంఛెస్టరుగార్డియను భావించుచున్నది. ఇందువలన బ్రిటీషువారి గొప్పతనమునకు భంగము గలుగుటకు మారుగ, బ్రిటీషు వారు ఎక్కుడు నాగరిక పంతులగుచున్నారని మాత్రమే వెల్లడియగుననియు,

ఈశ్రీక తెలుపుచున్నది. చర్చిల్ గారిసూచన లెంత వెగటుగ నున్నను, తుదకు పాలకు లిట్టి సూచనలనే అనుసరించుచు, సమాధానమునకు అవకాశమును తొలగించుచున్నటుల విదితమగుచున్నది.

సంధి రాయబారములు నిష్ఫలమయినందుకు, చర్చిల్ గారు పునర్విమర్శనము నీతిమన గావించినటుల, నేటివార్తలు చెబుచున్నవి.

“ఇండియా ప్రభుత్వమువారును, ఇండియా ఆఫీసు వారును అవలంబించినమార్గముకన్నను, గాంధీగారి తుంటరితనపు పలుకుబడిని మరింత విస్తారముగ వ్యాపింపజేయుటకు, వేరొక ఫలప్రదమగు మార్గము కనుపింపదు. గాంధీగారు శాసనము నుల్లంఘించినచో, అతనిని చట్టము ప్రకారము శిక్షించియుండవలసినది. అంతియగాని, అతడు శిక్ష ననుభవించుచుండగ, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారతనితో ఏవిధమగు సంధిరాయబారములను జరిపి యుండగూడదు. అనుసరింపదగిన జేమమగుమార్గమేదియన, “లా” సూచించినమార్గమే యగును. నిష్పక్షపాతమగు పరిపాలనముయొక్క ఫలితమున కై వేచియుండుట ధర్మము. ఇండియా ప్రభుత్వము వారు గాంధీగారిని కారాగృహమున నిర్బంధించిరి. పిమ్మట కారాగృహపువాకిలియొద్దగూర్చుండి తమకు సహాయముజేసి తమను కష్టములనుండి తప్పింపవలయునని, వేడుకొనిరి. ఇప్పుడు గాంధీగారు ప్రభుత్వమువారు చేసిన ప్రార్థనలను నిరాకరించి రని వినుటవలన, నా కాశ్చర్యము గలుగలేదు.”

ఇట్టి ప్రసంగముల గావించెడి బ్రిటీషు ప్రముఖుల వైఖరివలన, సమాధానావకాశము లంతరించుచో, ఆశ్చర్య మేముండును? దేశనాయకులయభిప్రాయమును కనుగొనుటయే నేరమని, చర్చిల్ గారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని నిరసించుచుండ, సమాధానము గుదురుట టెలుల సాధ్యమగును?

రౌండు టేబిలు సమావేశము

పయ్యెనీరు పత్రికకు సంధిరాయబారములు విఫలమయినందుకు సంతసము గలుగుట వింతగాదు. కాంగ్రెసు నాయకులను నమ్మ వీలులేదనియు, వీరు రాజకీయవేత్త లనిపించుకొనదగిననియు, పయ్యెనీరు పత్రిక నిందించుచున్నది. పయ్యెనీరుపత్రిక మొదటి నుండియు నిటులనే భావించుచున్నది గాన, యీ పత్రిక వైఖరియందు క్రొత్త ఏమియు గనుపింపదు. మితవాదపత్రికయగు లీడరు పత్రిక, కాంగ్రెసేతర పక్షములవారు రౌండు టేబిలుసభకు బోయి దానిని విజయవంతము గావించవలయునని కోరుచున్నది. మితవాదు లిటుల గావించుట వింతగాదు. కాని, వీరు ఆశాభంగులై తిరిగివచ్చుట సహజము. అధినివేశస్వాతంత్ర్య మయినను చేకూరునని నమ్మకము లేనపుడు, వీరు వెడలి చేయదగిన దేమగలదో తెలియదు. కాని, వీరి ప్రయత్నములు సఫలమగుచో మాత్రము సంతసింపనివారుండరు. ప్రస్తుతస్థితిలో మాత్ర మెట్టియాశ కవకాశము గనుపింపదు. లిడరు ట్రెము పత్రిక, కాంగ్రెసుపక్ష ప్రాబల్యమును గుర్తించుచున్నది. కాని, కాంగ్రెసుపక్షమువారి కోర్కెల సంగీకరించుటకు వీలు లేదనుచున్నది. కాంగ్రెసుపక్షము రౌండు టేబిలుసమావేశమునకు వచ్చిన మేలేగాని, రాకబోయినచో సమావేశ ముగిపోవదని చెప్పి, టెముపత్రిక ఈ విధముగా

చున్నది. లేబరు మంత్రులకు మాత్రము రాయ బారముల విఫలత ఆశాభంగము కలిగించినట్లు, రూటరు దెలుపుచున్నాడు. ఇప్పుడయినను మించి పోయినది లేదు. లేబరు ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టుచో, ఇప్పటికయినను హిందూదేశమును సమాధానపరచి, ఫలప్రదమగు రాండుటేబిలు సమావేశమును జరుపుట కవకాశము గలదు. కాంగ్రెసు బలమును నిరసించ వీలులేదని, మాంఛెస్టరు గార్డియను పత్రిక చాటుచున్నది. కాంగ్రెసుబలము చిరకాలము నిలువజాల దనియు, కాంగ్రెసునందే త్వరలో చీలికలు కలుగవచ్చుననియు, నూహించుచున్నది. ప్రజాశయములను సఫలపరచుటకు బూనక, ప్రజలు తమ యాశయములను కొంతకాలమునకు బలహీనతచే విడనాడెద రని యూహించుట, దూర దృష్టి గానేరదు. నిర్బంధములమూలమున కొంత కాలము ప్రజలు తమ కోర్కెలను దెలుపక బోయినను, పిమ్మట నవి యధికవ్యాప్తి గాంచి, వానిని నిరోధింప వీలులేని స్థితి యరుదెంచగలదు. అందుచే, అనవసర కాలయాపన నలుపక, ప్రజల వాంఛలను సాధ్యమగునంత త్వరలో సఫలపరచుటయే వివేక మగును. మాంఛెస్టరు గార్డియను నూచించెడి యుపేక్షవలన, ప్రయోజన ముండబోదు. కాంగ్రెసును సమాధానపరచుట కింకను వీలు గలదని మాత్రము, డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక చాటుచున్నది. డెయిలీ హెరాల్డుపత్రిక, లేబరుప్రభుత్వాభిప్రాయమును చాటునను ప్రతీతి గలదు. ఇది నిజమగుచో, డెయిలీ హెరాల్డుపత్రిక నలహాను, లేబరు ప్రభుత్వమువారు ననుసరించెదరా యనుప్రశ్న గలదు. ఏదియెటులున్నను, ప్రస్తుతపరిస్థితులు రాండుటేబిలు సమావేశవిజయమునకు అనుకూలముగ దోపవు.

నిర్మాణకార్యక్రమము
సంధి జరుగునను ఆశ ప్రస్తుతము దొలగి పోవుటచే, భారతీయులు యావచ్ఛక్తిని నిర్మాణ కార్యక్రమమునకై వినియోగించి, విదేశవస్తుబహిష్కారమును పూర్తిచేసి, దేశమునకు చాలి నంత స్వదేశవస్తువులను తయారుచేయ వలసిన యవసరము గన్పట్టును. శాసనసభలలోను స్థానిక సంఘములలోను, ఇతర సంస్థలలోను ప్రవేశించు వారు ప్రవేశించెదరుగాక. వీరు దేశస్వాతంత్ర్య సిద్ధికిగాని, ప్రజాసామాన్య పురోభివృద్ధికిగాని చేయ గల మేలు అత్యల్ప మని, తెలిసియే యున్నది. ప్రస్తుత నిర్బంధములమధ్య, స్థానిక సంఘములు నిర్మాణ కార్యక్రమమునకు తోడ్పడుట దుర్లభమని విదితమగుచున్నది. వీలన, స్థానికసంఘములు జాతీయవిద్యను ప్రోత్సహపరుప వీలులేదు. కద్దరు నభిమానింప వీలులేదు. భారతీయుల యైకమత్యచిహ్నము లగు జాతీయపతాకముల నివి నెలకొల్పజాలవు. సహకార సంఘములు కద్దరుపరిశ్రమకు ప్రోత్సహ మొసగ జాలవు. అందుచే భారతీయులు స్వశక్తివైసనే ఆధార పడి, కద్దరునిర్మాణమునకు బూని, విదేశవస్తుబహిష్కారమును సాధ్యమగునంత త్వరలో పూర్తి గావించుట యవసర మగుచున్నది. ఇది సఫలమగుచో, జనసామాన్యమునకు ఔమము గలుగుటయ గాక, దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధి గూడ అప్రయత్నముగ చేకూర గలదు. ప్రస్తుతావకాశము కైకొని పలువురు కృత్రి

మపుకద్దగును తయారుచేసి ప్రజలను మోసపుచ్చుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఈవిషయమై బాగ రూకతతో మెలగి, మోసమునుండి తప్పించుకొనుట యవసరము. ప్రతివారును నూలును తీసి తమకు వలయు బట్టలను తయారుచేయించుకొనుచో, మోస పోవుట కవకాశ ముండదు. రాంధిచు హత్తుడు మొదట, రాటపుసంజేశము నొసగివచ్చుడు, పిమ్మట సీలించవారు పలువురు గలరు. రాటమునకు స్వరాజ్యమునకును సంబంధ మేమని, ప్రశ్నించినవారు గలరు. కాని, రాసురాసు స్వరాజ్యమునకును రాటమునకుగల సంబంధమును దేశము గ్రహించుచున్నది. హిందూదేశమేగాక, ఇంగ్లండు గూడ విదేశవస్తుబహిష్కారపు పటిమను గ్రహించి, హిందూదేశమును వెంటనే సమాధానపరచుట యవసరమని కనుగొనినది. ఈవిషయమై ఎక్కుడు దీక్షబూని కృషి నలుపుచో, ప్రజాశయసాఫల్యము వెంటనే చేకూరకమానదు. స్వశక్తివై పూర్ణవిశ్వాస ముంచుచో, రాయబారముల ఫలితముగూర్చి విచారింప నవసరముండదు. మిరాబాయిగారు, దక్షిణదేశ పర్యటనము నలుపుచు, కద్దరు సందేశము నొసగుచున్నారు. అన్యదేశమునుండివచ్చినను, ఈమెకు కద్దరుపై గాఢవిశ్వాసము కలిగినది. ఇట్టి విశ్వాసముతో భారతీయులు పాటుబడుచో, సత్వరా భీష్మసిద్ధిని గాంచగల రనుటకు సందియములేదు.

డాక్టరు బిసెంటుగారి వైఖరి
డాక్టరు బిసెంటుగారు, లేబరుపక్షమును ప్రోద్బలపరచి, హిందూదేశమునకు అధినివేశస్వాతంత్ర్యమును సంపాదించగల మను పూర్ణవిశ్వాసముతో నింగ్లండుకు వెడలియుండిరి. బిసెంటుగారి వారపు "న్యూ ఇండియా" పత్రికలో వ్రాసిన వ్యాసము గాంచిన, ఆమెకు మితిలేని ఆశాభంగము కలిగినట్లు వ్యక్తమగుచున్నది. హిందూదేశము అశాంతి పూరితమైయుండ, ఇంగ్లండు క్రిక్మైటుఆటతో ప్రాద్దుబుచ్చుచున్నందులకు, డాక్టరు బిసెంటుగారు రెంత యు పగచిరి. ఇట్టిస్థితి, బ్రిటీషుపరిపాలనాసామర్థ్యమును చాటదని, బిసెంటుగారు దెలిపిరి. ప్రపంచమందంతటను స్వతంత్ర దేశములను నెలకొల్పి, వీని నన్నిటిని ప్రపంచసమాఖ్యయందు దంతర్భాగములుగ గావించి, ప్రపంచశాంతికి దోడ్పడుటకు మారుగ, ఇంగ్లండు హిందూదేశము నింకను పరాధీనస్థితిలో నుంచి, ఉన్నతాశయమునకు భంగకరముగ మెలగుచున్నదని, బిసెంటుగారుకనిపెట్టిరి. హిందూదేశమున దేశభక్తి ఎటుల నేరమగుచున్నదో తెలిపి, కాంగ్రెసు సంఘసభను అణచివైచి, సభ్యులను నిర్బంధించిన రీతిని, ఈమె ఖండించెను. అధినివేశరాజ్యస్వాతంత్ర్యము చేరువకు వచ్చు ఆశ గనుపింపదు. ఇటుల వరుసగ ప్రజలలో ఆశాభంగములు కలిగిన కొలదియు, కలుగబోవు నష్టములను బిసెంటుగారు వివరించి, హిందూదేశమునకు ఇతర అధినివేశరాజ్యములవలెనే, సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోవుటకు హక్కుగలదని తెలిపిరి. బిసెంటుగారివలె, ఇతర సహకారవాదులకు గూడ నిరాశ గలుగుటలో వింత ఏమిగలదు?

కా శీ నా థు ని
నా గేశ్వరరావు పంతులుగారు
కా శీ నా థు ని
నేటికి 141 దినములు
నిర్బంధింపబడినదినము 21-4-1930

భారతశాసనసభ :
అహమ్మదాబాదు మిల్లు యజమానులు అహమ్మదాబాదు మిల్లు యజమానులకు భారత శాసనసభలో నొకస్థాన ముండెడిది. ఒక పర్యాయము వీరికిని, మరియొక పర్యాయము బొంబాయి మిల్లు యజమానులకును ఈ స్థానము చేకూర్చుచుండెడిది. ఈమారు అహమ్మదాబాదు మిల్లుయజమానులకు ప్రాతినిధ్యావకాశము గలదు. కాని వీరు తమ అభ్యర్థిని నిలుప లేదు. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి స్థానమునకు అహమ్మదాబాదు మిల్లు యజమానులు తమ ప్రతినిధిని బంపనిచో, బొంబాయి మిల్లు యజమానులకు దీని నీయవలసివచ్చు నని, నూచించిరి. అయినను, తమకు ప్రాతినిధ్య మవసరములేదని, అహమ్మదాబాదు మిల్లు యజమానులు స్పష్టముగ తెలియజేసిరి. దేశ స్వాతంత్ర్యము లభింప నంతవరకు, శాసనసభలలో జేయదగినమేలు లేదనుభావము అహమ్మదాబాదు మిల్లుయజమానుల నావహించెననుటకు సందియము లేదు. ఇట్టి భావమే దేశమందంతటను సామాన్యముగ ప్రబలియున్నట్లు గ్రహింపవచ్చును.

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు విడుదలయగుట
పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు నయినీ సెంట్రలు జయిలునుండి విడుదల యయిరిని, నేటి వార్తలు దెలుపుచున్నవి. వీరి విడుదలకు, ప్రాయశః వీరి శరీరాస్వస్థతయే కారణ మై యుండును. నెహ్రూగారికి త్వరలో స్వస్థత చేకూరి, వారు దేశస్వాతంత్ర్యప్రాప్తికై కృషి నలిపెద రని నమ్మెదము. నెహ్రూగారితోబాటు, రాజకీయ నిర్బంధితుల నందరను విడుదలచేసి, నిర్బంధశాసనములను తొలగించి, పాలకులు హృదయపరివర్తనము గనుపజచి, అనుకూల వాతావరణమును గలిగించుట యవసరము. ఇక్కార్య మిదివరకే జరిగియుండినచో, దేశ పరిణామము వేరువిధముగ నుండెడిది. నెహ్రూగారి విడుదల, ఇతరనాయకుల విడుదలకు మార్గము జూపునేమో చూడవలయును

ధిల్లీలో ఒక స్తోత్రా
కొత్తధిల్లీ, సెప్టెం 8:—కోటగోడ పీఠిలో భారత దేశోత్పన్న పదార్థముల సరఫరాకేయు కంపెనీవారి ఆవరణమున పోలీసులు పరిశోధించిరి. నేరాకోపము తగిన నస్తువు లేమియు దొరకలేదు. అరెస్టులను జరుగలేదు కాని బుద్ధివైబాడుగనున్న రామస్వరూపనాథుల కానరాకుండుటచే పోలీసులచే కాపలాయున్నాడు. ఈసందర్భమున పోలీసులు వెలిబుచ్చుచున్నార కాని వైస్రాయి గైజర్లై బా.లు పదిన విషయము పరిశోధించుచున్న పోలీసు ఉద్యోగి వీరి గా రెటునుండుటచే యావోదా ఆపరిదర్శనమనయే తలచుచు యున్నది. (అ. ప్ర.)

మదరాసులో నిషేధపు టుత్తరువు

మదరాసు, సెప్టెం 8:—ఫీల్డ్ పోస్టింగ్స్ మేజిస్ట్రేటుగారు, చెన్ననగరమునందు ఎన్నికలనంద ర్భమున అభ్యర్థులను ఓటకలను ఆటంకపరచు నుద్దేశముతో ఎవరును, ఏవిధిలోను బహిరంగస్థల ములలోను ప్రబోధము లేనియు గావింపరాదని ఉత్తరువు జేసిరి. ఈ ఉత్తరువు నేడు, రేపు, రెండు రోజులవరకు అమలునం దుండును.

పచ్చయ్యప్ప కళాశాలవద్ద విద్యార్థులు నేడు గాంధీ టోపీలను ధరించి లోనికిపోయిరి. బయటను విద్యార్థులకు కరపత్రములను పంచుచున్న రామ చంద్రుని అనువానిని, మరి యిరువురు వాలంటీరు లను పోలీసువారు అరెస్టు చేసి నిర్బంధమునం దుంచిరి.

తూర్పు బెంగాల్ రైల్వే రైలు ప్రమాదము

58 మంది గాయపడుట

నలుగురు మరణించుట

కలకత్తా, సెప్టెం 7:—కడచిన రాత్రి ఇంచుమించు ఒంటిగంటవేళ కలకత్తానుండి డక్కాఖోవునున్న మెయిలు పట్టాబన్యూర్ ద్వారా రైలు స్టేషన్లవద్ద పట్టాలు తప్పిపోయె ను, అందొక మూడవ తరగతిపై తలక్రిందై నది. దానిలో ప్రయాణము చేయుచున్న వారిలో నలుగురు మరణించిరి. మరి 54 మందికి చెబ్బలు తగిలినవి. వారిలో 15 మందిని ఆసుపత్రికి పంపిరి. తక్కిన వారందరను ఎక్కడను పోదలదినా రక్కడను వెడలిపోయిరి. అబ్దుల్ మజీద్ ఖయా అమీద్ అలీ అని మరణించినవారిలో ఇద్దరిపేర్లు గుర్తించబడినవి. రైల్వేవారి కెవ్వరికిని గాయములు తగులలేదు. ఒక్క రైలుమాత్రమే పాడగుటచే రాకపోకల కం తగ ఇబ్బంది కలుగలేదు. రెండవ రైలుపై మామూలుగా ప్రయాణము సాగుచున్నది. నేడు రాత్రి 9 గంటలకు రెండవ రైలుపాడ సరిచేయబడునని తెలియుచున్నది. ఇనుప బద్దీలను ఫీల్డ్ పేట్లను ఊడదీయుటవల్ల ఈ ప్రమాదము సంభవించినదని తెలియుచున్నది. ఈవని యెవ్వరు చేసినదియు ఇంకను తెలియలేదు.

ఆసుపత్రికి పంపబడిన 15 మందిలోను చిరుగురు ఎవరి యింట్లకు వారు వెడలిపోయిరి. తక్కిన 8 మందియును కంచర్ప రా రైల్వే ఆసుపత్రిలో నున్నారు.

నేడు రైల్వే వారుజూపిన 1-25 గంటలకు రైలుప్రమాద ము జరిగిన రైలు మరమ్మత్తు జరిగినది. మామూలుగా రెండు రైలుపాదను రాకపోకలు సాగుచున్నవి. (ప్రీ. ప్రె.)

డక్కా-హంతకు డెవరు?

వినయకృష్ణబోసుగారిని పట్టుకొనుటకు

బహుమానము

డక్కా, సెప్టెం 8:—ఇచట మెడికల్ సూపర్ విద్యార్థి వినయకృష్ణబోసుగారిని పట్టిచ్చుటకు బహుమాన మొసగ బడునని ప్రకటించబడినది. అతడు లో ముక్ హత్య జరిగిన నాటియు ద యమునుండియు హాస్టలునందు కన్నడుటలేదు. లోమకా, హా డ్యూగార్లపై కాల్చిన దొక మెడికల్ సూపర్ విద్యార్థియని సివిల్ సర్జను చెప్పెనట. రెసిడెంటు ఆఫీసరును ఒక మెడికల్ విద్యార్థియు హంతకుడు ఎవలిపోయిన పాదరక్షలను వినయ కృష్ణునివిగా గుర్తించిరట. (అ. ప్రె.)

7గురు యువకుల అరెస్టు

డక్కా, సెప్టెం 8:—7 గురు యువకులు లోమకా కాల్పుల సంఘటనను అరెస్టు చేయబడిరి. రాయబహదురు గిరిక చంద్రసాగర్ గారి కుమారుడును పూనా వ్యవసాయ కళాశాల పట్టభద్రులు నగు ప్రభాతనాథు గారును విక్రంతినందెన సబ్ జడ్జి కైలాసనాథగారి కుమారుడు కలీంద్రనాథ యం. ఎ. గారు ను వీరిలో గలరు. (ప్రీ. ప్రె.)

బెంగాలు ఆర్మీ నెన్ను అరెస్టులు

డక్కా, సెప్టెం 8:—పూర్వము బెంగాలు రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి యగు తీవనీలాల్ ఛటర్జీగారి సోదరుడు ప్రఫుల్ల ఛటర్జీగారిని మున్సిఫిలో బెంగాలు ఆర్మీ కెప్టెన్ క్రెంట్జ్ అరెస్టుచేసి డక్కా జైలునకు కొనివచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

ఉద్యోగమునుండి తొలగించుటను గూర్చిన ప్రకటన

విశాఖపట్నములో మాంకంపేసీ ప్రతినిధిగాయున్న ఉదయగిరి నారాయణరావుగారిని 1930 సం॥ సెప్టెంబరు 1-వ తేదీనుండి మా ఉద్యోగమునుండి తొలగించబడిరని యిందుమూల మున మా పాలసీహోద్యర్థకును, వైద్యాధికారిహోద్యర్థకును యిందుమూలమున తెలియజేయడ మైనది.

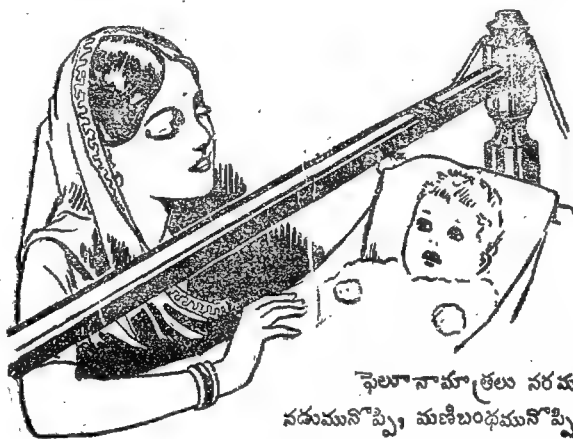
మెసర్సు రామచంద్ర అండ్ కో,

మేనేజింగ్ ఏజెంట్లు.

క్రినెంటు ఇన్ స్ట్రూమెంట్ కంపెనీ, లిమిటెడ్. బొంబాయి.

తండ్రిగా నుండగలిగిన గర్వము ప్రతిమనుజుని యందుబాటులో నున్నది!

మీ పసిబిడ్డలందరు చక్కని బాలురుగను, బాలికలుగను వృద్ధిపొందుచుండుటను గూర్చి గర్వముగ నుండ బలవితిరా! అట్లయినచో మీ భార్యకు, స్త్రీలకొరకై ప్రత్యేకముగ చేయబడి జగద్విఖ్యాతి పొందిన ఫెలూనా మాత్రమే నొసంగును. స్త్రీలకుండు సహజ దౌర్బల్యమును బోగొట్టును. ఫెలూనా నేవించిన స్త్రీలు సౌందర్యముగను, యారోగ్యముగను, చురుకుగనుండగలరు. దీని కంతటికిని గారణము ఫెలూనా మాత్రమే. ఇవి మాత్రమే రక్తమును వృద్ధి చేయగలవు. ఒక సీసా ఫెలూనా మాత్రము మీ భార్యకిచ్చి యామె జీవితమును సుఖముగను, యానందముగను జేయును.

ఫెలూనామాత్రము నరముల బలహీనత, అకాలబహిష్టు, తలనొప్పి, నడుమునొప్పి, మణిబంధమునొప్పి మొదలైనవి తొలగించగలవు.

ఇప్పుట ఒకానొక భర్తచే యాసంగబడిన దృష్టాంతరము గలదు

“మీ ఫెలూనామాత్రము నేవించుటచే నా భార్యకు గలిగిన మేలును నేనెన్నటికిని మరచజాలను. మందు పుచ్చుకొనుటకు ప్రారంభించినది మొదలు సర్వవిధముల సుఖముగనుండి, యీ దఫా యారోగ్యమును మొగ శివునుగూడ కనెను. ఇట్టి యద్భుతముగ యావధముచేసిన మేలునుగూర్చి వ్రాయసలవిగాదు. మరియు నా భార్య బిడ్డ తల్లిగాదను నిరాశచేరియుండగా యట్టి దానిని గూడ తొలగించియున్నది.”

ఫెలూనామాత్రము తయారుచేయునపుడు గూడ చేతితో తాకబడక, హిందూదేశమంతటను బర్మా, సింహ దేశములో సీసా 1-కి రు 2/4-చొ॥ అమ్ముబడుచున్నది.

Feluna
స్త్రీలకు మాత్రమే.

మీ స్త్రీల యారోగ్య కొరకే!

కలకత్తా బాంబుకేసు

శోభరాణిగారికి బామీనుపై విడుదల

కలకత్తా, సెప్టెం 8:—కలకత్తా బాంబుసందర్భమున అనుమానముపై అరెస్టుచేయబడినవారు మరల ప్రధాన రాజధాని మేజిస్ట్రేటుముందు పెట్టబడిరి. సెప్టెంబరు 8 వతకు బండికి చేయబడిరి. ఈసందర్భమున అరెస్టు చేయబడిన బెంగాలీ బాలిక శోభరాణిదత్తు వక్త్రీని రూపకప్రముపై సంతకము చేసినపాదపు విడుదలచేయబడెను. జోరబాగను కాంగ్రెసుసంఘకార్యాలయమును నేడు పోలీసులు శోధించిరి. వాళే దీనిని తాళమువేసికొని పోయియున్నాడు. (అ. ప్రె.)

అరెస్టుయిన కార్పొరేషన్ సభ్యుడు

అరెస్టుయిన కార్పొరేషన్ సభ్యులు డాక్టరు నారాయణ చంద్రరాయగారును, మరికొందరును బాంబుకేసులో మేజిస్ట్రేటుముందుకు తేబడి మరల బండికి కొంపోబడిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

క్రొత్త పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు-జెనరలు

డక్కా, సెప్టెం 8:—హత్యచేయబడిన లోమకాగారి సోమమున దిష్టి ఇన్ స్పెక్టరు టి. జి. క్రెయిగుగారు పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు-జెనరలుగా నియమింపబడిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 8:—ఈ క్రింది అధికారప్రకటన నిన్న సాయంత్రము గావింపబడెను—ఎకాహాడ్వసుగారు సోమ వారమునుండియు నెమ్మదిగాంచుచున్నారు. వారాహారము తీసికొనుచున్నారు. మిథిమాడ వికాసము కల్గియున్నది.

ఈదినము 11 గంటలకు కావించబడిన ప్రకటనప్రకారము, హాడ్వసుగారు నిన్న బాగుగా నిద్రించిరి. (అ. ప్రె.)

బారిసాలలో అరెస్టులు

కలకత్తా, సెప్టెం 8:—నిరంజన చక్రవర్తి, సుబోధకు మారచాదరి. నాగేంద్రనాథజే, పూర్ణేందుదత్తు రాయగార్లను, బారిసాలలో బెంగాలు ఆర్మీ సెన్సక్రింద అరెస్టుచేసిరి. మైమె స్పింగులో లిట్టనుమెడికల్ సూపర్ విద్యార్థి మహేంద్రమాల్ బెనర్జీగారిని యిదే ఆర్మీ సెన్సక్రింద అరెస్టుచేసిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

నమ్మక మోసము

మద్రాసు, సెప్టెంబరు 8:—వీచికోడుబాదనున్న మెస్సర్సు స్ట్రాన్స్ అండుకంపెనీలో నొక యుద్యోగియగు ఎఫ్. సోలామను అనువానికి రెండువారముల క్రిందట సదరు కంపెనీ మేనేజరులు రూ 150 మొత్తము నొప్పించి, యీమొత్తమును నగరమందలి కొన్ని కంపెనీలకు చెల్లించవలసినదిగా వానిని నియమించిరి. ఈమొత్తము నతడు దుర్వినియోగపరచి యెచటికో పారిపోయెను. నిన్నటిదినమున నితడు తిరుచూనాపల్లిలో పోలీసు వారిచే అరెస్టు కాబడి నేటియుదయమున మద్రాసుకు తీసికొని రాబడెను. (అ. ప్రె.)

ఖుట్టం సరిహద్దులవద్ద పోరాటము

గ్రామ కాపలాదారులలో నేడుగురు చనిపోవుట
ఒక సిపాయి మృతుడగుట
విరోధులవత్తుము స్వప్రముగా జరియరాలేదు
కాని యధికమే

సిద్ధా, సెప్టెంబరు 6:—సెప్టెంబరు 4వ తేదీ రాత్రి ఖుట్టం సరిహద్దులవద్దనున్న శ్రీశ్రీపులం ఖర్దాచీ గ్రామమును మిలిటరీలమును, చాలపట్టుదలతో దాకిరి. ఖుట్టం దీక్షిరములయందం దందు నిలిచియున్న మనగ్రామకాపలాదారులను (ఫిరూలును) గూడవారు పట్టుదలతో దాకిరి. 4వ తేదీ సాయంకాలము రిఘంటలకు విరోధులబలము చాలా పెరిగినది. ఇందీయా సైన్యముల తుపాకులు పయోగింపబడినవి. వీనినుండి రిఫోర్సుకూటాలు మెరుక్కొన్న చీకటిపడులోపల గాల్చబడినవి. మొదటికాల్పు శ్రీశ్రీపులంపై తిన్నగా తగిలినది. వలాయతులగు చుండిన సరిహద్దు జాతులవారి గ్రామమునుండి సాగినకాల్పులు తీవ్రముగా నెదుర్కొన్నవి. చీఫ్ ఘాలు సమయస్ఫూర్తిని గోల్పోయినట్లు గన్పట్టును. శ్రీశ్రీపులం లటుపిమ్మట 9 ఘంటలవరకు మిన్నవండిరి. అరరాత్రి వేళ విరోధిదండంకను వచ్చిచేరినది. శ్రీశ్రీపులం నదీతీరము ననుసరించి రెండు మైళ్లవరకు చుండుచువచ్చిరి. నదీతీరస్థములగు గ్రామములను సంగ్రహించుచుండిన చీఫ్ ఘాలుకు వీరు కొంతవత్తుమును కలిగించిరి. ఖర్దాచీపై గావించబడినదాడి చాలా తీవ్రముగ నుండెను. తమగ్రామముల ముందుభాగములను గాపాడుకొనుట చీఫ్ ఘాలుకు మిక్కిలి కష్టముగా పరిణమించెను. రాత్రి 1 ఘంటవేళకు శ్రీశ్రీపులం వందలకొలది ఖర్దాచీ మిలిటరీ ఫర్మను కలిపినదాడుననుచేరి, శ్రీశ్రీపులం మూడువందలగజముల దూరములోనికి వచ్చువరకు సైనికులు కాల్పులను ప్రారంభించక యటుపిమ్మట మరల ఫిరంగులను తీవ్రముగా నుపయోగించిరి. ఒక అరఘంటనేపులో శ్రీశ్రీపులం లన్ని పలయందును వెనుకకు చుండుట కాననయ్యెను. 2 ఘంటలగుసరికి వారు పూర్తిగా నోడింపబడిరి. ఆరాత్రి మనపక్షమునందు చీఫ్ ఘాలులో నేడుగురు చంపబడిరి. ఏడుగురికి గాయములు తగిలినవి. ఖుట్టం సైనికులలో మువ్వురకు గాయములు తగిలినవి. విరోధులకు గతి గనవత్తును నొకను డెలివరీవలేదుగాని, వారికి విశేషముగ నేవత్తుమువాటిలియుండును. సరిహద్దుమీదుగా విరోధులు వెడలి పోయిరిగాని, 5వ తారీఖు మధ్యాహ్నమున సరిహద్దునందలి తమవెనుకటి ఫర్మముల నాక్రమించిరి. సరిహద్దు రక్షక సైన్యము రందలి సిపాయి నొకని వారు చంపిరి. సెయ్ వారు ప్రాంతము యందు శ్రీశ్రీపులం చేరుచున్నారను వార్త స్పష్టపరచబడినది. సంగ్రహము వలయునేర్పాట్లు గావించబడుచున్నవి. 6వ తేదీ ముదయమున ఖర్దాచీ ప్రాంతము ప్రకాంతముగ నే యుండెను. శ్రీశ్రీపులం నాటిల్లిన నష్టము వారియుత్సాహమును తగ్గించెనని గన్పడుచున్నది. ఖుట్టం ఖ్యావాఫేలలలో ఛం కా నీలు ఒడంబడికనిమిత్తమై ప్రయత్నముల గావించుటకు నాయకుల రియవురను బంపియున్నారు.

ఆఫ్రిడీల సమావేశము

సిద్ధా, సెప్టెంబరు 7:—ఉత్తర మొహమాండు ప్రాంతములో స్థలపరిశీలనము గావించుచుండిన విమానముపై 6వ తేదీ దీవాడు సాఫీ సరిహద్దులలో కాల్పులు జరిగిన వని సరిహద్దు చార్టలు వెలుపుచున్నవి.

వీడవతేదీనాడు అన్ని కేసుల యాఫ్రిడీలయొక్కయు సమావేశ మొందు ద్వారాయోలో యుగంనని తలపబడుచున్నది.

టటమి నొప్పకొనని విరోధులు

ఖుట్టం సరిహద్దునందలి శ్రీశ్రీపులం తాము నిశ్చయముగా నోడింపబడితిమనుట నొప్పుకొనుచుండుట లేదని విడితము. ఖర్దాచీకొడుట సరిహద్దులవద్ద శ్రీశ్రీపులం లొకను స్థలముల నాక్రమించియే యున్నారు. తుపాకులచే నూకకుండునట్లు జేయబడు వరకును 6వ తేదీనాడు శ్రీశ్రీపులం చాటుననుండి తుపాకులను కాల్పుచునే యుండిరి. ఆనాటి సాయంకాలము ఖుట్టంనది యొక్క తీరములు రెండింటివద్దను మరల వాకుటకు యత్నించిరిగాని, యీ ప్రయత్న మంతగా కొనసాగలేదు. పెషావరు ప్రాంతమునందు నూతన సమూహముకటి గుమిగుడుచుండుట స్పష్టపరచబడినది. ఖుట్టంలోయకటు ప్రక్క మజ్జిబాయ్ లను, ఛంకానీలలో కొంతమందియును వారి యింటివలి దున్ను వర్తనకై విధింపబడిన జరిమానాయగు తుపాకులనుంటిని సమర్పించిరి. ఛంకానీలలో మిగిలియున్న తెగలవారికి సమాధాన నిమిత్తమై 8 రోజుల గడువోసంగబడెను.

విదేశాంగకార్యదర్శి, చీఫ్ కమిషనరుతో సంప్రతించుట

పెషావరు, సెప్టెంబరు 6:—ఆకాశిదేశ నాయకుడు సర్ జ్యోప్రసాదుగారును, విదేశాంగకార్యదర్శి చూనాబ్ గారును నిన్నరాత్రి ఇంటికి వచ్చిరి. వారు ప్రభుత్వభవనమునందు బసచేసియున్నారు. తనరతోస్తాఫ్ ప్రధానాధికారితోను, ఉత్తర సైన్యాధికారితోను వారు సరిహద్దు పరిశీలనగూర్చి

తొమ్మిది సరిహద్దులవారికి శిక్ష

జార్జానామాత్రమే వేయబడుట

శ్రీమతి సరిహద్దులవారికిని శ్రీమతి సోనాభాయిగారికిని చెరి 500 జార్జానాయును చెల్లించనిచో 1½ నెలలు విడితై యను విధింపబడినవి యిదివరకు తెలుపబడెనుగాని చెల్లించనిచో 1½ నెలలు విడితై యను తీర్పులో లేదనియు 500 జార్జానా అని మాత్రమే కలదనియు యిపుడు తెలియుచున్నది. వీరిద్దరునుగూడ జార్జానా చెల్లించలేదు. దొరతనమువారు జార్జానా ను నులభముగానే రాబట్టుకలరు. (శ్రీ ప్రె.)

వనపర్తి వారసత్వపు తగాదా

శనివారమునాడు ౧౦ గంటలకు మరల ఈ కేసు విచారణ ప్రత్యేక కోర్టువారియందుట ప్రారంభమయ్యెను. అక్కిలు జంకు బహదురు సర్ ప్రాధికారు ౬ తేదీ 2 తేదీ నాడు యిచటికి వచ్చెదననియు కాన రామచంద్రనాయకుగారి వాదన యీర, ౫ రోజులలో ముగియవలయుననియు తెలిపిరి. నాయకుగారు తొందర చేసిన తమ పార్టీకి నష్టముకలగునని విన్నవించిరి. దానిపై కోర్టువారు వారు కోరిన అవకాశమిచ్చెదనని తెలిపిరి. తరువాత నాయకు వారల్లాగారు తమ వాదన ప్రారంభించిరి.

ఇంతకు పూర్వము నేను నాయకుటి పార్టీవారు మొదట మామూలు మామూలుదలవలె ఎట్లు కేసు ప్రారంభించిరో మిమ్మట అతియోవోవారు వారి కోర్టుల నిరాకరించిన మిమ్మట అతియోవో కాఖ విచారణచేయుట కధికారములేదని యెట్లుల నూచించిరో తెలిపియుంటిని. ఇంతియకాక ఎదుటి పార్టీవారు 3౪ గజ ప్రకారము వి. తల్లానింపియిచ్చిన పిదప అది వారలను ప్రభుత్వమును బంధించుచున్నది తెలిపిరి. దీనిని నీ నాజిలు అంగీకరించలేదు. ౧33౦ ఫ అర్డి మేమిచ్చునెల ౧3 వ తేదీన రాయె జ గ మో హ నాలుగు వారికి వ్యతిరేకముగ తీర్మానించి దానికి కారణములను గూడ నూచించిరి. ఇది జరిగిన ఒక నెలకు అనగా ఈ కేసు ప్రారంభింపబడిన అరు సంతకములకు ఈ సంస్థాన మొక రాజ్యపనియు తండ్రి చనిపోయిన మిమ్మట పెద్దకూరుడే తండ్రి స్థానమునకు వచ్చుననియు తండ్రి చనిపోయిన మిమ్మట కృష్ణదేవరాయ పరిపాలకు డయ్యెననియు ఈ సంస్థానము మామూలు జాగీరు కానందున అతియోవో చట్టము నర్తించదనియు ఈ కాఖవారు రిపొర్టు మాత్రమే ప్రభుత్వమువారికి చేయవచ్చుననియు, నివేదించిరి. ఇట్టి మార్పులు అప్రదప్రదచేయుట కానన విరుద్ధము.

కాశ్రీగారి సాక్ష్యము

అంత కోర్టు వారు వేంకటకాశ్రీగారిని పిలిచిరి. నాయకుగారు తమ వాదన ముగియకమున్నే కాశ్రీగారి సాక్ష్యము గైకొన రాదనియు తమవాదన పూర్తిగా విన్నపిదప అవసరమగుచో సాక్ష్యము తీసికొనవచ్చుననియు నుడిపిరి. కాని కోర్టువారు కాశ్రీగారిని ఇపుడు కొన్ని ప్రశ్నలడిగ దనునియు దానివలన నాయకు గారికి జవాబిచ్చుటకు వీలుకలుగు ననియు కాశ్రీగారిపై అడ్డుపన్నట్లు జేయవచ్చుననియు తెలిపిరి. కాని తామా పుస్తకమును చూడనిది ఎట్లుల వీలుగననియు ఈ సమయమున సాక్ష్యము గైకొనరాదనియు నాయకు గారనిరి. కాని కాశ్రీగారిని పిలిచిరి. నాయకుగారు తమ ఆక్షేపణ రికార్డులో నెక్కించుటకై కోరిరి. కోర్టువారు దీనిని అంగీకరించిరి.

అంత వేంకటకాశ్రీగారు అప్పీలుచేసిన వారిపక్షమున విలువబడిరి. తమను కీ|| శే|| రాజాగారు వనపర్తిచరిత్రము వ్రాయుటకై పిలిపించిరినియు రాజాగారు సవరులు ఇతర రికార్డులనుండి తోషిపాపన్న కాశీరావుగార్లకు వ్రాయించెడి వారనియు అది తమకు పద్యరూపమున వ్రాయుటకు నొసగబడుచుండెననియు అచట రాజాగారు జీవించియుండ మాడునక్కరము లుంటిమనియు ఇంతవరకు ముద్రింపబడిన గ్రంథముగాక ఇంకను కొన్ని భాగములు ముద్రింపవలసి వున్నవనియు తాము రాఘవాచారిగారును ప్రాచుల దిద్దుచుండెడి వారమనియు ఈగ్రంథము వనపర్తి ప్రెస్సునందే ముద్రింపబడినదినియు సాక్ష్యము నిచ్చిరి. అంత కోర్టువారు కాశ్రీగారిని సోమవారమునాడు హాజరగా వలయుననియు నాడు నాయకుగారు సాక్షిపై అడ్డుపన్నట్లు జేయవలయుననియు ఆజ్ఞాపించిరి. (గోలకొండపత్రిక)

చీఫ్ కమిషనరుతో సంప్రదించిరి. ఈ సంభాషణయొక్క ఫలితములు తెలియరాలేదు.

ఫిర్రాలో కాలరా

ఫిర్రాలో కాలరా జబ్బగుపడుచున్నది. (అ. ప్రె)

తమిళనాడు క్రొత్త అధ్యక్షుడు

శ్రీరంగం, సెప్టెంబరు 6:—దా|| పిచ్చిమత్తు అమ్మకో గారు అరెస్టయినందున, తమిళనాడు రాష్ట్ర కాంగ్రెసు అధ్యక్షునిగ దా|| టి. వి. సామివాధ కాశ్రీగారిని ఆమె నియమించెను. ఆర్. కృష్ణమూర్తిగారు తిరుచంగోడు ఆశ్రమవాసి రాష్ట్రకార్యదర్శిగ టి. సహాశివరావుగారి స్థానే నియమింపబడిరి. (శ్రీ ప్రె.)

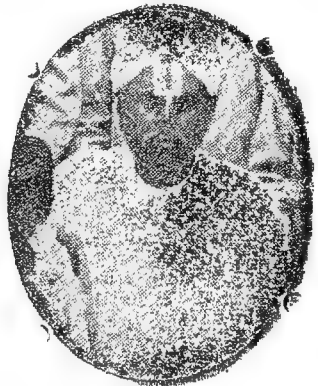
మధురలో గాంధీ ఉత్సవము

మధుర, సెప్టెంబరు 6:—నిన్న నిచట గాంధీ దినోత్సవము చాల ఉత్సాహముగ జరిగినది. మ హా త్మ్య ని ప ట ము చక్కగ నలంకరించబడినది. నాగస్వరముతో ఊరేగింపు జరిగెను. నేయినుంది ప్రజలు వచ్చిరి.

ఇరువురు శ్రీ చాలంటిరులు తారు పిచ్చయ్య పాన్నయ్యంబలంగార్లు, విద్యార్థులను ఉత్సవములో పాల్గొనగోరుచు కరపత్రములను పంపినందున నిన్న సాయంకాలము న్యాయస్థానముపై ఆరెస్టుచేయబడిరి.

కర్నూరులో శిక్షలు

కర్నూరు, సెప్టెంబరు 6:—ఎ. దొరస్వామి, మారిముత్తు, పిళ్ళయ్యచారిగార్లు నిన్నను కల్లు దుకాణములవద్ద పికెటింగుకై ఆరెస్టుకా బడిన వారు నేడు మేజిస్ట్రేటుగారిచే విచారించబడిరి. మారిముత్తుగారు తుమావణకోరి విడుదలైరి. పిళ్ళయ్య యిరువురికి చెర ఆరు నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి. (శ్రీ ప్రె.)

కీ|| శే|| పోలుదాసు బలరామచెట్టిగారు మాంబళం

వీరు పాలకొల్లు, మచిలీపట్నం వగైరా ప్రదేశములనుండి వచ్చి మాంబళమునందు నివాస మేర్పరచుచున్న ఆంధ్రగుటుంబములలో నొకదానికి చెందినవారు. వీరు అధికవాగ్ధారమును నడిపియుండిరి. దీనికి నైదాచేట అడ్డకమును భూతియిప్పటికిని గలదు. వీరు మాంబళం బలిజవీధియందున్న ఆంధ్రులకు నాయకులుగ నెన్నబడుచుండిరి. ఏతగ వైనను పరిష్కారమునకు వీరిదగ్గరకు వచ్చుచుండెను. వీరు కొంతకాలము నైదాచేట ముగ్గినిసిపాటితో (కాంగ్రెసుపక్షము) సభ్యులుగ నుండిరి. వీరు మునుకు 70 ఏండ్ల ప్రాయమున గతమాసం 7 తేదీని స్వగృహమున పరమపదించిరి. సోద్యులు, వీరిపుత్రికి చాలమంది వగదిరి. వీరి ఆత్మకు పరమేశ్వరుడు కాంతినొసంగు గాక.

కొ|| శి||

బొండాడ (భీమవరం లోకా)

కాలమానము

ఎండ తీక్షణముగా కాయుచున్నది. నాన బొత్తుగా కురియుటలేదు. మబ్బుమాత్రము అప్పుడప్పుడు పట్టుచున్నది. కాని ఒక చిరుకయినను క్రింద పడుటలేదు. జనులు తమాతమా పడుచున్నారు.

ఖద్దరు

ఇచ్చట బొండాడ చేటుయందు ఘూమరు 80 రాట్లు ములు కలవు. ఇచ్చటను, సమీప గ్రామ మకు, జక్రమునందును బట్టలు నేయుయంత్రములును, బట్టలు నేయువారును కలరు. ఇచ్చట వడికిననూలును, బట్టలు తయారుచేసి రంగులకువేసి, ఈ గ్రామమునందమ్ముటయేగాక, తదితర గ్రామములందుగూడ అమ్ముచున్నారు. స్వదేశవస్త్రముల కట్టువారు, రోజురోజునకు హెచ్చుచున్నారు.

కృత్తివెంటి జానకిరామయ్య.

కర్నూలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

వర్తమానము

కర్నూలు, 6-9-30:—కడపిన రాష్ట్ర శిక్షకులందరికీ క్కగా వర్తించెను. వర్తములేక వైరులు ఎండిపోయియుండునాచి రయితులు దిగులుపడుచుండిరి. ఈవర్తము అంతటా కురిసియుండుగాక.

విదేశవార్తలు

ఆర్జంటైనులో తిరుగుబాటు

(రూటరు)

భూనైట్స్, సెప్టెంబరు 6:—ఆర్జంటైనులో బహిరంగముగ ప్రజలు తిరుగుబాటు. ఇరిగోయను అధ్యక్షుని రాజీనామాపై పనివాంఛ అసంతృప్తికి కారణము. దీనివలన ఇరిగోయనుగారు తీవ్రచర్యలు దీనుకొనవలసివచ్చెను. కొంతకాలము రాజధాని నాకొదల్ నైసికడళముల చేతిలోనుండెను. కాని ప్రభుత్వముపట్ల అసంతృప్తిని బాపుచు సభలు జరుగుచునే యున్నవి. ఇరిగోయనుగారు రాజీనామా నిచ్చినచో మంత్రులందఱుకలసి రాజీనామాచేసినది. కాని ఇరిగోయనుగారు నిరాకరించిరి. మూడవ తేదీని యాద్యంత్రు రాజీనామాచేసెను. ఇరిగోయనుగారు రాజీనామానిచ్చినచో సంగతులు మితిమీరకుండునని తెల్పుటచే ఆతడు రాజీనామానిచ్చెను.

చిల్లరి అల్లరులు విస్తారముగ వ్యాపించిరి. కాని రాజధానిలో సైన్యములు అల్లరులను అడచి పట్టుబాటు గావించినవి. రాజధానిలో మూడు పరిస్థితు లెర్పడుటకు ఒక నెల పరకు రాజధాని మట్టిలోనున్నది ఉపాధ్యక్షుడు ఒకటిం చెన. రాజధానిలో అందఱును భయపడుచున్నారు. భూన సైన్య ప్రదేశములో ఇరిగోయనుగారిపై సైనికులకు కోపముగ నున్నది. నాకొదల్ నైస్ అధికముగ నున్నది. నగరముపైకి దండెత్తుటకు సైన్యములు ఉత్తేజవంతై వేచియున్నవి. ప్రాత అధ్యక్షుని మేనల్లుడగు సేవాని బోను ఉరిమిగారి నాయకత్వమునందున్న యీ సైన్యములు తక్షణము రాజీనామా నీయవలెనని బోనుసేవాని ఇరిగోయనుగారి అంగీకారము చేయు నంపిరి. లేనిచో ప్రభుత్వముచిరమును మట్టుబడి గుండెను బలపరచుననిరి. సేవాయుధము అధ్యక్షుని స్వంతభవనము మీదగను ప్రభుత్వభవనముమీదను విమానముకట్టి పోయెను. ఒకగంటయిన పిదప ఇంకొక 20 సైనికులనును తేగినవి. నగరముంతయు చుట్టినది. వీరప ఎలపలోయను ప్రాంతమును చేసినది.

జాతీయమిలి నభలు

యూరపియను ఫెడరేషను

(వైరెస్)

రగ్గీ, సెప్టెంబరు 7:—యూరోపియను ఫెడరేషను వీధి వీర్యదీపన జాతి సమితి అధికారమునకు లోనై యుండవలెనని బ్రిటిష్ వారసు దానిని చాలమంది ఒప్పుకొనిరట. బ్రియండుగారు సోమవారము ప్రత్యేకసభలో ఫెడరేషనుగూర్చి యుపసంగించెదరు. ఏవర్సాటును గావించినను అదంతయు జాతి సమితి అధికారమునకు దాటిపోరాదని బ్రిటిష్ వారసు చున్నారు.

60 వ వసూలేశము

రగ్గీ, సెప్టెంబరు 6:—జాతీయమిలిసభ 60 వ వసూలేశము సోమవారము జనీవాలోగూడును. అకోజునే బ్రియండుగారు యూరపియను ఫెడరేషను విధానము నాలోచించుటకు ఒక సభ జరుగును. బుధవారము సమావేశమున జాతీయమిలి అసెంబ్లీ కార్యక్రమములో ఈవిషయము జేరునట. వనికై అల్లరులను గూర్చి పెర్మనెంటు మ్యాండ్మెంటుకమిషను నివేదికనుగూర్చి యోచించెదరు. ప్యారిస్ ఒడంబడికతో జాతీయమిలి ఒడంబడికను సమానముగ నుండునటుల జేయుసవరణలను ఆలోచించెదరు. ఆంతర్జాతీయ న్యాయస్థానమునకు న్యాయమూర్తులను నియమించుటకు ప్రయత్నించెదరు.

అగ్ని ప్రమాదము

(రూటరు)

రగ్గీ, సెప్టెంబరు 6:—లండన్ ఈస్టెండులో గిడ్డంగులు రెండు అంటుకున్నవి. పూర్తిగా అందున్న సరకు నాశనమైనది. 250000 పౌండుల నష్టము గల్గెను.

బ్రిటిష్ ప్రధానామాత్యుడు లాకాయరు కేగసు, నేడు లాసీయ జేరున. తేపు బాలోయలో సార్వభౌమ దంపతుల ఆతిథిగ నుండును.

కాంశేష్ నాల్గుగారు బాల్కన్లలోకి సార్వభౌమ దంపతులను జూచి విమానముమీద నచ్చేవారము లండనుజేరి సామ్రాజ్య రెండుచేబిలు సభా ప్రయత్నములను బాచుకొనును. రూటల్ పార్లమెంటు సమావేశమును గూడ ఆలోచించెదరు.

సంధిరాయవారములు విఫలమగుట

విదేశపత్రికల యభిప్రాయములు

(రూటరు)

లండన్, సెప్టెంబరు 6:—ఇండియాలో సంధిరాయవారములు విఫలమగునని అనుకొన్నచో కాని ప్రభుత్వము వారి కిది ఆకాశంగమును కలిగించెను. సంధి ప్రయత్నములు వలదన్నచా రికిని ప్రభుత్వము నకును ఇట్లు రాయవారములు విఫలమగుట విచారకరముగ లేదు. ఈసంగతులచే చూడీయక రవుండుచేబిలుసభ కార్యక్రమము సాగుచునేయున్నది. ఏర్పాటులు జరుగచున్నవి. కాంగ్రెసువారు రవుండుచేబిలుసభకు రాకున్నను పార్లమెంటుకును, భారతీయులకును అంగీకారము విధానమును రవుండుచేబిలు సభలో తయారుచేయగలదని ప్రభుత్వభిప్రాయము.

రాజప్రతినిధి ఉదారభావము, త్రికరణమిదియై కాంగ్రెసునాయకు లుచింతరించి వినియోగించుకొనలేదు. కాంగ్రెసునాయకులు రవుండుచేబిలుసభకు రానిచో వారు లేకనే సభజరెను. అసభలో ఏర్పడు తీర్మానములను కాంగ్రెసువారు ఆక్షేపించినను అమలుజరిపి తీరవలెను. కాంగ్రెసుపక్షము యొక్క బలము నెరిగియు, వారి బలమును తృణీకరించుండుటకు ప్రయత్నించుట అయ్యద్యమును చాలకాలము నిలవనని యు మాంచెప్పరుగార్డియన్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ప్రస్తుత మందున్న ఈ అభిప్రాయ తర్జివినప నైతికమైనను ఇండియాకేసుకు పూర్వమును పక్షములగ వివిధపక్ష నాయకులేర్పడుదురు. ఇండియాకు దోహదించును ప్రభుత్వము రాకున్నను దానికి దగ్గరగానుండు కాంగ్రెసువిధానము ఏర్పడుననుచున్నదిపత్రిక.

నన్ డేరిఫరీ పత్రిక

ఇట్లు వ్రాయుచున్నది.—సంధి రాయవారములు చెడిపోయినవి గదా యని ఇండియా ప్రభుత్వమును గాని రాజప్రతినిధిని గాని నిర్దాక్షిణ్యముగ ఆక్షేపింప నవసరములేను. భారతీయులు కొంతవరకు స్వయంనిర్ణయాధికారమును కలిగియుండవలెనను మాకును గుర్తించి రాజప్రతినిధి కాంతి నవేక్షించుచున్నాడు. ఇందు దాహనకము లేదు. కాంధిగారు తంత అహంకారముతో రాజప్రతినిధి సంధిరాయవారములను నిరాకరించినందున ఇక సంధికి అవకాశములేకుండ ఒకేసారి వ్యవహారముంతయు పూర్తిజ్ఞానమును గూడ నిట్టకొక పాదైనదని బహిష్కరణవాదులు గ్రహించగల రనుచున్నది.

లెంపునపత్రిక

ఇట్లు చెలువుచున్నది. ప్యారిస్, సెప్టెంబరు 6:—గాంధిగారు ఆయన నాయకులను తలకెట్టిన యుద్ధమును ఎంతకాల మయ్యో వారికి దూరమైయుండగా ప్రభుత్వమువారి సంధిరాయవారములు సెన్సనకొనుట మాత్రము ఆశ్చర్యముగ నున్నది. మహాత్ముడు మితవాదిగ నున్నను అనగా వరతులను కొంత వడిని తగ్గించి కోరినను అతివాదు లాతనిమాట నంగీకరించువారు. దీనివలన ఇండియాలో బ్రిటిష్ విధానము మరింత కఠినమగును. రొండుచేబిలుసభకు కాంగ్రెసువారు పోతున్న లాభములేదనుచో జాతీయవాదులు కోరిన కోర్కెలన్నియు కోరరానివిగను అసాధ్యముగ నున్న వనుచున్నది. వీరు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును గోడచున్నారు. దీనివలన చిరకాలము అసాధ్యమైనది. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును గోరుటచే ఆరాజకము బోలిపిరివిజమేర్పడు ననుచున్నది.

వింటర్బక్ చర్చిలుగారి సంతనము

లామండుగో మాట్లాడుచు ఇట్లునుడివిరి:—ఉపద్రవము గు గాంధిగారియుద్ధమును మరింత చెప్పగొట్టుటకు ఇండియా కార్యాలయము, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వలంబించిన మార్గముకంటె వేరొకటియుండదు.

గాంధిగారు కాసనములను ధిక్కరించి రని తోచినచో న్యాయశాస్త్రము ప్రకారము వారిని శిక్షింపుదు. అంతయు కాని గాంధిగారు చెరసాలయం దున్నపుడు సామాజ్య ప్రభుత్వమువారు ఆతనితో రాయ బారములను పల్పరాదు. ఏమాత్రముగ ఆయనతో సంప్రదింపరాదు. లా, జస్టిసు మార్గమునే అవలంబించుట మరక్షితమైన మార్గము. నిజముగ నిష్పాక్షికముగ పరిపాలనా ఫలితమును నెమ్మదిగ నెదుర్కొనవలసినదే.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గాంధిగారిని శిక్షసాలయం దుంచిరి. ఆయనఉన్న శిక్షసాల వైలునుండి తమకీ కష్టకాలమున తోడ్పడవలెనని ప్రభుత్వమువారు గాంధిగారిని యాచించుచున్నారు. ఆయన వీరి కోర్కెలను నిరాకరించినని ఇప్పుడు మనము ఆశ్చర్యములేక తెలుసుకొన్నాము.

ట్రెమున్ పత్రిక

గాంధిగారిని రాజీ చేయకొనుటకు కోరికయున్నను సెప్టెంబరు తొడిగొడుగులు దానిని సాగనియ్యలేర.

కాంగ్రెస్ వారు కోరిన కోర్కెలను ఆత్మగౌరవముగల ఏ ప్రభుత్వమునా రంగీకరించరు. కాంగ్రెసువారు రొండుచేబిలు సభకురానిచో ఆది చెడునట తప్పు. కాంగ్రెసు పక్షము నుంచి ఏర్పాటుగలచే నను వికమత్యము లేదు. ప్రభుత్వమువారి కోర్కెలనుటలోనే వీరుకలసి ప్రవర్తించున్నారు. వీరునిర్మాణ విధానమును జూపలేదు. సెప్టెంబరు 1 వేదకను మాత్రము తయారుచేసిరి. దానిని గూడ స్వల్పసంఖ్యాకులు నిరాకరించిరి. లండన్ సభలో బ్రిటిష్ ఇండియనుల యభిప్రాయములను చెలుపుదురు.

వార్తప్రతినిధు లుండురు. మితవాదులగు హిందూపక్షము వారికిని కాంగ్రెసువారికిని ప్రధానాంశములో గొప్ప భిన్నాభిప్రాయములు లేవు. కాంగ్రెసువారు రొండుచేబిలుసభకు రావలసినదే. అయితే వారి ప్రతినిధులు ఉండితీరవలెనను నక్కరలేదు. ప్రభుత్వమువారు సహకారవాదులు కలసి నిర్వలమును అంతరాత్మతో లండన్ సభా ప్రయత్నములను సాగించగలరని ట్రెమున్ పత్రిక వాకొనుచున్నది. కాంగ్రెసునాయకుల గొంతెమ్మ కోర్కెలచే సంధి రాయవారములు చెడినవి. సామాజ్యము నుండి విడిపోవుటకు అధికార ముండవలెననుట తన ఆర్థిక రక్షణాధికారము తమకేయుండవలెననుటచేతను రాజీవారములు చెడినవి. కాంగ్రెసునాయకులు తమ కాసనోల్లంఘనోగ్యము ఘోరఫలితములను గుర్తించ నిరాకరించుటకుగూర్చి రాజప్రతినిధి వ్యాఖ్యజేసెను.

క్యాండామింగో విషాదము

మృతుల సంఖ్య

(రూటరు)

క్యాండామింగో, సెప్టెంబరు 6:—ఈ ప్సేనవలన 1500 మొదలు 2000 వరకు చనిపోయిరి. ఆరోగ్యపరిస్థితులు బాగులేనందున ఇంకను చాలమంది చరణావస్థయందున్నాడు. సమాధులనుండి శవములను వరదలు వెడలగొట్టినవట. శవపేటికలు దిరదాలవలె లేచుచున్నవట. కష్టపాలించి శవములను ప్రాసనజేయుచున్నారు. ఒక్కొక్కసారి 50 శవములను పాతిచెట్టుచున్నారు. చేతిబండ్లమీద ఇంకను శవములను వేసుకొనివచ్చుచున్నారు. స్త్రీ పురుషులు చాలవరకు దిగంబరులై తిరుగుచున్నారు. వీరి ఆస్తి అంతయు పోయినది. నేడు సైనికకాసనమును ప్రకటించిరి. పరిస్థితులు చాల ఘోరములుగ నున్నవట. వైద్యులు మందు అత్యవసరము. ఆహారపదార్థములు అతి జరుగుదు. విమానముల మీదను పొగయొడలమీదను వైద్యులను మందులను ఆహారపదార్థములను బంపుచున్నారు.

ట్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్

(వైరెస్)

రగ్గీ, సెప్టెంబరు 6:—పనివాండ్లు 80 సంవత్సరములు రాగానే విరమించుటకు వీలగునటుల వారికి పింఛను ఇచ్చుటకు ట్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెసువారు తీర్మానించిరి. ట్రేడ్ యూనియనులు 1927 ఆక్షుప్త ముందున్నటులే యుండునటుల తక్షణము కాసనమును గావించవలెనని ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి.

స్పెయిలు సెటిల్మెంటు గవర్నరుజనరలు రబ్బరు నిర్బంధములను గూర్చి ఎట్టి విధానమును అధికారరీత్యా ఆంగీకరించు వారము కాదునిరి.

తిరుపతి డి॥ మ॥ కోర్టులో

O. S. 115/30.

నారపరెడ్డి చంగయ్య—వాది ప్రతివాదు:—

1. మ.రా.రా. కాళహస్తి రాజాగారు
2. పలుకూరు మార్కండేయులు
3. వణతుల శేషయ్య
4. రామి రెట్టి శోభనాచలపతి
5. కంజర్ల వెంకట్రామయ్య

యా నెంబరువాదికి ప్రతివాదులు చెల్లించవలసిన లెక్కచొ॥ వాకి రు 888-9-1 లకు వాది ప్రతివాదులైన దావాచే నివున్నాడు. ఆ దావా విచారణకు గాను 18-9-30 డి. కోర్టు వారు వాయిదా నిర్ణయించివున్నారు. వైవాద్యదాదినం 2 ప్రతివాది హాజరుకొనియుండల కోర్టువారు డిక్రీ దయచేయుచున్నారు.

తిరుపతి. ఎమ్ ఎస్ గోపాలాచారి. వాదివకీలు.

శుద్ధస్వదేశ పరిశ్రమల ప్రోత్సహించుడు!

స్వదేశీ యల్పటిక్ గడియారములు

1920 సం॥ రం॥ 8 వ ఫిబ్రవరి తేదీన బొంబాయి పట్టణముందు గ్రాంటురోడ్డునగల కాశ్మీరీ హోల్ నందు, స్వదేశీ యల్పటిక్ క్లాక్ మ్యానుఫ్యాక్చరీంగ్ కంపెనీయొక్క ప్రారంభోత్సవము ఘనతపహించిన శాంగరీ మహారాజగారిచే జరుపబడినది. ఈ కంపెనీకి ముఖ్యకారకులు, డి. జోషీ; బి. జి. మరాఠీ యను వారలైయున్నారు. వీరల పారిశ్రామిక ప్రయత్నములకు సంబంధించి పూనావాసియగు సర్దార్ డబ్బీసాహెబ్ పట్టవర్ధను యను వారును, శ్రీ. యస్. డబ్ల్యు. డబ్ల్యు. యస్. వారును విగుల సహాయమును గావించిరి. వీరుభయమును గలసి యిరువది వేల రూపాయలను వడ్డీలేకుండ పెంపెనీవారలకు అప్పుయిచ్చుటయేగాక, సర్దార్ డబ్బీసాహెబుగారు కంపెనీ డైరెక్టరులకు కావలసిన రీతిని పారిశ్రామిక కర్మాగారము నొకటి నిర్మించియిచ్చిరి. ముచ్చునకై విద్యుచ్ఛక్తితో నడుపబడు రెండు పెద్దగడియారములను యీ కంపెనీవారు తయారొనర్చిరి. వీటికి రామకృష్ణ క్లాకు యని వివేకానందా క్లాకు యని పేరుపెట్టిరి. వివేకానంద క్లాకుభరిదు 75-0-0 రామకృష్ణక్లాకు భరిదు రు 850-0-0.

వివేకానందక్లాకు మాదిరి పెద్దగడియారములను కొన్ని నందలను తయారొనర్చి మార్కెటునందు సప్లయిచేయుచున్నారు. ఈ పెద్దగడియారములు పెద్దయాభీనలయందును, కాలేజీలు, ఆసుపత్రులు, రయిలుస్టేషన్లు ఫ్యాక్టరీలు మొదలగు స్థలములకు వినుల నుపయోగించును. 1929 సం॥రం॥ డిసెంబరు మాసమున, ఇండియాన్ గవర్నమెంటువారిచే పేటంటుచేయబడి ప్రాచ్య దేశీయ ప్రసాదాగ్రీకన్న యెన్నియో విధముల నభివృద్ధికరము లగు నూతన విధానముల చే నిర్మితమైనవని యీ కంపెనీవారి గడియారములు ప్రశంసింపబడినవి. యేబది రూపాయల భరిదుచేయు నింకొకమాదిరి గడియారములను యీ కంపెనీవారు నిర్మించిరి. ఈ గడియారమునందు విద్యుచ్ఛక్తి తనంతటదే పుట్టును. ఒకపరి యంత్రమును త్రిప్పి విడిచిన కొన్ని సెలపర్యంతము తిరిగి "క్లిక్" యివ్వ నవసరమండదు.

ఇంతియేగాక సాధారణపు (స్మింగ్ గడియారములను రు 25-0-0 లు భరిదుగల వాటిని వీరు ప్రస్తుతము తయారొనర్చుచున్నారు. వీరి గడియారముల ప్రశస్తతము భావియు స్వదేశీ యభిమానపూరితులై పూనా పట్టణమందలి పురపాలక సంఘము వారలను, సెక్రటరీ శాలేజీ యధికారులు, ఆంధ్ర మరాఠ్, శాంగరీ మొదలగు సంసాధాపకులు, వీరల పెద్ద రామకృష్ణ గడియారములను కొనుటకు వాగ్దాన మిచ్చిరి.

హిందూదేశమున నూతనముగ నెలకొల్పబడుచున్న యీ శుద్ధస్వదేశ పరిశ్రమయందు గడియారపు వర్తకులైరు అభిమానించి, యీకంపెనీకి ప్రోత్సహనముల కల్పించెదరు గాక!!

స్వదేశీ సిగరెట్లు

సర్వసాధారణముగా మనదేశమునకు సిగరెట్లు విదేశముల నుండి దిగుమతియగుచున్నవి. కాని వింతయేమన యీ సిగరెట్లకువలయు ముడిపదార్థముంతయు మనదేశమునందే చవకగ విదేశీయులకంపెనీ ఏజెంట్లచే ప్రోగ్రెయిబిటి సిగరెట్లు రూపమున మనదేశమునకు దిగుమతిచేయబడి, అవితలభములను విదేశీయులకంపెనీలకు యొన గూర్చు చున్నది. కాని స్వదేశీయుల దృష్టమ ఫలితము గ క్రొత్త క్రొత్త పరిశ్రమలు మనదేశమున నచ్చుటచుట తలమాపుచున్నవి. అందు సిగరెట్లు పరిశ్రమ యొకటిని చెప్పవచ్చును.

గ్యాలియరు సంస్థానమునందు విర్జీనియారకపు పొగాకును సాంతతోలయందు పండించుచు విదేశీయుల సిగరెట్లు కంపెనీలకు సప్లయిచేయుచున్న "డి పార్కాట్ టుబాకోకంపెనీ" వారిప్పుడు ఎగుమతుల పూర్తిగా నాపివైచి శుద్ధస్వదేశీపద్ధతులతో గ్యాలియరు సంస్థానమును "పురానీష్టావాసి" యనుచోట ఒక గొప్పసిగరెట్లు పారిశ్రామిక కర్మాగారమును నిర్మించిరి. ఇందు జినమునకు పదిలకుల సిగరెట్లు ఉత్పత్తి చేయబడును. వీరలకు 500 ఎకరములు మొత్తముగల సాంతతోలలు, గ్యాలియరు, నార్మన్, ఉజ్జయిని, జిల్లాలయందు గలవు. వీరి ఫ్యాక్టరీ సెక్రటరీ మహమ్మదు షని ప్రారంభించును. ఇందు వాడబడు పొగాకు మంచి తయారయిన సిగరెట్లువరకును యంతయు శుద్ధస్వదేశీపద్ధతులమీద తయారొనర్చబడినయెందును. ప్రారంభోత్సవమునాడు దేశమునగల గొప్ప నాయకులను వర్తకులు మొదలగు ప్రముఖులరావించి సన్మానించుటకు ప్రయత్న మొనర్చుచున్నారు.

ఈ కంపెనీకి సోల్ ఏజెంట్లుగ బొంబాయిరాజధానికి యీ క్రిందివారు నియమింపబడిరి.

ఇండియన్ పెనిన్సులర్ ఇన్ స్ట్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇండియాలో ఇన్ కాార్పొరేట్ చేయబడినది)

హెడ్ క్వార్టర్సు:—మద్రాసు

డైరెక్టర్లు

1. సి. మరుతువమ్ పిల్ల గారు, తంజావూరు, (ఆధ్యక్షుడు)
2. డాక్టరు ఎం. నుబ్రహ్మణ్యఅయ్యర్ గారు, బి. యే. ఎం. బి. సి. ఎం. మద్రాసు.
3. వి. వెంకటేశ్వరకాస్తులి, మచ్చెంటు, మద్రాసు.
4. ఏ. డి. కృష్ణస్వామి మొదలియార్ గారు, బ్యాంకర్ అండ్ మచ్చెంటు కోయంబుత్తూరు.

5. ఎన్. యస్. శ్రీనివాసఅయ్యర్ గారు, ఎం. ఏ. బి. యల్. అడ్వోకేటు, మద్రాసు.
6. టి. మనవదన్ వాలియ తిరునల్ పాడ్ నీలం బూర్ రాజాగారు, నీలంబూర్, మలబార్.
7. రావుసాహెబ్ - జొన్నగడ్డ పాపయ్యకెట్టి గారు, బ్యాంకర్, తెల్లూరి.
8. డి. ఆదిత్యయ్య, అధికారికీర్త్యా సభ్యులు, ప్రాప్రైటర్, డి. ఏ. కర్క ఆండ్ కో. మద్రాసు.

ప్రాస్ వెక్టర్, ఇతర పూర్తి వివరములకు క్రిందివారికి వ్రాయుడు:—

డి. ఏ. శర్మ అండ్ కంపెనీ, మేనేజర్లు.

9, 11, రెటాన్ బహారు రోడ్డు, పి. టి. మద్రాసు.

టెక్నికల్ ఇన్ స్టిట్యూట్, విశాఖపట్నం. (ఉత్తరవర్గాలకు చీఫ్ ఏజెంట్లు.)

క్రిష్ణా ప్రాప్ అండ్ కో

బుల్డూర్ హౌస్

808, తామరద్వారోడ్డు, బొంబాయి.

ఈ స్వదేశీయ సరకు తమ వాణిజ్యమునందు పయోగించి వర్తకులు తమ దేశాభిమానమును జూపెదరు గాక!

బెజవాడ యందొక సిగరెట్లు ఫ్యాక్టరీ

ఇటీవల బెజవాడ పట్టణమునందు సాదాగూ మహమ్మదు అబ్దులు హక్కు అండ్ బ్రదర్స్ వారిచే నొక సిగరెట్లు ఫ్యాక్టరీ స్థాపింపబడినట్లు తెలియుచున్నది. వీరిచే తయారొనర్చబడిన సిగరెట్లు విదేశీయ సరకులకెందునను తీసిపోవునని గావు. వీరి సిగరెట్లుపై పేరు చాంపియను సిగరెట్లు. ఈ కంపెనీ వారు కడు ధనవంతులుగాన వీరిచే నిర్వహింపబడుచున్న యీ పారిశ్రామిక శిశువు సత్వరముగ నభివృద్ధి చెంది పెక్కుకుటుంబములకు జీవనాధారము గల్పించు గాక. ఆంధ్రులెల్లరు వీరి సరి సభిమానించెదరు గాక!

(స్వదేశీ వస్త్రభిమాని)

మండ్లూరు

సెప్టెంబరు 2 తేదీ సాయంత్రముందు సహకారవాదుల సభ జరుపబడినది. శ్రీ ఏ లూరు రివిన్యూడివిజనల్ ఆఫీసరుగారును, శ్రీ ఏలూరుతాలూకా తహశీల్దార్ల వారును, శ్రీ మోతే గంగరాజు జమీందారును గారపాటి ఆంజనేయ చౌదరిగారు మొదలగు ప్రముఖులనేకులు సభకు దయజేసిరి. ప్రస్తుత అసహాయోద్యమము, కాసనీల్లంఘనము, కల్లుసారా విక్రయనిషేధము, ఉప్పుపన్ను, కద్దరు వస్త్రసాధారణము మొదలగు విషయములను గురించి విభులముగా పురజనులకు ఉపన్యసింపబడినది. అగ్రాసవాధిపులగు శ్రీ గంగరాజు జమీందారు గారు ప్రస్తుతపు అక్రమపు ఆందోళనమునల్ల భారతదేశమునకు కలుగుచున్న వ్యాపారనష్టములను గురించి, ఆర్థికనష్టములను గురించి ఉపన్యసించిన తదుపరి వందనములతో సభ ముగింపబడియెను.

దామరాజు లక్ష్మీవతిరావు.

తుని

పారుపూడి రామమోహనరావుగారికి

రెండునందవత్సరముల శిక్ష.

తుని డి 5-9-80 ని మద్రాసు మెయిలులో తీసుకొని వచ్చిన పారుపూడి రామమోహనరావుగారి కేసు యిచ్చుట సమితి జనలు మేజిస్ట్రేటువారిచే విచారింపబడి 2 సం॥ములు కఠిన శిక్షయు 1000 రూపాయల జరిమానాయు విధించబడినది. జరిమానానీయనిచో మరిఅరసెలల కారాగృహవాసము అనుభవించవలెను. రామమోహనరావుగారి తల్లిగారు గూడ తుని వచ్చిరి. తుని పురజనులు మాడ విచారణ కాలమున జాలమంది గలరు.

లాయల్విల్లుల సభ

ఈరోజుననే తుని లాయల్విల్లుల సభగూడ జరిగెను. ప్రచారార్థమున వీరల కుపయోగార్థమును కొంత ధనము శేర్ప (తయత్నము లీసభయందు జర్పింపబడినది. (ఒకవిలేఖరి)

అతిమేలైన బ్లూజాగల్ సీమకమలములకు స్వప్రసిద్ధమైనది. స్థాపితము 1898.

ఏకంసీ చబిల్ దాన్ అండ్ సన్స్ సీమకమలముల సగల వర్తకులు

1 112, 113 చై నాబజాగరోడ్డు, వ్రాసు.

వంగోలులో నారికురుపు

6 వ సెప్టెంబరు తారీఖున ఆంధ్రపత్రికలో "వంగోలు నారికురుపు" అను దానిక్రింద వ్రాసిన దానికి జవాబు.

అపరేక్షా అక్కరలేకుండా ఎట్టిసితితో నున్నను లోపలకు మా మాత్రలను పుచ్చుకుంటూ వైన మా వ్రాసకము వేసినయెడల సాధారణముగా రి రోజులకు నారి దానియంతట అదే బయటకు వచ్చును. ఈ విషయమునుగురించి పత్రికలో ప్రకటించిన కొల్లు నరసింహులుకెట్టిగారికి వంగోలుకు కొన్ని కరపత్రములను పంపించియున్నాము.

ముక్కాముల సోమసుందరరావు,

యమ్. డి. (హోమియో) ఆరంజ్ పేట, గుంటూరు.

కాశీ

4-9-80:—కాశీ విశ్వవిద్యాలయమునందు పీకెటింగు మానివైచిరి.- విశ్వవిద్యాలయాధిపతులు సెప్టెంబరు 18 వ తేదీ నుండి విద్యాలయమును మూయుట కిచ్చుగించినట్లున, కాన పీకెటింగు మానివేయబడిన దనియు తెలియవచ్చినది. పాఠములు బాగుగా సాగుచున్నవి. పీకెటింగువలన స్వగృహంబుల కేగిన విద్యార్థులకు వత్తరములు వ్రాయుచున్నారు. కాలాతీరముగ టుచే నుపాధ్యాయులు డ్యురీటీకృత వేగముతో పాఠముల గావించుచున్నారు.

ఒక యాంధ్రవిద్యార్థి

నోటీసు

పత్రికలను పంపగోరువారును, చందాలను పంపదలచినవారును, ప్రకటనలను ప్రకటింపగోరువారును "మేనేజరు ఆంధ్రపత్రిక" అని పంపవలెను. పత్రికలో ప్రచురించుటకు వ్యాసములను వార్తలను పంపువారు "ఎడిటరు, ఆంధ్రపత్రిక" అని పంపవలెను. లుతియకాని, వ్యక్తుల పేర్లతో పంపవలదన ప్రార్థన. ఇందువలన అనవసరముగు ఆలస్యము జరిగినప్రము గలుగుచుండును. పాఠకు లీనంగతిని గమనింప ప్రార్థితులు. వ్యవస్థాపకుడు

గజ్జికితైలము డబ్బీ 1-కి 0-4-0

ఈ తైలమును నాలుగు పూటలు రాచిన గజ్జి, చీడి చిలుము, జీల మొదలగునవి నశించును. తన్నుక పనికేయెను. అమ్మతాంజనం డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

ఎన్ని కల అభ్యర్థి విరమించుట

శ్రీ తాళ్లూరి సుబ్బారావుగారు

ఏలూరు, సెప్టెంబరు 5:—శ్రీ తాళ్లూరి సుబ్బారావు గారు యిట్లు తిరిగి వచ్చి నమస్కరించుచున్నాను. ఈమధ్య భారత కాంగ్రెసు పంపు కార్య సంఘసభ్యులను ఆరెన్సు చేసినందుకును, దేశములో అలబడిగా నున్నందును, నేను మదరాసు కాసపభా క్ష్యుల వ్యయము (పదముల గోదావరి) వదులుకొను చున్నాను. శ్రీ మోతే జమిందారులును తదితరులును నాకు సహాయము చేయదలచినవారికి వందనము లర్పించుచున్నాను.

తిరుచనాపల్లిలో 45 గురి ఆరెన్సు

కాలేజీల వికేంద్రంగు

తిరుచనాపల్లి, సెప్టెంబరు 5:—నెంటుకో నెపు కా లేజిని గూడ యితర కాలేజీలతో బాటు ఆరెన్సు చేసిరి. పోలీసు వారు ముందుగానే బాగవతికి నుమారు 75 గురు రిజిస్ట్రేషన్లను వారిని తెచ్చియుంచెరి. వాలంటీరులు రాకముందే విద్యార్థులును ఉపాధ్యాయులును కాలేజీలో చేరిరి. జిల్లా కలెక్టరు ఎస్. రంగ నాథం గారు పోలీసు నూ పర్మిట్టు మహమ్మదాలిగారు, పర్మిటు ఇన్ స్పెక్టరు గారు వచ్చిరి. తమిళ నాడు కాంగ్రెసు అధ్యక్షురాలగు డా॥ పిచ్చిముత్త అమ్మమ్మ గారితోను కార్యదర్శి వెంకటరమణయ్యగారితోను కలెక్టరు గారు మాట్లాడి కాలేజీ పిన్ పాలుగారితో గూడ మాట్లాడిరి. వాలంటీరులను విరమింపగోరిరి. వారు నిరాకరింపగానే గేట్లవద్ద నున్న 27 గురు వాలంటీరులను ఆరెన్సు చేసి మోటారుబండ్లలో తాలూకా ఆఫీసువద్దకు తీసుకుపోయిరి.

రిజిస్ట్రేషన్లను వాలంటీరు లీ వార్డు విని వెంటనే వచ్చి గేట్లవద్ద కాచిరి. పోలీసువారు వారిని 18 మందిని గూడ ఆరెన్సు చేసిరి.

శిక్షలు

మొదటి జిల్లా విచారణ రాత్రి 8 గంటలకు ముగిసెను. డి వి జ న లు మే జ జైల్లో టు గా గా డా॥ పిచ్చిముత్త అమ్మమ్మగారికి 6 నెలలు విడితైదు విధించిరి. వెంకట్రామనుగారికిని మరి 15 గురికిని చెరి 6 నెలలు కఠిన శిక్షను విధించిరి. 9 గురిని జోర్జులు నూలుకు పంపిరి. ఇద్దరు తునూపణ కోరినందున విడుదలచేసిరి. డా॥ పిచ్చిముత్త అమ్మమ్మ గుగారిని నెల్లూరు పంపిరి. తక్కినవారు తిరుచనాపల్లి జైలు లలో నున్నారు.

నేడు పిక్టింగు జరుగలేదు కాని బివపుపాబ్బురు కాలేజీకి నూరుమంది విద్యార్థులు వచ్చిరి. శ్రీ (ప్రె.)

బై కుల్లా బాంబు కేసు

బై కుల్లా బాంబు కేసునందు న్యాయాధిపతిగారు తీర్పు జెప్పిరి. ఏడుగురు మద్రాసులో ఒకడు అప్రవరుగ మారెను. శిరాజుద్దీన్, మహమ్మదు అబ్దులు రహిమానుగార్లు చెరి ఏడేండ్లు కఠినశిక్ష విధించిరి. డా॥ ఆర్. కె. గోవిందు ఆను నాడు మరి యిరువురును విడుదల చేయబడిరి. (అ. ప్రె.)

సోమవరప్పాడు

మా గ్రామములో 4 వ తేది సాయంత్రము 5 గంటలకు యేలూరు తాలూకా ప్రభావితముండవారిచే మహారాజశ్రీ మోతే గంగరాజుజమిందారుగారి అధ్యక్షత క్రిందను, ఒక సభ గావించబడినది. యేలూరు తాలూకా డిప్యూటీ కలెక్టరు గారును శ్రీ తపాశీల్దరుగారును. తదితర ప్రముఖులును సభ నలంకరించిరి. సుమారు రెండు వందల మంది ప్రజలు విచ్చేసిరి. పై వారలు బిట్టపు గవర్న మెంటువారివలన కలిగిన లాభ మున్నూ కాసనోల్లంఘనవల్ల కలిగే నష్టకష్టములున్నూ చర్చించిరి. స్వల్పాహార విందు నొసంగబడినది.

మాగంటి శీతారామయ్య.

WONDERFUL

Infalible Daiba Medicines for Asthma, Hernia and Hydrocele, (Re. 1-4-0 each) accidentally obtained from a Mahatma. Many Government Doctors buying. Asthma cured in a day by one dose or price refunded. SWAMI & Co., 42/5-A, Harrison Road, Calcutta.

విజయనగరం

డాక్టర్ జమ్మి వెంకట్రమణయ్య

లీవరు అందు స్ప్రింగ్ వ్యాధులకు ప్రత్యేక చికిత్స నిచ్చు నైపుణ్యము. నువ్రాసులో ఖాయముగా నుండును. ఉత్తర ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని అన్నియు క్రింది ఆడ్రసునకు వ్రాయవలెను. 24 నెంబరు, నడిపిల్లి, హైదరాబాదు నువ్రాసు.

కెంపులు, పచ్చలు, మంచిముత్యములు వగైరాలకు

శ్రీ లక్ష్మీ జ్యాయెలరీ కంపెనీ,

మాన్యుఫ్యాక్చరింగు జ్యాయెలర్సు అండ్ డ్రెమండు మర్చంట్సు, బెజవాడ.

మద్రాసు మార్కెట్టు రిపోర్టు

(8-9-1930)

స్వదేశీ మిల్లునూలు ధరలు

40 నెం॥ నూలు (5 పానుల కట్టు) మధుర మిల్లు	రు 4-8-0
" " " " టి. వేస్తుమిల్లు	రు 4-2-0
" " " " లాయల్ మిల్లు	రు 4-2-0
30 నెం॥ నూలు (5 పానుల కట్టు) మధుర మిల్లు	రు 3-7-0
" " " " లాయల్ మిల్లు	రు 3-6-0
" " " " మినెర్వా మిల్లు	రు 3-6-0
20 1/2 నెం॥ నూలు (10 పానులకట్టు) చూశ్ మిల్లు	రు 5-9-0
20 నెం॥ నూలు (10 పానులకట్టు) మధుర మిల్లు	రు 5-8-0
" " " " బకింగ్ హోం, కర్నాట్క మిల్లు	రు 5-14-0
" " " " టి. వేస్తుమిల్లు	రు 5-8-0
" " " " లాయల్ మిల్లు	రు 5-10-0
" " " " గోకాక్ మిల్లు	రు 5-9-0

ఇతర, రాగి రేకుల ధరలు

ఇతర రేకులు (బారన్ 1-కి) "డిబ్ హాక్"	రు 194-0-0
" " " " క్లూసార్"	రు 189-0-0
రాగి రేకులు (బారన్ 1-కి)	రు 242-0-0

సిమెంటు ధరలు

గిలింగుహం ("చెయ్యి" బ్రాండు) పీపా 1-కి	రు 11-4-0
" " " " బస్తా 1-కి	రు 8-4-0
ఇటాలియన్ ("సలోనాటవర్" బ్రాండు) పీపా 1-కి	రు 9-2-0
" " " " బస్తా 1-కి	రు 2-6-0
డేవిస్ (పి. కె.) బ్రాండు పీపా 1-కి	రు 9-6-0

చక్కెర ధరలు

బావా చక్కెర (రెడీరేటు) బస్తా 1-కి	రు 28-18-0
" " (ఫార్వర్డ్ రేటు) " ఆగస్టు	రు 28-12-0
" " సెప్టెంబరు	రు 28-12-0

వేరు సెనగనూనె ధరలు

"ఎస్కెల్లర్" (1-వ రకము) బారన్ 1-కి	రు 78-0-0
" " (2-వ రకము) " "	రు 72-0-0
"గానగ" " " "	రు 72-0-0
"విరుదునగరు" " " "	రు 92-0-0
అమడము (మిల్ డెలివరీ) " "	రు 94 టు 95-0-0

వరుసచేసిన తొల్ల ధరలు

ఆవుతోలు (8-8 1/2) అవకంట్రిన్	రు 0-9-3 టు 0-9-9
" " (తేలిక) " "	రు 0-11-8 టు 0-12-8
" " (8-8 1/2) వెంకటాచార్య	రు 0-9-6 టు 0-9-9
" " (7-7 1/2) " "	రు 0-10-8 టు 0-10-8
" " (తేలిక) " "	రు 0-12-0 టు 0-12-0
" " (8-8 1/2) బెజవాడ	రు 0-9-8 టు 0-10-0
" " (6 1/2-7) " "	రు 0-10-6 టు 0-10-9
" " (7-7 1/2) విజయనగరం	రు 0-10-0 టు 0-10-8
" " (6-8 1/2) " "	రు 0-10-6 టు 0-11-0
" " (7-7 1/2) ఏలూరు	రు 0-10-0 టు 0-10-8
" " (5-5 1/2) " "	రు 0-11-6 టు 0-12-8
గోరేతోలు	రు 0-8-0 టు 0-8-8
గోరూడతోలు	రు 0-12-8 టు 0-13-8
ఆవుదూడతోలు	రు 1-3-0 టు 1-5-0

వేరు సెనగపప్పు ధరలు

మిక్సింగ్ రకము (ఫ్రెంచి బారన్ 1-కి)	రు 36-8-0 టు 36-12-0
సాదారకము " "	" "

వెండిబంగారముల ధరలు

సవరను 1-కి (బోఫర్డర)	రు 18-9-0
" " (చిల్లరధర)	రు 18-9-3
బంగారము రులం 1-కి (ఇంగ్లీషుబార్)	రు 21-14-0
" " (మెంటుబార్)	రు 21-7-0
వెండి 100 రులముల బార్ 1-కి	రు 48-2-0
" " రులం 1-కి	రు 0-8-8

ప్రవేణి

(మే, జూన్ నెలల సంచిక)

ఈ సంచికలో జ్ఞానప్రతిపాదకములును చిత్రరంజకములు నగు వ్యాసములు పెక్కుగలవు. రాజకీయవర్తమైనది తెండును యెల్లవారికిని పతనాస్త్రములు, సర్ వీ. యస్. శివస్వామియ్యగారి "నెమకకమిషన్" హిందూదేశ సంరక్షణ యను వ్యాసము ప్రధానమైనది. దీనిని "ఆంధ్రపత్రిక" యిదివరకే ప్రచురించియున్నది. హిందూదేశమున వైస్రాయు ముఖ్యమైన సమస్యలుగల గుప్తకము. కాని దీనిని పరిష్కరించుటకు కమిషన్ యేర్పరచినవిధానము యెల్లకాలమునకును భారత జాతీయతకు స్వచ్ఛిచ్ఛమైనదై యున్నది. అట్టి దానిని కూలంత మము గా వి మ ర్పించి కే వ స్వామయ్య గారు తేలిచిన యం శ ములు రాజకీయ వేత్తల్లెరుగు గమనింపదగినవి. చావలి హనుమంతరావుగారు అధినివేశ స్వాతంత్ర్యపు బోకడలను, ముఖ్యముగా 1928 వ సం॥ సామ్రాజ్య సమావేశపు తీర్మానముల ననుసరించి పరిశీలించుచు నొక వ్యాసము వ్రాసియున్నారు. దోషినియనులు సామ్రాజ్యమునుండి విడిపొవుటకు స్వతః హక్కు గలిగి యున్న పను వీరి ప్రతిపాదనను ఆయా రాజ్యాంగముల సాంతముగ నెఱిగిన కీతుగా రంగీకరింపకున్నార. పై హక్కు భావికాలమున గాని స్థిరపడజాలరు. మతపరమైనవి రెండు చక్కని వ్యాసములు గలవు. "హెచ్. డి. నేత్సా"గారు మాయనుగూర్చి శ్రీ వివేకానందుల యభిప్రాయముల నొలిచి చదువరులకు చవి చూపినారు. డా॥ ఛార్లెట్ బ్రేజాగారు వేడిక్, అవెస్టిక్ మతముల పూర్వోదంతమువల్ల డిసేయు నూతన పరిశోధనల పూస గ్రుచ్చినట్లొక దీర్ఘ వ్యాసము ను రచించి యును మతములు పుట్టుపూర్వోత్తరములు మనకే తెలియవు. ఈవిషయమై పాశ్చాత్యులు ముఖ్యముగా జర్మనీయులు సలుపుచున్న కృషి ప్రశంసార్హము. దానిని తెలిసికొనుటకైనను యేపదిమంది శోతపు భారతీయులకు జర్మకభాష తెలియదు. కావున ప్రొఫెసరు హెర్బలుగారి యద్భుత పరిశోధనల నిట్టి వ్యాసములకమున నుగ్రాహ్యముచేసినందులకు కృతజ్ఞులు మన కృతజ్ఞత పాత్రులు.

నళినీకాంత గుప్తాగారి నూత్నముల అపారభావంపు తేజ ముగలిగి శ్రీరంగేంద్రనాధుని గీతముతోటి యీసంచికలక్రొత్త శోధన చెప్పునవై యున్నవి.

ఈసారి "వోడిరాగిడి" "శివభక్తులు" అను రెండు చిత్రములు ముద్రింపబడినవి. వీటి గూఢభావముల వెలువరించు గంసలిగారివ్రాత రెంతయు నుపయుక్తములు. మే, జూన్ నెలల సంచిక సెప్టెంబరు మాసాదిని వెలువడుట శోచనీయము. కారణాంతరము తెన్నియున్నను, అగాధిసంచికలు సకాలమునకు వెలువడునను యాశను సంపాదకులు సఫలీకరింతురు గాక.

ఉత్తరార్కాటు జిల్లాబోర్డు

అరక్కోణము తాలూకాకు ప్రాతినిధ్యములేదా?

ఉత్తరార్కాటు జిల్లాలోని రాణిపేట తాలూకా బోర్డునుండి అరక్కోణం తాలూకాను ప్రత్యేకముచేయక రణిపేట తాలూకాలోనే యుంచుచుండుటవలన నశీకయిక్కట్టులు సంభవించుచున్నవని యిదివరకే పలుసార్లు సచివ యున్నారు. ఇప్పుడు ఉత్తరార్కాటు జిల్లాబోర్డులో రాణిపేట తాలూకా తరపున సభ్యులు గ నుండిన కానే! పాక్కిం శ్రీయుత ప్రజాపేట మొదలియూరుగారు ఇటీవలకే కీర్తిశేఖరులయిరి. వారిసానమునకు పైతాలూకా బోర్డులో సభ్యులు కొండలు ప్రయ్యపడుచున్నటుల తెలియుచున్నది. కీర్తిశేఖరై న శ్రీ ముదలియూరుగారు అరక్కోణము వాకులు కనుక వారిసానమునకు అరక్కోణము నివాసు లగు రాణిపేట తాలూకాబోర్డు మొంబరుగారు వచ్చుటయే ధర్మమగును. ఇప్పుడే జిల్లాబోర్డులో రాణిపేట తాలూకావారు నలుగురును అరక్కోణము తాలూకాకు చేసినవారిరువురు నున్నారు. ఇట్టి నితిలో కీర్తిశేఖరై నవారి సానమునకు పైతాలూకావాని వచ్చినచో 5 గు రగుచున్నాడు. అందుచే అరక్కోణము తాలూకా ను గూర్చి జిల్లా బోర్డులో తగిన ప్రాతినిధ్యముండజాలదు. కనుక అరక్కోణం తాలూకావానినే పైసానమున కెన్నుకొనుట వ్యాయమగును. మరియు నా తాలూకాను ప్రత్యేకముగ చేసినచో ఇట్టి ఇబ్బందులుగలుగ నేరదు. ఇదివరకుండిన జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు దీనిని గమనింపకుండినను క్రొత్త అధ్యక్షులయిన దీనిని గమనించుట ముఖ్యము. రాణిపేట తాలూకాబోర్డు మొంబరు యీ విషయమును తగిన శ్రద్ధ దీసికొనుటకై ప్రార్థించుచున్నాను.

(న్యాయవాది)

వ్యాయామ క్రీడలు - క్రీకెట్టు

ఆస్ట్రేలియనులకును ఇంగ్లాండు జట్టుకును పోటీ

ఇంగ్లాండు జట్టు 8 గురు 403 పరుగులు జేయుట

ఏమ్మెగారు వందపరుగులు మించుట

లండన్, సెప్టెంబరు 4:-ఆస్ట్రేలియనులకును ఇంగ్లాండు జట్టుకును జరుగుచున్న క్రీకెట్ పోటీ నేడుకూడా సాగింపబడినది. ఇంగ్లాండు జట్టువారు 3 గరికి 403 పరుగులు జేసి తమ ఇన్నింగసు వదలుకొనిరి. ఈ రోజున ఆట ముగియు కాలమునకు ఆస్ట్రేలియా జట్టు వారు మువ్వరకు పరుగులు జేసియుండిరి.

ఇంగ్లాండు జట్టు 1-వ ఇన్నింగు

నేడు పోటీ సాగింపబడినది. పోటీ ప్రారంభములోనే రాబర్టుస్ గ్లాస్టాగారు అవుటు అయిరి. పిదప ఏమ్మెగారు కొంతయైనను జంకులేక అత్యుత్తముగ ఆడిరి. టేట్ గారు 50 పరుగులుజేసి అవుటు అయిరి. ఫలహారమునకు 870 పరుగులు ఆయి యుండెను. అప్పటికి ఏమ్మెగారు 102 పరుగులు జేసియుండి ఫలహారానంతరము ఏమ్మెగారు అవుటుకాబడిరి. వీరు 121 పరుగులు జేసిరి. ఇంగ్లాండు జట్టు 8 గరికి 403 పరుగులుజేసి తమ ఇన్నింగసు వదలుకొనిరి.

ఆస్ట్రేలియనుల ఇన్నింగు

పిదప ఆస్ట్రేలియనులు తమ ఇన్నింగసు ప్రారంభించి ఆట ముగియుకాలమునకు మువ్వరకు 189 పరుగులు జేసిరి. 117 పరుగులు ఆయినప్పుడు ప్రథమ ఆటగాడు ఉడ్ ఫుల్ గారు అవుటుఅయిరి. పాన్సుఫర్డుగారు సుకరముగా పరుగులుజేయుచూ 76 పరుగులుజేసి అవుటుఅయిరి. బ్రాడ్బాక్, బాక్స్ గార్లు ఆడుచున్నారు.

పరుగుల వివరము

ఇంగ్లాండుజట్టు 1 వ ఇన్నింగు

వయాట్ (సి) ఓల్డుఫీల్డు (బి) హార్నిబ్రూకు	51
హార్న్ (సి) ఏబెక్క్వెట్టు (బి) వాల్	38
హోమాండు (బి) వాల్	54
లాంగ్రిడ్జి (సి) పాన్సుఫర్డు (బి) ఏబెక్వెట్టు	28
చాప్మాన్ (సి)పాన్సుఫర్డు (బి) ఏ బెక్వెట్టు	40
ఏమ్మె (సి) ఓల్డుఫీల్డు (బి) వాల్	121
టేట్ (సి) (బి) మాకాబ్	50
కాల్ ట్రోవ్ (అవుటుకాలేదు)	14
ఎక్స్ట్రాలు	15
మొత్తము (8 గరికి)	403

ఆస్ట్రేలియనుల జట్టు 1 వ ఇన్నింగు

ఉడ్ ఫుల్ (పరుగెట్టులలో అవుటు అయిరి)	34
పాన్సుఫర్డు (సి) కాల్ ట్రోవ్ (బి) ఆలం	76
కిపాక్స్ (చల్, బి. డబ్ల్యూ.) (బి) ఆలం	0
బ్రాడ్బాక్ (అవుటుకాలేదు)	30
బాక్స్ (అవుటుకాలేదు)	20
ఎక్స్ట్రాలు	9
మొత్తము, (మువ్వరకు)	189

నత్తెనపల్లి చందాదారుల

కొక విజ్ఞప్తి

నత్తెనపల్లికి శ్రీయుత శ్రీగిరిరాజు వెంకట సుబ్బయ్యగారిని 8-9-30 తేదీనుండి మా ఆంధ్రపత్రికకు, భారతికి ఏజెంటుగా నుండునటుల యేర్పాటు చేసియున్నాము గాన నత్తెనపల్లి యందుండు చందాదారులు నదరు తేదీయనంతరమునుండి వారికిగాని, లేక వారి అనుమతి బొందినవారికిగాని చందాలను చెల్లించి పత్రికలను స్వీకరింప బ్రాధితులు. వ్యవస్థాపకుడు.

ఆంధ్రపత్రిక గ్రంథ రత్న మాలా ప్రచురములు

శ్రీమద్భగవద్గీత

ప్రతిపదటీకా రామానుజభాష్య విశేషార్థ సహితము. మూడవకూర్పు. అనేక నూతనాంశములు చేర్చబడి మేలు కాలికోదైందు గిల్లుపేరు గలది. 3-4-0

శ్రీమద్భగవద్గీతా గ్రంథకావ్యము క్యాలికోదైందు 0-6-0; సాదాదైందు 0-5-0
టీట్లో స్లోక తాత్పర్యసహితము క్యాలికో 1-4-0; సాదా 1-0-0

సమస్త సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథముల క్యాటలాగు కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.

ఎ. కణ్ణన్ నెట్టి అండు కంపెనీ, 286, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

నెహ్రూనివేదిక ఆంధ్రానువాదము

ఇట్టి యుత్తమ రాజకీయ గ్రంథ మిదివరలో వెలువడియుండలేదు. రాజ్యాంగవిధానమును తెలిసికొనగోరు ప్రతి ఆంధ్రుడును చదివితీరవలెను.

శైలి సులభము

కొలదివ్రతులు మాత్రమే మిగిలియున్నవి.

వలయువారు వెల 1-0-0 మాత్రమే తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, పోస్టాఫీసు నెం 212, మద్రాసు, అని వ్రాయవలెను.

నారదవార్తలు

అక్కడ-ఇక్కడ

సోవియటు ప్రభుత్వము అధికారములోనికి రాకపూర్వము రష్యాలో చదువుకొనదగిన వయస్కుల బాలబాలికలలో నూటికి 45 లేక 50 మంది పాఠశాలకు పోవుచుండిరి. ప్రస్తుతము వై సంఖ్య నూటికి 98 చొప్పున నున్నది. సోవియటు ప్రభుత్వము 1917 వ సంవత్సరములోనే అధికారములోనికి వచ్చెను. ఈ 18 సం॥ లలోను యంత అభివృద్ధి జరిగెనో గమనింపుడు. బ్రిటిషుప్రభుత్వము భారతదేశమునందు అధికారములోనికి వచ్చి షుమారు 200 సం. లు కావచ్చుచున్నది.

ఈ 200 సం.లలోను జరిగిన విద్యాభివృద్ధినిగూర్చి విన నుత్సహించురా? ప్రస్తుతము చదువుకొనదగిన వయసుగల బాల బాలికలలో భారతదేశమున నూటికి సుమారు 35 మంది చొప్పున బాలరును, 6 $\frac{1}{2}$ మంది చొప్పున బాలికలును పాఠశాలకు వెళ్లుచున్నారు!

మఱొక పోలిక

చైనాదేశమున నాలుగైదు సంవత్సరములక్రితమే శీం ద్రవాతీయ ప్రభుత్వము సంస్థాపింపబడినది. ఆ బాతీయ ప్రభుత్వము ప్రస్తుతము చైనాదేశమునుండి ఆజ్ఞానవికాచమును పోద్రోల విశ్వప్రయత్నములు చేయుచున్నది. వెంటనే 1,16,000 కొత్త పాఠశాలలను ప్రారంభించుటకు యేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. అప్పుడే కొన్ని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు విద్యావ్యయమునకు ధనమును చేకూర్చుచున్నవి. కియాంగ్ సురాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము మొత్తముఖర్చులో నూటికి 20 వంతులకువైగా విద్యా కాఖకు వేటుచేసినదట! ఇక భారతదేశములో నొక రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముచేయు విద్యావ్యయమును గమనింపుడు. ఈ సంవత్సరము బొంబాయి ప్రభుత్వము మొత్తముఖర్చులో నూటికి 8 వంతులు చొప్పున విద్యాకాఖకు అంచనా వేసినది.

ఒక ఆంగ్లేయుని అభిప్రాయము

భారతీయులు ప్రస్తుత చూపుచున్న ఆఖండత్యాగ శక్తికి గాంచి పెక్కుమంది ఆంగ్లేయులే ముగ్ధులైపోయిరి. కొన్ని దినముల క్రిందట ఒక యింగ్లీషు బ్యాంకరు స్పెక్టేటరు పత్రికలో క్రిందివిధముగ భారతీయులు చూపుచున్న మహత్తర త్యాగ శక్తిని ప్రశంసించెను. “స్వాతంత్ర్య సమరమున డచ్చి వారు ధృడేశమును నీటముంచికొనినట్లు భారతీయులు ఆన సరమైనయెడల తమ సర్వనాశన మొనర్చుకొనటకు సిద్ధముగ నున్నారు. భారతీయు లింతటి త్యాగశక్తిని ప్రదర్శింపగలరని నే నెన్నడును భావించలేదు. ఈపరిస్థితులయందు యేకకా ఆంగ్లేయుడు భారతీయులను గౌరవింపకుండ నుండగలడు.”

నిజమైనకబురు

పెక్కుమంది ఆంగ్లేయులు తమకు భారతదేశమును పరిపాలించుటలో నేమాత్రము స్వలాభాపేక్ష లేదనియు, తాము కేవలము నోరు వాయి లేని భారతీయ ప్రజలక్షేమము కొఱకే పరిపాలన సాగించుచున్నామనియు చెప్పుచుందురు. ఈపలుకు లెంతవఱకు సత్యమైనవి? సర్ విలియమ్ బాయిసన్ హిక్సు (ప్రస్తుతము బెంటుఫర్డు ప్రభువు) అను ఒక ఆంగ్లేయ ప్రముఖుడు ప్రత్యక్ష సమాధాన మిచ్చెను. దానిని గమనింపుడు: “మనము భారతీయులక్షేమముకొఱకు భారతదేశమును జయింపలేదు. మిషనరీ సభలలో మనము భారతీయుల యభివృద్ధినికోరి భారతదేశమును జయించితిమని చెప్పబడుచుండుట నేనెఱుంగదు. కాని యని పోచికోలుకలుర్లు, అని నమ్మును. మనము బ్రిటిషుదేశపు వస్తువులను అమ్ముకొనుటకు భారతదేశమును జయించితిమి. నేడు మనము భారతదేశమును బ్రిటిషువస్తువులను, అందు ముఖ్యముగ మాంచెప్పరుబట్టలను, అమ్ముకొనుటకే పరిపాలించుచున్నాము.”

శ్రీ పట్టాభిరామ ఆంధ్రభజన సమాజము - కుర్నా బొంబాయి కనలిమారూరున గల కుర్నా నగరమున 30-8-30 వ తేదీని శ్రీ అనిమిగారి సుబ్బయ్యగారి వ్యవస్థాపక కార్యమున వైసమాజము స్థాపింపబడినది. శ్రీ శ్రీరాం లక్ష్మయ్య శ్రేష్ఠిగారు ప్రారంభోత్సవమును జరిపిరి. శ్రీ అనిమిగారి నారాయణస్వామిగారు అధ్యమువై చిత్రలేఖన మొనర్చిన శ్రీ పట్టాభిరామల పటమును నాటి రాత్రి మంగళతూర్వారావములతో ఆత్మంతవైభవముగ నగరోత్సవము సత్సభజనమందిరమున ఆ పటము నుంచి భజనలు గానసభ మున్నగునవి సత్పరి. ఈ సందర్భమున శ్రీ అనిమిగారి సుబ్బయ్యగారు మాటలాడుచు ఆంధ్ర భజనమందిరస్థాపనాశ్లోకతయను ఏతన్మూలమున ఆంధ్ర సోదర సంఘిభావము, సత్సభ సంచారము, సత్పురుషుల సాంగత్యము, దైవభక్తి మున్నగు సుగుణముల నలవడజేసికొని తన్మూలమున విహితముష్టికసంఖ్యల బడయవచ్చు ననియు నేటి ప్రారంభోత్సవ సందర్భమున సమాజస్థాపనకు తనపాటలంక, వద్యములను రచించియిచ్చిన శ్రీమాన్ పీతా సుదర్శనా చార్యులవారికి కృతజ్ఞతాభివందనము లర్పించుచున్నాడననియు ఏతత్సమాజస్థాపనకై తోడ్పడిన శ్రీయతులు మండ రామ మూర్తిగారు, అనిమిగారి నారాయణస్వామిగారు ఓ. వి. చక్ర పాణి నాయుడుగారు, వెంకటేశ్వరపిళ్లెగారు ప్రశంసార్థులనియు నుడిసిరి. సభయందు శ్రీమాన్ పీతా సుదర్శనాచార్యులవారిని, శ్రీరాం లక్ష్మయ్య శ్రేష్ఠిగారిని, మండ రామమూర్తిగారిని పుష్పమాలాలంకృతుల గాంచిరి. శ్రీమాన్ సుదర్శనాచార్యులవారిచే రచియింపబడిన అశీర్వాదపద్యరత్నములను శ్రీ భోన్సే వెంకోబరావుగారు అత్యంత శ్రావ్యముగ చదివిరి.

ఉపాహారము లాసంగబడి మంగళ మహాశ్రీలతో సభ సమాప్తి నొందెను.

వాయుదేవులు సెంకటసుబ్బారావు

గుంటూరు మండలమందు క్షయబాధ

ఎన్నికల ఆందోళన

సెప్టెంబరు 8:—ఈసంవత్సరము గుంటూరు మండలము నందు, అందుముఖ్యముగ మెట్టతాలూకాలలో వ్యాపించియున్న క్షయపరిణితు లీలకు పూర్వము కొలదిసంవత్సరములలో నెక్కు దును ఇంతటి తీవ్రరూపమును దాల్చియుండలేదు. ఈమా గిట్టి ప్రళయకాలక మేర్పడుటకు తోడ్పడిన కారణములు పెక్కింటిలో (1) దేశమందుతలకు వ్యాపించియున్న వర్షకాళ పార మాండ్ర్యము (2) రాజకీయాందోళనము తద్వారా జనించిన చంచల స్థితి, (3) సకాల వర్షాభావము. ఈమూడును ప్రధాన కారణములు. దేశములోని వివిధ మండలములందెల్ల నియమించు నిట్టిస్థితియే ప్రబలియుండినను ఈ మండలమునందువలె నింత విపరీత స్థితి నెచ్చటకో కొలది ప్రాంతములలోగాని యూహించ జాలము. కృష్ణ కాలవల నీరు లభించు బాపట్ల కేపల్లె మున్నగు తాలూకాలను, మినహాయించినచో మిగిలిన మండలములోని మెట్టతాలూకాలవారందరును కేవలము వర్ష జలముపై నాధారపడియుండ నలసినవారే. ఇంతకు పూర్వ మీ తాలూకాల ప్రజలు కాయ ధాన్యములను, పశువుల మేతకు పకరించెడి పైరు పంటలధికముగ వేయుచు వ్యాపారమున కుపయుక్తులగు నీటి, పొగాకు, వేరుశనగ, గోగు, మిర్చి మొదలైనవానిని స్వల్పముగ పండించుచుండిరి. విదేశీయులగు పొగాకుకంపెనీవర్తకుల తాలూకాలయందు తమ కంపెనీలను స్థాపించి వర్షకము సాగింప మొదలైన కొలదిసంవత్సరములనుండి పొగతోటలు విపరీతముగ పెరిగిపోయెను. ఒకవంక వేరుశనగ, మరొకవంక పొగతోటలు ఈరెండుపైరులే వ్యవసాయదాదల పాకరింపజొచ్చెను. తాతాగిరికముగ విదేశీయుల వర్తకులు పెట్టిన హెచ్చింపు ధరలకు రైతులు భ్రమ జెంది ఈ విధముగ పొగపంటతో తమధూమల పెట్టి దునిలికి వెచ్చుకొనెదకో ఆ యుపద్రవమునకు గూడ అంధులై పోయిరి. కడుపుమాటికి, కట్ట బట్టకు, గొడ్డు మేతకును వలయు పైరు పంటల నెల్ల వీడిపోగవంటపై వ్యాపారము జేరి అందు లభించుద్రవ్యముతో మాగాడి భూములలో పండు వరి ధాన్యమును హెచ్చు వెలలకు గొని తెచ్చి తమచు కాలము గడపుకొనుచుండిరి. కావునవృత్తి మొనరించి, రేయిబజలు భూమిపై పనిజేసి బ్రతుకు పాటకజనులు నైతము ఉన్నతకులనుల నకు కరించుచు సామూహ్యము నాగరికతలపేర బలిష్ఠములను, అశోగ్యుడాయకములను తమ స్వత్రైత్యములలో భరించు పరిగె, బొన్న, రాగిమొదలైన ధాన్యముల నాహారముగ నుపయోగించుక నిస్సారమును, నిరవయోగమును, యంద్రమాడినచో మీదుమిక్కిలి హానికరములనగు వరివియ్యమునకు దానులైరి. వర్షకపు పంటలలో పొగాకువచ్చి అంతకు ముందు ముఖ్యముగ పంటలలో నొకటి యగు ప్రతిపంటనుగూడ వెనకకునెట్టెను. ఆరంభదశలో పొగాకువర్తకులు కొంచెము హెచ్చుధరలను వేసి రైతులకు రుచిచూపిరి. కాని పొగపంట బానిగ గ్రామములన్నిటికిని ప్రాచీన వెంటనే క్రమముగ వెలలను తగ్గింప జొచ్చిరి. రెండు నూడు సంవత్సరములుగ పొగపంటవేసిన రైతులు కొందరు నష్టముల పాలగుచు గూడ వచ్చిరి. తుద కీసంవత్సర మెల్లర నొకేవిధముగ మాంచెను. ప్రపంచము ప్రస్తుత వ్యాపించి యున్న వ్యాపారమాండ్ర్యముచే నైనచేది, విదేశీయునిగల్గె బహిష్కరణము వలన భారత దేశము నందెర్పడిన స్థితిభరితముగ చేసి, పరదేశపు పొగాకు కంపెనీ వర్తకులు రైతులకు తాము వ్రాసియిచ్చిన బాండ్లనునైత మూడ రింపక సరకును కొన నిరాకరించిరి. అమ్ముడుపోయిన ఏకాం చెను సరకున్ను, ఖర్చులైనను గట్టుబాటు లేక నష్టముతో నమ్ముడుపోయెను. రానులు రానులుగ పొగాకు చెక్కులు ప్రతియింటను మూలగుచున్నవి. చేతనున్న కొలదికానులను కొండంత యాకతో వ్యవసాయ ఖర్చులకు, నారు, కూలి మొదలైన వాని కర్పించి సరకు గొనువారు లేకుండున వెంగపెట్టుకొని, లిండికి గింజలు, పసుపులకు గ్రామము లేక రైతు లష్టకష్టముల పాలగుచున్నారు. గోరుచుట్టుపై రోకలిపోవుట్లు వర్షకవ్యాపారములు నిలిచిపోయినందుననే పలువెతలపాలై యున్న రైతుల కీసంవత్సర మింతవరకును వర్షములు లేకపోవుటచే కలిగిన కష్టమింతమని చెప్ప వలసివడదు. ఈ తాలూకాలం దెచ్చటి కరిగినను గ్రీమ్మము తువు నందువలె ఎర్రనియెండ గాయము, పడగలి గొట్టుచున్నది. సస్యశ్యామలములై కనులపండు వొనర్చునలయున్న భూము లీ దినములలో ఎడారిబజ్జలవలె గన్పట్టుచున్నవి. కొన్ని గ్రామములందు త్రాగుటకు నైతము మంచినీటి కవుడే కరువగుచున్నది. చూతమున్న న కలికమునకుగాని యొక కాని డబ్బుకనుపించుటలేదు. విస్తారముగ భూములకలిగిన భూస్వాములునైతము చేత నెర్రనికే గాని లేక కంకటపడుచున్నార బట్టి గ్రామములందు వ్యాపారములు కట్టుపడినందున నది వా లా, నిర్వాహకమును మిక్కిలుములై యున్నవి. ఈ ఫలితములు పల్లెటూళ్లపై నైతము వ్యాపించియున్నవి. మెట్టతాలూకముందు జాబితాలో కట్టుపడినందున నిగల్గె, చీట్లకేకలు గడియారములు, గ్రామోపాధులు మొదలైన అధునిక పాశ్చాత్య వాగరిక వస్తు విలాసములు మాత్రము విరివియును ప్రచారము నంది ప్రజల యింటిని, వంటినిగూడ గల్ల జేయుచున్నవి.

ఎన్నికల యడవుడి

ఇట్టిస్థితిలో కాసనపల్లె ఎన్నికల ఆదానిడి యధికమైనది. కాంగ్రెసువారు వైదొలిగి యున్నను, దేశము మూర పరిస్థితులందు తగుల్కొనియున్నను, తగుదుమూతని కాసనపల్లె కరుగువారెందకో బయటికివచ్చియున్నార. వివిధ మండలముల స్థితిగతు లెట్లుండినను గుంటూరు మండలముందు మాత్ర మీవారు చెప్పపురి కాసనపల్లెలో మూడు స్థానములకును పోయినవారు పోగా ఆకగురు నిలచియున్నారు. కులాభిమానము, పక్షాభిమానము, ఉద్యోగాభిమానము, మొదలైన వివిధాభిమాన దాక్షిణ్యములు, ముఖ్యముగ పల్లెటూళ్లయందు బలవంతులనుండి జలహీనులనై వివిధముల పీడనలు, బెడంపులు మున్నగు పలుసాధనములు ప్రయోగింపబడుచున్నవి. దానకర్ణలు, సత్వరశక్తిం ద్రులు, కలియుగ భీములు, కరణాగతరక్షకులు, నిరతాన్న ప్రదాతలు, కల్పతరువులు కామధేవు లనుచు ఆభ్యర్థులను సంస్తుతించు కరపత్రము లూరూరను, ఇంటి ఇంటను మెప్పుతెప్ప లుగ పంచిపెట్టబడుచున్నవి. కాని ఆభ్యర్థులు మాత్రము పూర్వమువలె ప్రజల కంటబడుటకు జంకి, కరపత్రములద్వారాను, ఏజంట్లద్వారాను వోలకల ప్రార్థించుచున్నారు. ఇందులకు కారణము ప్రజలిపుకు దేశస్థితిగతులను బాగుగ తెరింగి యుంటున్న కారణము. అనేక మగ్రామములందు నైతము ప్రజలీ యభ్యర్థులను కీర్తనములును, సందిగములు నగు ములుకులవంటి ప్రశ్నలనేకము లడిగియుండిరి. “మలవ్యాపర్యకులు నైతము కాసనపల్లె లోనే లిటిర కాయలని బహిష్కరించియుండ మీరచట కరిగి చేయగల ఘనకార్యమేమని పశువులగాయు పల్లెటూరి పిల్లలడుగుచుండ చెప్పట చేమియు తోపక మాం పర్యారసాధకమని ఆభ్యర్థులు తమ ముఖముల తప్పించి తిరుగుచున్నారు.

కాంగ్రెసు ఆదేశము ననుసరించి తమ వోటునొసంగ కుండగనుండి వోటరులకు చెప్పవలసిన దేమియులేదు. కాని అట్లు జేయక వోటులనొసంగ నిశ్చయించిన వోటరులమాత్రము అభ్యర్థులనుండి జిల్లాయంతరి తేనుపరిస్థితుల నూర్చుజేయుటకే మేమి గానింపవచ్చునో, ప్రభుత్వమువారివలన మండలవాసులకు, ముఖ్యముగ మెట్టతాలూకాలై తులచిన స్థితిని బావుట కట్టి పహాయమును గానింప సమకట్టికొ చక్కగ తెలిసికొని, వారినండి వాగ్దానములబడసి, అట్లు ప్రజల కష్టనిష్ఠురమలకు బాప నుత్కృతలై సజానైన జేయ కంకణ జుద్దలైన వారినే ఎన్నుకొనుట ధర్మ మెట్లున్నను, వోటరులకు విరోధమని మరచి జేయుచున్నారు.

సి. వెం. శే.

“స్వదేశీ అడ్వేరుటైజరు” మాసపత్రిక

రూ. 500 ధరావతు కోరబడుట

మద్రాసు, సెప్టెంబరు 8:—చెన్నపురి స్వదేశీ సంఘముచే ప్రకటించబడుట కుద్దేశంపబడియుండిన “స్వదేశీ అడ్వేరుటైజరు” అను మాసపత్రికకు శ్రీయుత కె. ఎస్. వెంకటరామ నుగారు ప్రధానసంపాదకులుగా డిక్టే కేమను దాఖలు చేయుట కుగాను నిన్నటిదినమున చిఫ్ (పెసిడెన్సీ) మేజిస్ట్రేటుయొడుట హాజరయినప్పుడు రూ. 500 ధరావతు చెల్లింపవలసినదిగా కోరబడిరి. స్వదేశీసంఘ కార్యనిర్వాహక వర్గము నిన్న మధ్యాహ్నమున సమావేశమయి సదరు ధరావతును చెల్లింపగూడదని నిశ్చయించిరి. కాబట్టి యీపత్రికను ప్రకటించు సుద్దేశము విడిచిపెట్ట బడినది. (ప్రే. ప్రే.)

ఇద్దరు పోరాడుకొని ఒక డింకొకనిని
కత్తితోపొడచుట

మద్రాసు, సెప్టెంబరు 8:—చింతాడిపేట ఆడియన్సు చెట్టిపిథిలో నొకగొనూముందు వివాహోత్సవము జరుగచుండగా లక్ష్మణసింగ అనువాసికిని జయసింగ అనువాసికిని మధ్య పోరాట ముదయించెను. ఈ పోరాటములో లక్ష్మణసింగ జయ సింగను పొత్తికడుపువీధి కత్తితో పొడిచెను జయసింగ తీవ్రముగ గాయములగుపొంది జనరలు ఆస్పత్రిలో నిప్పుకు చాల ప్రమాదస్థితిలో నున్నాడు. పోలీసు విచారణ జరుగుచున్నది. (అ. ప్రే.)

స్వదేశీ బట్టలు

రూ. 25000/- మూలధనముతో 15 సంవత్సరముల క్రితం ఇచ్చట నున్న పరిశ్రమను స్థాపించినసంగతి ఎల్లరకు విదితమే. ఈజిల్లలో పండిన ఎర్రప్రత్తితో ఎరువునూలును తెల్లప్రత్తితో నెలుపునూలును (సెం 11½, 20½ ధ్రు) రోజు 1 కి కావ్యపానుల చొలి తయారుచేయించి సదరు నూలుతోనే కోనాగ్గడల పయిని అన్నిరకముల గుడ్డలను జేయించి చౌక ధరలకు అమ్మకం చేయుచున్నాము. అన్నిచోట్లకు ఏజంట్లు కావలెను. పూర్తి వివరములకు వ్రాయుడు.

(శ్రీ) సూర్యనారాయణ స్పిన్నింగు అండ్

వీవింగు మిల్సు, రిజిస్టర్డ్
(పందలపాక, తూర్పుగోదావరి.)

అదృష్టము!

అతిరుజాపు!

జ్యోతిషముందు నమ్మకము లేనివారికి గూడ నమ్మకము గలుగునట్లు భూత భరివ్యవస్థమాన ఫలములు భృగు సంహితాది అపూర్వగ్రంథములను బట్టియు, అనేక వేల జాతకములు మంచి యుండుటవలన గలిగిన అనుభవ జ్ఞానమును బట్టియు వ్రాయబడును. ఒకసారి మంచిని మీకు తెలియగలదు.

1. ఆయుర్దాయ నిర్ణయము, సామదాయక ఫలములు ఒక సం॥ రమునకు విదళా ఫలములు, } 2-0-0
  2. డిటా 5 సం॥ రములకు } 5-0-0
  3. ద్వాదశభావ ఫలములు, మహాదళా ఫలములు } 8-0-0
  4. గ్రహస్థితుము చేసి, మహాదళా కట్టి వివరముగా ద్వాదశభావ ఫలము, యావజ్జీవము } 25-0-0
- అంతర్జాతకములు వ్రాయుటకు, జనన కాలముల లేక ప్రశ్నకాలం, తిథి, మాసము, వగైరాలు పంపవలెను. పోస్టు ఖర్చులు కేటావహారానిలయము, కికింద్రాబాదు. డక్కన్ సెం. 2615 నాలాబాదు.

ఆనందబోధిని.

చిత్రపటములతో నెలవడు చవుకమాసపత్రిక ఇందు కథలు, పద్యములు, సాంధ్యక కళారహస్యములు, హాస్యము, వేదాంతము, కళల ప్రపంచవార్తలు మున్నగునన్నియు ప్రకటించబడును. ఈ మాసపత్రిక ఆకృతి, కూర్పు ముద్రలు మూటగట్టునటు లుండును. మాదిరిపత్రిక వ్రాయుడు.

సం॥ చందారు. 1 మాత్రమే.

ఆనందబోధిని కార్యాలయము,
పోస్టుబాక్సు నెం. 167, మదరాసు.

50 సంవత్సరములనుండి ఆమోఘమైన జయము
మధ్యాహ్న భోజనాంతరము బంగారమువంటిదియను,
రాత్రి భోజనాంతరము మణివంటిదనగిన మా
ఆతంకనిగ్రహ మాత్రలు
మలబద్ధము, బుద్ధిమాండ్ర్యము, సరములబహిష్కరణ మొదలైనవాటిని బోగొట్టును.
82 మాత్రలు ౧౮ డబ్బా 1 కి రూ 1/-
పూర్తివివరములకోరకు క్రిందివారికి వ్రాయుడు:—
ఆంధ్రకనిగ్రహఫార్మసీ 26 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
ఏజంట్లు. ఎక్. వడ్డూరాజు, మెయింకోర్డు, కాకినాడ.

LOANS FROM
Rs. 50 to Rs. 2500.
Obtainable by all registered members of the Relief Loan and Provision department of the,
Metropolitan Industrial Bank Ltd.,
172, Bowbazar Street, CALCUTTA.
WANTED
Competent organising Inspectors in every District and Taluk. On Rs. 100 p.m. plus Rs. 50 as T.A.
Apply—With references to:—
THE MANAGING DIRECTOR.

కష్టములేదు
కవికారి
వదిలేదు.

మలయచందనము

రహస్యము
గా నేపించ
వచ్చును.

గనేరియా (సెగ)కు కుతారము, 3 హాటలలో గుణము కలుగును

ప్రఖ్యాతి పొందినది. మల దర్శి 2-4-0 దీని కనుపానం చందనమైతలం కొప్పు 8-0-0 రెండును భిక్షులకొ 8-0-0

10-1

గంధర్యసార్వస్వీ, రాయవరము, గోదావరితీర్థం.

దశమూలారిష్ట

(కస్తూరి చేర్చబడినది)

అనేకములైన అమూల్యముగు ఓషధులచే తయారు చేయబడి

నది. ఆరోగ్యము, శక్తి, అంబము కలుగజేయును. అకాల

మృత్యు సంభవించువ్యాధుల దరిజేరనీయును.

THE DACCA AYURVEDIA PHARMACY Ltd.,

Branches:— ALL OVER INDIA. Head Office:—DACCA

Free prescription, Catalogue (on Application with one -1/- Anna Stamp).

శంకర విలాసము "ఉమ్మడియార్"

కెలిఫోర్నియా నెం. "2807"

నవీనము, నవనాగరికము, నవలావణ్యము, ఆకర్షణ

మృగరాలు విశిష్టమైన, పెండిసామానులను అంబారు
నగలను మాత్రమే ప్రజలం ప్రస్తుతము ఇష్టపడెదరు.
గాన మేము వీటితో జోక్యబియ్యనను కత్తుక అనున
రించుచుండుటయే మా వ్యాపారాభివృద్ధికిని, కాత
వాదలు హెచ్చుటకును మార్గికారణము.

ఒకసారి కరిగించిన అన్నియు విభజనగా
కలియును.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

స్వల్ప ధర!

ఫలమధికము!!

పూర్తి తృప్తి!!!

100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

సిల్లులు మొదలు మనవారివరకు అందరి మండము, మలబద్ధము, వడిగెము, దగ్గు, గూరలు, కీక
అమచే కాళ్లు బాగుట, కడుపుబద్ధము, కడుపుకోప్పి, కక్కిలించునోప్పి, అపారశీర్ష కాంతుండు తంబోప్పి,
చరిబ్బరము, బద్ధము, క్షేగు, ఇకల్లుయంబా ఇంకను అనేక వ్యాధులను నగివరచును. శ్రీలు ప్రసవించి
వాడు, స్త్రీలనువాడు (కస్తూరికి అదులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను, 2-3 తినుంబాకలతో నమితి మింగవలెను.
సాంక్రామిక రోగులతో నుండవలసినవారు, 2నము 1-2 మాత్రలను నేపించిన ఆరోగ్యదృఢులగు అగుడుడు
ఈమాత్రల సీసాతోగల అనపాకకలమును చూడుడు. 200 మాత్రలగు సీసా 1-3 అలకావలయున (ప్రతి
సాత్తతోకలను వోరవను, పొట్టు మాలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు రు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 5-3-0.

సారస్వతానవం:-

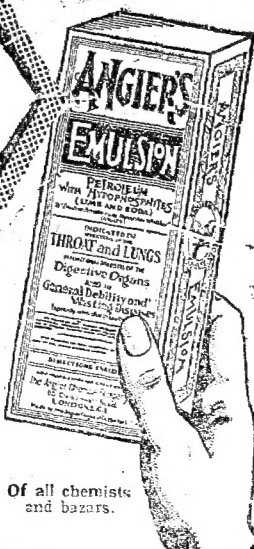
మొదలుకు బలమును కలిగించి, బాకకల్లని పుష్టిచేయును గావున, మొదలుకు బుట్టు
అమచలన గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను కలివించి సరములకు ముదిత్రాణము
కత్తుకొని కలుగజేయును. సంగీరపాటకుం కంఠస్వరముగకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పొడనుపొడను ఉత్సాహమునిచ్చును.
బలహీనతన శ్రీలకు నెత్తినమును (నోటితోడ కాల మెత్తగానండుటలను) మట్టదన నడువనకాని పొలం నంబిగింబిది.
6 కోట్ల సీసా 1-8 రు 1-0-0. హాథుభక్తులు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.

దగ్గులు, రొమ్ముపడి నెనులు

ఆంగియర్స్ ఎమల్షన్ ప్రపంచమంతటను దగ్గులు, శీతల
ములు, రొమ్ముపడి నెను ఇన్ ఫ్లూయెంజా, ఊపిరితిత్తుల లేక
జీర్ణశోశపువ్యాధులకు దివ్యోపధముగ బోగింపబడుచున్నది.
గొంతు, ఊపిరితిత్తులు, పొట్టు, చేగులు, మొదలైనవాటికి
బలము నివ్వగలదు. అన్ని ఎమల్షన్లులోనికీ శ్రేష్ఠమైనది.

ANGIER'S EMULSION
ENDORSED BY THE MEDICAL PROFESSION

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 సం॥ సెప్టెంబరునెల 8 తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు

వియ్యముబస్తాలు

మమమ తెనాలివి ,, ప 45 కలవి రు 12 8 0 18 4 0

నెల్లూరివి ,, డిటో 42 ,, 12 14 0 18 0 0

ధిల్లి ,, డిటో 46 ,, 14 0 0 15 8 0

రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8 12 0 9 0 0

నవ్వులు ,, ,, 17 14 0 18 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,, 12 12 0 14 0 0

నెనగలు ,, డిటో ,, 18 4 0 15 0 0

పెసలు ,, డిటో ,, 12 0 0 14 0 0

మినుములు ,, డిటో ,, 15 4 0 16 0 0

ఉలము ,, ర 195 ,, 7 2 0 7 4 0

3. నూనెపస్త్రులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి ,, 105 0 0 110 0 0

నెయ్యిమ 1-కి ,, 14 0 0 19 0 0

వేరు నెనగపప్పు బా 1-కి ,, 87 0 0 89 0 0

వేరు నెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 92 మి.నూనె 72

అయిదము బా 1-కి 94 0 0 96 0 0

4. చిల్ల రవస్త్రులు

చాయపసుపు బా 1-కి 85 0 0 86 0 0

కూరపసుపు ,, 85 0 0 45 0 0

మిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-కి 98 0 0 105 0 0

ధనియాల ,, బా 1-కి 28 0 0 35 0 0

గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 40 45

బెల్లము బా 1-కి రు 24 0 0 40 0 0

అస్కాచక్కెర బస్తా 1-కి ,, 28 14 0 24 2 0

చింతపండు బా 1-కి ,, 24 8 0 85 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి ,, 29 8 0 30 0 0

చదరం ,, 24 0 0 29 8 0

రవుండు ,, 24 0 0 29 8 0

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె రు 6 2 0

నెం 6 ,, కటారి ,, 8 6 0

నెం 20 1/2 రెట్టలేడి ,, 5 5 0

నెం 40 రాణి ,, 7 6 0

నెం 4 బెన్ని మసీదు ,, 8 0 0

44 సాండ్లో ,, 4 5 0

నెం 20 1/2 జమ్మరు ,, 5 4 0

నెం 20 1/2 చేతిబిళ్ల ,, 5 7 0

నెం 20 1/2 తిరుమరు ,, 5 6 0

నెం 28 ,, 6 8 0

నెం 30) చిన్న పెట్టె) త్రిమరు ,, 8 7 0

కోలాపూర్ నెం 24 ,, 6 2 0

,, నెం 12 1/2 ,, 4 6 0

,, నెం 6 1/2 ,, 8 8 0

,, నెం 22 ,, 5 14 0

రెండుజింకలు నెం 20 1/2 ,, 5 5 0

7. లోహములు

నెంబి 100 కులం 1-కి రు 48 2 0 50 0 0

బంగారు కులం 1-కి ,, 21 8 0 21 13 8

సవరను 1-కి 18 9 8

ఇత్తడి బా 1-కి ,, 195 0 0 197 0 0

రాగి బా 1-కి ,, 245 0 0 248 0 0

8. రంగులు

అతిమేలు స్పిట్టరులాండు అలిజరయికో సింహం మార్కు.

,, నీలిరంగు 1 రతి 0 10 0

,, 14 రతులు 1 10 0

,, 28 రతులు 1 10 0

,, 55 రతులు 1 10 0

,, 1 అంగురు 1 8 0

రక్తమింపాస్తుస్కా-బోలేట్ అనగా (టర్కి-రెడ్డు) 8 4 0

కాంగో కిడి 2 0 0

మిద 4 1 2 0

బాపాలా వారి

వజ్రములు, సవరంబంగారము, వెండి వస్తువులు:

215, చైనాబజారు, మద్రాసు.

మీ ముఖము, చర్మములపై కామినియా స్కో (రిజిస్టర్డ్) నుపయోగించుటకు ముఖపడును.

ఇది చెమటకాయలు, మొటిమలు మొదలైనవాటిని తొలగించి చర్మముయొక్క సహజసౌందర్యమును ప్రకాశింపజేయును. వెల: సీసా 1-కి అ. 12, వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

వెండుకలకు శ్రేష్ఠమైన యాహారము

మీ శరీరమునకు బలము నిచ్చుటకు మంచి యాహార మెంతయోవశ్యకమో వెండుకలకు గుర్తుపట్టే యాహార మావశ్యకమై యున్నది. మీ శరీరాలోగ్గుడు మీరు భుజించు యాహార మునకు యాహార పరిశోధన చేయుచు, ఆ లాగుననే వెండుకల యభివృద్ధి మీరు పయోగించు తల పెట్టుచు ఉండవలసియున్నది.

కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టర్డ్)

స్వచ్ఛమగు ననేకవస్తువులచే మిళితమై, మెదడునకు నేడ దీర్చి, వెండుకలయభివృద్ధి తోడ్పడును. వెండుకల మొదలగు బలమును కలుగజేయుటయేగాక పాడు గమగు నేలుల చేయును. ఇది తలపై మొలచు చుండును తొలగించి, వెండుకలు రాలిపోవుట నాపును.

వేలకొలది మంది యీ కామినియా నూనె నుపయోగించి, మిక్కిలి పొడియున్నార. నేడే యుపయోగించిన మీరే స్వయముగ తెలియగలదు. అన్ని స్థానములలో యమ్ముబడును.

ధరలు:— సీసా 1-కి రు. 1, వి. పి. అ. 6, ప్రత్యేకము. సీసా 8-కి రు. 2-10-0, వి. పి. అ. 0-12-0.

ఓటో దిల్ బహార్ (రిజిస్టర్డ్)

అనాదినండి వాడబడు నుగంధద్రవ్యము. గొప్ప పువ్వులనుండి తయారుచేయబడిన యాకర్ణణీయమగు నువాసన మాదిరిబుడ్డి నొకదాని నుపయోగించిన మీరే తృప్తి పొందగలరు.

ధరలు:— 1/2 బొత్తు సీసా రు. 2-0-0, 1/2 బొత్తు ,, రు. 1-4-0. 1 డ్రాము ,, రు. 0-12-0, 1/2 డ్రాము ,, రు. 0-8-0.

వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

కాంపిల్ బుడ్డి ఖరీదు రెండు అణాలు. అన్ని చోట్లను అమ్ముబడును.

సోల్ ఏజెంట్లు:—

ఆంగ్లో-ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ.,

285, జమ్మూమఠీదు, మార్కెట్టు, బొంబాయి, నం. 2.

ప్రతాపకస్తూరి మాత్రలు

మిక్కిలి ఘాటుగలిగి నువాసనగా నుండును. శ్రేష్ఠమయిన కస్తూరి, గోరోజనం, మంతుమపువ్వు మొదలగు వస్తువులతో తయారుచేయబడినవి. 1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటయేగాక అశర్మము, వాపుయు, బలబు, కైత్యము, జ్వరము, సన్నిపాతము, కాలెంతగుణము, చిన్నబిడ్డ గుణముల అగ్నిమాంద్యము, అశర్మభేదులు, దగ్గు, ఉబ్బసము, మొదలగు అనేక వ్యాధులను ఖండించుటలో రాను కాణమునంది. ఆరోగ్యమును బలమును కలిగించుటలో అత్యుత్తమమయినది. పరీక్షించ దగినది.

800 మాత్రలు గల సీసా 1 కి రు. 0-4-0

12 సీసాలు రు. 2-8-0

పాక్తు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము, ఆయుర్వేద సమాజం, మెదపేటి, నెల్లూరు జిల్లా.

డబ్బీ 0-6-0

తామర తైలము

12-కి 3-8-0

రాజారాణి గుర్తు గల తామర తైలము క్రిమినాశకము లగు చాల మంది మందులతో తయారుచేయబడి ప్రఖ్యాతి గాంచినది. పెక్కిండ్లనుండి యున్న తామర, తీట, ఏనుగగజ్జి, కోఫీ, పొడలు మొదలగువానిని రెండేళ్లకాలము నిర్మాణముచేసి చర్మమును శుభ్రపరచును. దీనిని చర్మముపై రాచిన ముట యుండదు. చర్మము నలు మెక్కదు, పుండుపడుదు.

మొదలగు

అమృతం జనం డి పో,

మద్రాసు.

శాసనసభల ఎన్నికలు

అయ్యో,

శాసనసభల ఎన్నికలు ఈ నెల 9 వ తేదీన జరుగు ననుసంగతి ఎల్లరకును తెలిసినవిషయమే. సదరు ఎన్నికలకు చాల మంది పోటీచేయుచున్నారు. దేశమునకు సేవజేయువాడును, నాయకులు అయినటువంటివారు ఇదివరకే కారాగృహములను అలంకరించియున్నారు. మాలవ్యా, పటేలుబోలు మహానాయకులు శాసనసభలను నిర్వహించుటలని చాటి కారాగృహములను విడిచివారు. అట్టి సందర్భములలో మన సోదరులు శాసనసభలకు వెళ్లి ఏమిచేయుదురో తెలియకయున్నది. ఇదివరకు వెళ్లి తిరిగినిలబడువారు దేశమునకు ఏవిధముగావారు పోటీచేసినారో యికముందు ఎట్టి మేలును చేయగలరో తెలుపరు. ఓటుయిమ్ము ని అడుగుటయేకాని ఫలానిపని యిదివరకుచేసి నాము. ఫలానిపని యిక చేయబోవుచున్నాము వెనుక చేసిన ప్రయత్నములన్నిటా మేలు కలిగినదిన్నీ చెప్పు. ఇటీవల కొన్ని ప్రదేశములలో జరిగిన పోటీలవారి యొత్తిడివల్ల ప్రజలు బాధ పడిన పన్ను ము, ఒక్కరైనను సదరుచర్యలు శాసనసభామూలముగా చూపుగలిగిరా? కారాగృహములలో మన సోదరులకు తల సౌకర్యములు లేక అల్లాడుచుండినప్పుడు అట్టి సౌకర్యములు ఏమైరా చేయగలిగిరా? రా జ మం ద్రు లో న్యక్తులగృహములపై జాతీయ పతాకములను ఎరర వేయునూడదనియు గంటూరులో గాంధీ బోస్ కెట్టుకొనగూడదనియు మండలాధికారులు ఉత్తరువులు చేసినపుడుగాని లేక సదరు మండలాధికారుల యొక్క అర్హతను రద్దుచేయించ గలిగిరా? న్యాయమూర్తియు దైవస్వరూపుడునైన పాండలే మహానుభావుడు న్యాయభిక్షముపెట్టి మనలను రక్షించువరకును గతిలేకపోయెనే. ఇంక శాసనసభ్యులు ఏవిధముగా దేశమునకు ఉపయోగకారులలో తెలియకున్నది. కొన్ని కొన్ని విషయములలో శాసనసభ్యులు ఏమియు చేయలేకపోగా వారు అడుగు ప్రశ్నలకైన తగు జవాబులు పొందలేకుండుట తరచు మనము గాంచుచున్నాము అభ్యర్థులు ఓటుకు అడుగవచ్చినప్పుడు ఉన్న దేశభిమానము, దైర్యమును శాసనసభలో చేరినతరువాత కొందరికి ఉండుట అరుదుగాన ఓటుకు మహా కీ యు లం ద రు పరిస్థితులకు బాగా గమనించి, సర్వసంపదలను, సౌఖ్యములను పరీక్షించి కారాగృహములలో బాధలను అనుభవించుచున్న సోదరులను మనస్సుకు జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొని తమ ఓటును వృథా చేయకుండురని నమ్ముచున్నాను.

సి. హెచ్. వి.

భీమవరం వార్తలు

ది 8-9-30 వ తేదీన యీతాలూకాయలకా మోగట్ల గ్రామములో బహిరంగ సభ చేయించుడగా—(1) గాది రాజు వెంకట్రాజు, పాలకోడేరు (2) మానేపల్లి వల్లిభాద్రినం, యేలూరు (3) ఇరాకు అయ్యతరామయ్య, తుని (4) చిట్టూరి అప్పారావు, ఎండగండి తూర్పు గోల్ల (5) చిట్టూరి భామమూర్తి, యెండగండి (6) చింతలపాటి వెంకట్రాజు అయ్యభిమవరం అనువారలను పోలీసు హెడ్ క్వార్టర్స్ లో ఆరెస్టుచేసి తీసికొని వచ్చెను.

గొట్టెముక్కుల వెంకట్రాజుగారు పాలకోడేరు పీరిని భీమవరంలో కరపత్రములు పంచివెడుతూ యుండగా ఆరెస్టుచేసిరి.

వైవారికో మల్లిభాద్రినం, అయ్యతరామయ్య, అప్పారావుగార్లునుతప్ప మిగిలినవారిని నలుగురిని చెబ్బలుకొట్టి విడిచిపెట్టిరి.

నిన్నను 4-9-30 తేదీన ఉండిగ్రామములో యీత చెట్టు కొట్టివారనే నేలముక్రింద (1) కస్తూరి శంకరాచార్యులు, (2) కలిదిండి నరసింహరాజు, (3) దిగవిల్లి నూర్యనారాయణశర్మ, 4. అయినం వెంకన్న, 5. కాయిత మహాలక్ష్మి, 6. కాయిత పీరాస్వామి, 7. కాయిత మారయ్యగార్లును పోలీసులు ఆరెస్టుచేసిరి. వీరిలో శంకరాచార్యులుగారు తప్ప మిగిలినవారందీ ఫెన్సుపెట్టెదరని తెలిసినది.

చిన ఆమిరం కాపురస్తులు గొట్టెముక్కుల రామరాజుగారిపైని, కల్లూరు కాపురస్తులు అయ్యతరామరాజు, రామరాజుగార్లు రాజధర్మింకలు తమమీద ఉమ్మిచేసివాడని తీసుకురాబడిన ఛార్జీగాను రెండవక్లాసు మేజిస్ట్రేటు రిమాండులు కఠినపరకము వేసెను. డివిజన్లో మేజిస్ట్రేటుగారు ఆశ్చర్యముచేయగా శిక్ష కొట్టివేయబడె.

(ఒకవిలేఖరి)

గోపాలపురం, కొత్తపేటవాడు, గోవావరిజిల్లా.

మా విజయద్వారా పత్రికలను స్వీకరించు చందాదారుల కొక విజ్ఞప్తి

చందాదారు లందరును తమ చందాధనముయొక్క పరిమితి ముగియుటకు పూర్వమే రాబోవు మాసపు చందాను మాయేజెంట్లకు చెల్లించనియెడల పత్రిక నిలుపుచేయుట తటస్థంబగుదు. గాన చందాదారులు మా యేజెంట్లకుగాని లేక వారియనుమతి పొందినవారికిగాని చందాను చెల్లించి పత్రికలను స్వీకరింప బ్రార్థితులు.

వ్యవస్థాపకుడు.

ఈ దిగువస్థలములందు ఆంధ్ర పత్రికకు యేజెంట్లు తక్షణమే కావలెను

రూ 100 నుండి 200 లకు తక్కువలేకుండా ధరావత్తు చెల్లించగలిగినట్టియు, పలుకుబడి, యోగ్యతలు గలవారుమాత్రమే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలయును. దరఖాస్తుదారులు యెచ్చట యేజెంట్లుగా నుండగోరెదరో అచ్చటనే వారి నివాస ముండు టావత్సకము. మిగత వివరములకు యీ దిగువ విలీనమునకు ఒక అణాస్థాంపుతో వ్రాయవలెను. బిల్లు పంపనివారికి బదులు వ్రాయబడదు.

బరంపురం	వరంగల్	వెంకటగిరి	బెంగళూరు	పాండిచ్చేరి
గూడూరు	బోనగిరి	కడప	మైసూరు	బొంబాయి
యలమంచిలి	కాజీపేట	అనంతపురం	తిరువళ్ళూరు	బెనారస్ సిటీ
బాబ్బిలి	దోర్నకల్	రైచూరు	అర్కోణం	ఖరగ్ పూర్
చికాకోల్	పాళాల	హిందుపూరు	కంజీవరం	కలకత్తా
పార్వతిపురం	ధర్మవరము	ప్రొద్దుటూరు	చెంగల్పట్టు	రంగూన్
పల్నాటిమిడి	చిత్తూరు	మార్కాపురం	తిరుచినాపల్లి	మోల్ మిన్.
వారింగుపేట	కాళహస్తి	వేలూరు	మధుర	మాండలే

మేనేజరు, (ఏ) ఆంధ్రపత్రిక, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

బెంగాలు కెమికల్ వారి కొన్ని ప్రత్యేక ఔషధములు

<p>'హిమోబిన్ సిరప్'</p> <p>రక్తస్పృధ్ధి చేయగల దివ్యౌషధము. రక్తస్రావములు మొదలైనవ్యాధులకు.</p>	<p>"అశ్వన్"</p> <p>సర్వవిధములైన బలహీనతఃను పోగొట్టు బలవర్ధకౌషధము.</p>
<p>'కుర్చిసాల్'</p> <p>దీర్ఘకాలమునుండి యుండు, ఎంతటి తీవ్రమైన అతిసారము (రక్తముతోగాని లేక రక్తము లేకగాని) పోగొట్టును.</p>	<p>'వైరెక్స్'</p> <p>మలేరియా జ్వరములకు శ్రేష్ఠమైన ఔషధము.</p>
<p>'ప్రోక్స్'</p> <p>అంటువ్యాధుల రాకుండచేయు సబ్బునీరు సర్వవిధములను అంటు వ్యాధుల పోగొట్టును.</p>	<p>'గ్లిమాల్'</p> <p>నోటిలో పుక్కిలింతుటకు యనుకూలముగ నుండు ఔషధము.</p>
<p>'కాడ్లివర్ ఎమల్షన్'</p> <p>(హైపో ఫాస్ ఫైట్స్ కలిపినది)</p> <p>అన్ని యూపీరిటివ్ వ్యాధులకును, పరియైన జీర్ణశక్తి లేనపుడును, పసిబిడ్డల జబ్బులు మొదలైనవాటికిని పనిచేయును.</p>	<p>'అనాబిన్ బిల్లు'</p> <p>దీర్ఘకాలమునుండి యుండు తీవ్రమైన అమోయబీ అతిసారమునకు పనిచేయగలవు.</p>

కొనునపుడు మా పేరును, చీటిని,
ప్రేడ్ మార్కును జాగ్రత్తగా గమనించుడు.

BENGAL CHEMICAL & PHARMACEUTICAL WORKS LTD., CALCUTTA.

Price Annas 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT
MADRAS & BOMBAY.

ప్రశ్న

భజన్యమును గురించిన ప్రశ్నలకు జవాబు ప్రకటించు
రూ. 1-0-0. ప్రతిప్రశ్నకు రూ. 0-4-0. ప్రశ్న ప్రా
కాశము తెలుపవలెను. ఇ. పి. 0-4-0 ఆరు.

గాది శ్రీమద్విలుమకు, మిగుల ప్రే. P. O.

ఆముక్కదావధ రత్నాకరము	3-0-0
వరక చికిత్సాస్థానము (1)	6-0-0
ఆంధ్రభజన్య రత్నాకర 2-0-0 భజన్యకాళిక 1-0-0	
దాకరు (శ్రీ) పాద కృష్ణమూర్తికాశ్రమ, బెజవాడ.	

నెషనల్ యిండియన్ ట్రైపు యిస్టా రెన్సుకంపెనీ, లిమిటెడ్.

సామాన్య రేట్లతో స్థిరమైనట్టియు
అభివృద్ధి చెందునట్టి కంపెనీ.
మేనేజరులు క్లుప్తముగను

తెలివిగను చేయుదును. బలమైన డైరెక్టర్లు.

యా క్రింద పునరావించిన స్థలములలో పలుకుబడిగల
రెవెన్యూ య్యలు ఏజెంట్లుగా కావలెను.

భత్రపూర్	నలిమర్ల
బరంపురం	విజయనగరం
ఇద్దాపురం	పార్వతీపురం
ఫలాసా	విశాఖపట్నం
సాపడా,	అనకాపల్లి
కర్ణామిడి	యలమంచిలి
చీపురుపల్లి	కుని

ఒరముకు ఈ క్రిందివారికి వ్రాసికొనుడు.

టి. వి. రాఘవయ్యగార

పాదాభిము : కలకత్తా చీఫ్ ఏజెంట్లు,
92-2 వార్డర్ నర్కూరు, బెజవా

దుర్గా మెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, బెజవాడ

గనేరియా మిక్సచర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదుర్చును

(1) ఈ మందు క్షయగమలను నివారించి మూత్రము
విడుచుచున్నప్పుడు గలుగు పోటు, మంట, చురుకును యింజక్షన్
లతోను పిచ్చికారితోను నిమిత్తములేకుండ తప్పక కుదుర్చును.
సీసా 1-కి రూ. 8-0-0.

మూర్ఖరిషము

(2) ఈ మందు ఎటువంటి మూర్ఖత్వమును యెన్నిసం
ఖ్యములనుండియున్న మూర్ఖులైనను గ్యారంటీ కుదుర్చును.
నెలకు పదిపావు మందు రూ. 8-0-0.

పాడలకు తైలము

(3) ఈ తైలము తెల్లపాడలసేక యితరవిధములైన
పాడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గడ్డి, కర్పాశి
మొదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మ
మును మామూలు స్థితికి మార్చును. డబ్బీ 1-కి రూ. 1-0-0.

ఏజెంట్లు కావలెను.